

Regeringens proposition

2000/01:88

Inskrivning enligt lagen (1984:649) om
företagshypotek och sjöfartsregisterärenden

Prop.
2000/01:88

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 mars 2001

Lena Hjelm-Wallén

Thomas Bodström
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller de förslag som är nödvändiga dels för att ansvaret för sjöfartsregistret skall kunna flyttas över från Stockholms tingsrätt till Sjöfartsverket, dels för att handläggningen av ärenden om inskrivning av företagshypotek skall kunna flyttas från inskrivningsmyndigheten i Malmö domsaga till Patent- och registreringsverket.

Förslaget innebär vidare en anpassning av regelverket till EG:s dataskyddsdirektiv och personuppgiftslagen (1998:204).

Förslagen innebär i huvudsak följande. Motsvarigheten till det nuvarande informationssystemet för fartygsregistren skall från rättslig synpunkt utgöra ett enda register. Det skall benämnas fartygsregistret. Registret skall bestå av olika delar; skeppsdelen, båtdelen och skeppsbyggnadsdelen. Det särskilda inskrivningsregistret enligt lagen om företagshypotek skall även fortsättningsvis benämnas företagsintekningsregistret. Båda registren skall ha som ändamål att ge offentlighet åt den information som ingår i registren. Registren skall vidare tillhandahålla uppgifter för vissa i författning uppräknade verksamheter. Patent- och registreringsverket och Sjöfartsverket skall vara personuppgiftsansvariga för respektive register. Förvaltningslagens förfaranderegler skall tillämpas på handläggningen av ärenden om inskrivning respektive registrering vid Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket. Ett slutligt beslut i ett register- eller inskrivningsärende skall överklagas till allmän domstol inom tre veckor från det att underrättelse eller bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Ett överklagande får dock alltid ske fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades. I övrigt anpassas reglerna om överklagande till vad som gäller enligt ärendelagen.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.	7
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	11
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:649) om företagshypotek	15
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek	19
2.7	Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)	20
3	Ärendet och dess beredning	26
4	Bakgrund och gällande rätt	27
4.1	Allmänt	27
4.2	Berörda register och informationssystem	28
4.3	EG:s dataskyddsdirektiv	29
4.4	Regler för handläggningen av inskrivnings- och registerärenden	31
4.5	Regler för överklagande	31
4.6	Rättelse av registrerad uppgift och skadestånd	33
5	Överväganden och förslag	34
5.1	Register- och integritetsfrågor	34
5.1.1	Företagsintecknings- och fartygsregistren	34
5.1.2	Dispositionen av det nya regelverket	36
5.1.3	Personuppgiftsansvaret	39
5.1.4	Registrens ändamål	39
5.1.5	Registrens innehåll	41
5.1.6	Begränsningar för användningen av personuppgifter i registren	42
5.2	Allmänna förfaranderegler	43
5.3	Regler för överklagande	46
5.4	Rättelse av registrerad uppgift och skadestånd	51
5.5	Stämpelskattefrågor	53
5.6	Avgifter	54
6	Ikraftträdande m.m.	56
6.1	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	56
6.2	Genomförande och ekonomiska konsekvenser	56
7	Författningskommentar	57
7.1	Förslaget till lag om ändring i utsökningsbalken	57
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott	57
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.	58

7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	60	Prop. 2000/01:88
7.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:649) om företagshypotek	62	
7.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek	65	
7.7	Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)	65	
Bilaga 1	Sammanfattning av Domstolsverkets rapport Inskrivning av företagsinteckningar – förslag till framtida organisation, DV rapport 1997:7	68	
Bilaga 2	Lagförslaget i Domstolsverkets rapport Inskrivning av företagsinteckningar – förslag till framtida organisation, DV rapport 1997:7	69	
Bilaga 3	Sammanfattning av Domstolsverkets rapport Sjöfartsregistret – förslag till framtida organisation, DV rapport 1998:1	72	
Bilaga 4	Lagförslaget i Domstolsverkets rapport Sjöfartsregistret – förslag till framtida organisation, DV rapport 1998:1	73	
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över Domstolsverkets rapport Inskrivning av företagsinteckningar – förslag till framtida organisation, DV rapport 1997:7	76	
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över Domstolsverkets rapport Sjöfartsregistret – förslag till framtida organisation, DV rapport 1998:1	77	
Bilaga 7	Sammanfattning av Promemoria angående inskrivning enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och sjöfartsregisterärenden	78	
Bilaga 8	Lagförslagen i Promemoria angående inskrivning enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och sjöfartsregisterärenden	79	
Bilaga 9	Lagförslagen i Promemoria angående inskrivning enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och sjöfartsregisterärenden	94	
Bilaga 10	Lagrådsremissens lagförslag	109	
Bilaga 11	Lagrådets yttrande	129	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars 2001.....	134	
	Rättsdatablad	135	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i utsökningsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott,
3. lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.,
4. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
5. lag om ändring i lagen (1984:649) om företagshypotek,
6. lag om ändring i lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek,
7. lag om ändring i sjölagen (1994:1009).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken

dels att i 1 kap. 8 § orden ”skepps- eller luftfartygsregistret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsdel eller luftfartygsregistret”,

dels att i 1 kap. 9 § och 10 kap. 1 § ordet ”skeppsregistret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsdel”,

dels att i 1 kap. 9 § ordet ”skeppsbyggnadsregistret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel”.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott

Härigenom föreskrivs att lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som har beställt båt och lämnat eller utfäst sig att lämna tillverkaren förskott av pengar eller byggnadsämnen får låta registrera ett därom upprättat skriftligt avtal hos *Stockholms tingsrätt*. Därefter har han förmånsrätt enligt 4 § förmånsrättslagen (1970:979) i byggnadsämnena och vad som för hans räkning tillverkats med förskottet.

Föreslagen lydelse

Den som har beställt båt och lämnat eller utfäst sig att lämna tillverkaren förskott av pengar eller byggnadsämnen får låta registrera ett därom upprättat skriftligt avtal hos *Sjöfartsverket*. Därefter har han förmånsrätt enligt 4 § förmånsrättslagen (1970:979) i byggnadsämnena och vad som för hans räkning tillverkats med förskottet.

Regeringen meddelar föreskrifter om registrering enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för registrering enligt denna lag.

Vid överklagande av beslut enligt denna lag tillämpas bestämmelserna i 14 och 14 a §§ lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.

¹ Senaste lydelse 1996:255.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.¹

dels att i rubriken före 10 § samt i 12 och 13 §§ ordet ”båtregister-ärende” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”båtregistreringsärende” i motsvarande form,

dels att i 3–5 a, 7 och 11 §§ samt i övergångsbestämmelserna ordet ”båtregistret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets båtdel”,

dels att i övergångsbestämmelserna ordet ”skeppsregistret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsdel”,

dels att i 13 § ordet ”registret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets båtdel”,

dels att 1, 6, 10, 14 och 15 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 14 a och 14 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Registrering enligt denna lag sker i det *båtregister* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket sjölagen (1994:1009).

Båtregisterärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av båt,
2. anteckning av båtförvärv,
3. annan införing i *båtregistret*, som sker på grund av föreskrift i lag eller annan författning.

Registrering enligt denna lag sker i *båtdelen* i det *fartygsregister* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket sjölagen (1994:1009).

Båtregistreringsärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av båt,
2. anteckning av båtförvärv,
3. annan införing i *fartygsregistrets båtdel*, som sker på grund av föreskrift i *en* lag eller annan författning.

6 §

Ägare av båt, som är registreringspliktig men *ej* införd i *båtregistret*, skall skriftligen inom en månad från det båten blev registreringspliktig i hans hand anmäla båten för registrering.

Ägare av *en* båt som är registreringspliktig men *inte* införd i *fartygsregistrets båtdel*, skall skriftligen inom en månad från det *att* båten blev registreringspliktig i hans hand anmäla båten för registrering.

¹ Senaste lydelse av

3 § 1994:1021

4 § 1997:267

5 § 1997:267

5a § 1997:267

7 § 1997:267.

² Senaste lydelse 1994:1021.

Den som har förvärvat registrerad båt skall skriftligen inom en månad från förvärvet anmäla detta för anteckning i *båtregistret*. Den som anmäler båt för registrering anses därmed också anmäla sitt förvärv för anteckning i registret. Dödsbo är inte skyldigt att anmäla förvärv av båt från den avlidne.

Fullgörs ej skyldighet att anmäla båt för registrering eller att anmäla båtförvärv för anteckning i båtregistret får registermyndigheten förelägga den försumlige att fullgöra skyldigheten. I föreläggande får vite sättas ut. Fråga om utdömande av vitet prövas av registermyndigheten.

Den som har förvärvat registrerad båt skall skriftligen inom en månad från förvärvet anmäla detta för anteckning i *fartygsregistrets båtdel*. Den som anmäler båt för registrering anses därmed också anmäla sitt förvärv för anteckning i registret. Dödsbo är inte skyldigt att anmäla förvärv av båt från den avlidne.

Registermyndigheten får förelägga den som har försummat sin anmälningsskyldighet enligt första eller andra stycket att fullgöra denna skyldighet. I ett föreläggande får vite sättas ut. Fråga om utdömande av vitet prövas av registermyndigheten.

10 §

För behandlingen av *båtregisterärenden* gäller bestämmelserna om *tvistemål i tillämpliga delar i den mån ej annat följer av denna lag*. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om *förfarandet i båtregisterärenden och får därvid föreskriva skyldighet för enskild att till registermyndigheten anmäla förhållande som myndigheten behöver känna till för ändamålsenlig registerföring*.

Vid behandlingen hos registermyndigheten av båtregistreringsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om förfarandet i båtregistreringsärenden och får därvid föreskriva skyldighet för enskild att till registermyndigheten anmäla förhållande som myndigheten behöver känna till för ändamålsenlig registerföring.

14 §³

Talan mot beslut i båtregisterärende förs i hovrätten. Besvärstiden är tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Besvärinlagan skall inges till registermyndigheten.

Ett beslut av registermyndigheten i ett båtregistreringsärende får överklagas till Stockholms tingsrätt av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt

³ Senaste lydelse 1990:1074.

får överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden.

När slutligt beslut med anledning av besvären har vunnit laga kraft, görs anteckning i registret om beslutets innehåll.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

14 a §

Den som vill överklaga ett beslut av registermyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till registermyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas bestämmelserna i 38 § första och andra styckena samma lag.

14 b §

Jfr 14 § 2 st

När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas i fartygsregistrets båtdel.

15 §⁴

Sjöfartsverket, kustbevakningen, tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försum-

Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering följs. De angivna myndigheterna har, liksom registermyndigheten, för detta ändamål rätt till tillträde till båt.

⁴ Senaste lydelse 1988:442.

melser att *efterleva* bestämmelserna.

De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att *följa* bestämmelserna.

Prop. 2000/01:88

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.
 2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter¹

dels att i 21, 25 och 33 §§ ordet "skeppsregistret" skall bytas ut mot "fartygsregistrets skeppsdel" samt ordet "skeppsbyggnadsregistret" skall bytas ut mot "fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel",

dels att 38 och 39 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas fyra nya paragrafer, 38 a, 38 b, 39 a och 39 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 §²

Inskrivningsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos hovrätten av den skattskyldige och av den myndighet som har förordnats till granskningsmyndighet enligt 41 §. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av denna lag

Beslut enligt denna lag av en inskrivningsmyndighet enligt 19 kap. 3 § jordabalken får överklagas hos hovrätten av den skattskyldige och av den myndighet som har förordnats till granskningsmyndighet enligt 41 §. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av denna lag

Beslut om föreläggande enligt 28 § får inte överklagas.

38 a §

Beslut enligt denna lag av inskrivningsmyndigheten enligt 4 kap. 2 § lagen (1984:649) om företagshypotek får överklagas av den skattskyldige och av den myndighet som har förordnats till granskningsmyndighet enligt 41 § till den tingsrätt inom vars domkrets inskrivningsmyndigheten är belägen. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten. Vid överklagande tillämpas den klagotid som anges i 4 kap. 24 a § lagen om företagshypotek. Vid handläggningen i övrigt av ett

¹ Senaste lydelse av
25 § 1990:598
33 § 1998:1610.

² Senaste lydelse 1994:1048.

överklagande tillämpas lagen Prop. 2000/01:88
(1996:242) om domstolsärenden.

Prövningstillstånd krävs vid
överklagande till hovrätten.

Beslut om föreläggande enligt
28 § får inte överklagas.

38 b §

Beslut enligt denna lag av regis-
termyndigheten enligt 3 § andra
stycket får överklagas till Stock-
holms tingsrätt av den skattskyl-
dige och av den myndighet som
har förordnats till gransknings-
myndighet enligt 41 §. Skrivelsen
skall ges in till registermyndig-
heten. Vid överklagande tillämpas
den klagotid som anges i 2 kap.
19 a § sjölagen (1994:1009). Vid
handläggningen i övrigt av ett
överklagande tillämpas lagen
(1996:242) om domstolsärenden.

Prövningstillstånd krävs vid
överklagande till hovrätten.

Beslut om föreläggande enligt
28 § får inte överklagas.

39 §³

Ett beslut som innefattar
prövning av en fråga om
fastställande eller återvinning av
skatt får överklagas inom tre år
från dagen för beslutet. Har en part
överklagat beslutet och vill även
motparten överklaga, skall dennes
skrivelse ha kommit in till
hovrätten inom två månader från
det att delgivning som avses i 52
kap. 7 § rättegångsbalken har
skett. Hovrätten skall pröva frågan
om motpartens överklagande har
skett inom rätt tid.

Ett beslut av en inskrivnings-
myndighet enligt 19 kap. 3 §
jordabalken som innefattar
prövning av en fråga om fast-
ställande eller återvinning av skatt
får överklagas inom tre år från
dagen för beslutet. Har en part
överklagat beslutet och vill även
motparten överklaga, skall dennes
skrivelse ha kommit in till
hovrätten inom två månader från
det att delgivning som avses i
52 kap. 7 § rättegångsbalken har
skett. Hovrätten skall pröva frågan
om motpartens överklagande har
skett inom rätt tid

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket skall
hovrätten, om målet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

³ Senaste lydelse 1994:1048.

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten enligt 4 kap. 2 § lagen (1984:649) om företagshypotek som innefattar prövning av en fråga om fastställande eller återvinning av skatt får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till den tingsrätt som avses i 38 a § inom två månader från det att tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet. Tingsrätten skall pröva frågan om överklagandet har skett inom rätt tid.

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket skall tingsrätten, om ärendet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Ett beslut av registermyndigheten enligt 3 § andra stycket som innefattar prövning av en fråga om fastställande eller återvinning av skatt får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till Stockholms tingsrätt inom två månader från det att tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet. Tingsrätten skall pröva frågan om överklagandet har skett inom rätt tid.

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket skall tingsrätten, om ärendet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

*Prövningstillstånd krävs vid Prop. 2000/01:88
överklagande till hovrätten.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 i fråga om 38, 38 a, 39 och 39 a §§ och i övrigt den 1 december 2001.
2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:649) om företagshypotek

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:649) om företagshypotek dels att 4 kap. 1–3, 9, 10, 22 och 24 §§ samt 5 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i 4 kap. skall införas två nya paragrafer, 24 a och 24 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §

Inskrivning enligt denna lag sker i ett särskilt inskrivningsregister (företagsinteckningsregistret). Detta förs med hjälp av automatisk databehandling.

För inskrivning enligt denna lag skall med hjälp av automatiserad behandling föras ett register, benämnt företagsinteckningsregistret. Detta skall ge offentlighet åt den information som ingår i registret.

Regeringen meddelar föreskrifter om företagsinteckningsregistrets innehåll, närmare ändamål och behandling av uppgifter samt om personuppgiftsansvar enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Regeringen får meddela föreskrifter om expeditionsavgifter för bevis om inskrivningsåtgärd.

2 §

Ärenden om företagsinteckning eller annan införelse i företagsinteckningsregistret på grund av föreskrift i denna lag eller annan författning (inskrivningsärenden) handläggs av en för landet gemensam inskrivningsmyndighet. Regeringen bestämmer vilken myndighet som skall vara inskrivningsmyndighet.

Inskrivningsmyndigheten förestås av en inskrivningsdomare som skall vara lagfaren.

3 §

För behandlingen av inskrivningsärenden gäller bestämmelserna om tvistemål i rättegångsbalken i tillämpliga delar, i den mån inte något annat följer av denna lag.

Vid behandlingen hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Ansökningar och anmälningar i inskrivningsärenden skall vara skriftliga.

9 §

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *högre rätt* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *domstol* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

10 §

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. *Ansöknings* skall innehålla uppgift om det belopp i *svenskt mynt på* vilket inteckningen skall *lyda*. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i *ansökningen*.

Sökanden skall lämna styrkt uppgift om namn och person- eller organisationsnummer. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. *Ansökan* skall innehålla uppgift om det belopp i *svenska kronor för* vilket inteckningen skall *gälla*. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i *ansökan*.

Sökanden skall lämna styrkt uppgift om namn *eller firma* och person- eller organisationsnummer. *Om uppgifterna redan finns registrerade hos inskrivningsmyndigheten, behöver sökanden inte styrka dessa*. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

22 §¹

En införing i företagsinteckningsregistret skall rättas, om införingen innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av inskrivningsmyndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel. Det inbördes företrädet mellan inteckningar som berörs av en rättelse skall bestämmas efter vad som är skäligt, om rättelsen kan skada näringsidkaren eller någon innehavare av företagshypoteksbrev.

Tillfälle att yttra sig skall lämnas den vars rätt berörs, om han är känd, samt den myndighet som avses i 5 kap. 3 §.

Innan rättelse sker, skall inskrivningsmyndigheten ge den som berörs av åtgärden, om han eller hon är känd, tillfälle att yttra sig. Även den myndighet som avses i 5 kap. 3 § skall ges tillfälle att yttra sig. Något yttrande behöver dock inte inhämtas, om det är uppenbart obehövligt.

En anteckning om ärendet skall göras i registret, om inte beslut meddelas samma dag som ärendet har tagits upp.

¹ Senaste lydelse 1990:455.

24 §²

Ett beslut i inskrivningsärende får överklagas hos hovrätten. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten.

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten i ett inskrivningsärende får överklagas till tingsrätten av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Behörig domstol är den tingsrätt inom vars domkrets inskrivningsmyndigheten är belägen.

Klagotiden i fråga om slutligt beslut är fyra veckor från den inskrivningsdag till vilken beslutet är att hänföra. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Ett överklagande av ett beslut som har förts in i företagsintektningsregistret, skall antecknas där. När det slutliga beslutet med anledning av överklagandet har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

24 a §

Den som vill överklaga ett beslut av inskrivningsmyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till inskrivningsmyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

² Senaste lydelse 1994:1049.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas bestämmelserna i 38 § första och andra styckena samma lag.

Jfr 24 § 3 st

24 b §

Om det överklagade beslutet har antecknats i företagsinteckningsregistret, skall uppgift om överklagandet föras in i registret. När det finns ett lagakraftvunnet beslut med anledning av överklagandet, skall beslutets innehåll antecknas i registret.

5 kap.

1 §

Om någon lider skada till följd av tekniskt fel i företagsinteckningsregistret eller i någon anordning som hos inskrivningsmyndigheten eller annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt till ersättning av staten.

Ersättningen skall efter skälighet sättas ned eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärd för att bevara sin rätt eller genom eget vållande på annat sätt.

Om personuppgifter i företagsinteckningsregistret har behandlats i strid med denna lag eller andra föreskrifter om registret, är också 48 § personuppgiftslagen (1998:204) tillämplig.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek

Härigenom föreskrivs att 1 a §¹ lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek skall upphöra att gälla vid utgången av juni 2001.

Paragrafen skall dock alltjämt tillämpas på beslut som har meddelats före den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1986:6.

2.7 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)¹

dels att i 1 kap. 6 §, 2 kap. 1–3, 5–7, 24 och 25 §§, 3 kap. 6, 14, 34 och 35 §§ samt 4 kap. 1 § ordet ”skeppsregistret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsdel”,

dels att i 2 kap. 1 och 3 §§ samt 3 kap. 35 § ordet ”skeppsbyggnadsregister” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel” i motsvarande form,

dels att i 2 kap. 25 § orden ”det svenska skeppsbyggnadsregistret” skall bytas ut mot ”det svenska fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel”,

dels att i 1 kap. 1 a och 8 §§ orden ”skepps- eller båtregister” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skepps- eller båtdel” i motsvarande form,

dels att i 2 kap. 13 och 28 §§, 3 kap. 24 och 33 §§ samt i 22 kap. 9 § orden ”skepps- eller skeppsbyggnadsregistret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel”,

dels att i 1 kap. 6 §, 2 kap. 1 och 5 §§ samt 7 § andra stycket ordet ”registret” skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsdel”,

dels att i 5 kap. 1 § orden ”det register” skall bytas ut mot ”den registerdel”,

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 15, 19 och 29 §§ samt 22 kap. 4 och 10 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken omedelbart före 1 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 1 kap. 2 a § samt 2 kap. 15 a, 19 a och 19 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Fartygsregistren

Fartygsregistret

2 §

Fartyg, vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter, betecknas skepp. Annat fartyg kallas båt.

Över svenska skepp förs ett skeppsregister. Över vissa båtar förs ett båtregister enligt bestämmelserna i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. Över skepp under byggnad i Sverige förs ett skeppsbyggnadsregister.

Den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten) skall med hjälp av automatiserad behandling föra ett register, benämnt fartygsregistret, där informationen skall vara uppdelad i

1. en skeppsdel som innehåller uppgifter om svenska skepp,

2. en båtdel som innehåller

¹ Senaste lydelse av
1 kap. 1 a § 1997:266
2 kap. 1 § 1997:266
2 kap. 2 § 1997:266
2 kap. 6 § 1997:266
2 kap. 7 § 1997:266
2 kap. 25 § 1997:266.

uppgifter om båtar som registrerats enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.,

3. en skeppsbyggnadsdel som innehåller uppgifter om skepp under byggnad i Sverige.

Skeppsregistret, båtregistret och skeppsbyggnadsregistret förs av den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten). Registermyndigheten förestås av en lagfaren inskrivningsdomare. Efter regeringens förordnande får registren föras med användning av automatisk databehandling.

2 a §

Fartygsregistret skall ge offentlighet åt den information som ingår i registret.

Regeringen meddelar föreskrifter om fartygsregistrets innehåll och närmare ändamål och behandling av uppgifter samt om personuppgiftsansvar enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Regeringen får meddela föreskrifter om expeditionsavgifter för bevis om registrerings- eller inskrivningsåtgärd.

2 kap.

15 §

Registerärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av skepp eller skeppsbygge,
2. inskrivning av förvärv av skepp eller skeppsbygge,
3. inteckning i skepp eller skeppsbygge,
4. inskrivning av förbehåll om skeppsnamn, och
5. annan införing i skepps- eller skeppsbyggnadsregistret som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.

5. annan införing i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.

Registerärenden tas upp på inskrivningsdag. Sådan hålls till klockan tolv varje måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag, som inte är helgdag. Som helgdag anses även midsommarafton, julafton och nyårsafton. En anmälan eller ansökan som kommer in efter klockan tolv anses gjord följande inskrivningsdag.

För behandlingen av ett registerärende gäller bestämmelser som regeringen bestämmer för

serna om tvistemål om inte annat följer av denna lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får därvid föreskriva skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får därvid föreskriva skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

15 a §

Vid behandlingen hos registermyndigheten av registerärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

19 §

Beslut i registerärenden får överklagas hos hovrätten. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Ett beslut av registermyndigheten i ett registerärende får överklagas till Stockholms tingsrätt av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Ett slutligt beslut skall överklagas inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet fattades. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Ett överklagande av ett beslut som finns infört i registret skall antecknas där. När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Om ett registerärende enligt beslut av högre rätt skall tas upp till ny handläggning av registermyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet kommit till myndigheten.

Den som vill överklaga ett beslut av registermyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till registermyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas bestämmelserna i 38 § första och andra styckena samma lag.

Jfr 19 § 3 st

19 b §

Om det överklagade beslutet har antecknats i fartygsregistret, skall uppgift om överklagandet föras in i registret. När det finns ett laga-kraftvunnet beslut med anledning av överklagandet, skall beslutets innehåll antecknas i registret.

29 §

Om registermyndigheten finner att en införing i *skepps- eller skeppsbyggnadsregistret* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen rättas. Detta gäller också i fråga om en uppenbar oriktighet i *registret* till följd av tekniskt fel. Kan rättelse bli till *förfång* för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av inteckning, skall det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. *Tillfälle att yttra sig skall lämnas de parter som berörs, om de är kända, samt den myndighet*

Om registermyndigheten finner att en införing i *fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen rättas. Detta gäller också i fråga om en uppenbar oriktighet i *nämnda registerdelar* till följd av tekniskt fel. Kan rättelse bli till *skada* för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av inteckning, skall det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. *Innan rättelse sker, skall registermyndigheten ge den som*

som avses i 22 kap. 6 §.

Beslut om rättelse skall meddelas genom införelse i *registret*. Skälen för beslutet skall antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införelsen, skall en ny sådan handling utfärdas. Den tidigare handlingen skall återkrävas, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

Ett beslut om rättelse får överklagas även av den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

berörs av åtgärden, om han eller hon är känd, tillfälle att yttra sig. Även den myndighet som avses i 22 kap. 6 § skall ges tillfälle att yttra sig. Något yttrande behöver dock inte inhämtas, om det är uppenbart obehövligt.

Beslut om rättelse skall meddelas genom införelse i *fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel*. Skälen för beslutet skall antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införelsen, skall en ny sådan handling utfärdas. Den tidigare handlingen skall krävas tillbaka, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

Denna paragraf gäller i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204) i fråga om personuppgifter i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel.

22 kap.

4 §

Kommer till följd av 2 kap. 10 § eller 3 kap. 9 § ett förvärv eller en panträttsupplåtelse som avses där att gälla mot den rätte ägaren eller mot någon till vars förmån rådighetsinskränkning gäller enligt de paragraferna, har denne rätt till ersättning av staten för sin förlust på grund av förvärvet eller upplåtelsen.

Om någon lider förlust till följd av ett tekniskt fel i *skepps- eller skeppsbyggnadsregistret vid användning av automatisk databehandling* eller i en anordning som hos registermyndigheten eller någon annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt till ersättning av staten.

Har den skadelidande medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller har han

Om någon lider förlust till följd av ett tekniskt fel i *fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel* eller i en anordning som hos registermyndigheten eller någon annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt till ersättning av staten.

Prop. 2000/01:88

på annat sätt medverkat till förlusten genom eget vållande, skall ersättningen efter vad som är skäligt sättas ned eller helt falla bort. Prop. 2000/01:88

Om personuppgifter i fartygsregistret har behandlats i strid med denna lag eller andra föreskrifter om registret, är också 48 § personuppgiftslagen (1998:204) tillämplig.

10 §

Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna skall biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom efterlevs. De har för detta ändamål rätt till tillträde till ett skepp. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna skall biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom följs. De angivna myndigheterna har, liksom registermyndigheten, för detta ändamål rätt till tillträde till ett skepp. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att följa bestämmelserna.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.
 2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

3 Ärendet och dess beredning

Den tidigare handläggningen

Under år 1997 gavs Domstolsverket i uppdrag att dels i samråd med Patent- och registreringsverket utarbeta och lämna förslag om inskrivningsmyndighetens för företagsinteckningar framtida organisation, dels att i samråd med Sjöfartsverket utarbeta och lämna förslag om sjöfartsregistrets organisatoriska hemvist. I en rapport som överlämnades till regeringen i december 1997 föreslog Domstolsverket att verksamheten vid inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar organisatoriskt skulle överflyttas till Patent- och registreringsverket. I mars 1998 föreslog verket att verksamheten vid sjöfartsregistret skulle flyttas över till Sjöfartsverket. Sammanfattningar av de båda förslagen samt Domstolsverkets lagförslag finns i *bilagorna 1–4*.

Båda förslagen remissbehandlades. Förteckningar över remissinstanserna finns i *bilagorna 5 och 6*. Förslagen jämte remissammanställningar finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju 97/6826 och Ju 98/1042). Flertalet remissinstanser tillstyrkte eller hade inte något att erinra mot de föreslagna förändringarna. Några remissinstanser framförde dock synpunkter på förslaget att låta överklagande av beslut i inskrivnings- och registerärenden m.m. ske till allmän förvaltningsdomstol. Vidare påtalades behovet av att anpassa lagstiftningen till den nya personuppgiftslagen som vid tiden för Domstolsverkets förslag ännu inte hade trätt i kraft.

Som ett led i det pågående reformarbetet med att renodla och koncentrera den dömande verksamheten vid domstolarna föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2000 (prop. 1999/2000:1 utgiftsområde 4) att den fastighetsrättsliga inskrivningsverksamheten koncentreras till sju inskrivningsmyndigheter och att bouppteckningsverksamheten förs över från domstolsväsendet till skatteförvaltningen. Riksdagen har beslutat i enlighet med dessa förslag (bet. 1999/2000:JuU1, rskr. 1999/2000:78–79).

I regeringens skrivelse (skr. 1999/2000:106) Reformeringen av domstolsväsendet – en handlingsplan uttalade regeringen att nästa steg med samma syfte borde vara att föra inskrivning av företagshypotek och sjöfartsregistret till Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket. Regeringen uttalade samtidigt att den hade för avsikt att ge berörda centralmyndigheter i uppdrag att vidta åtgärder för en överflyttning av respektive verksamhet samt att under hösten lägga fram en proposition med de lagförslag som behövs för genomförandet av de föreslagna förändringarna.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2001 (prop. 2000/2001:1 utgiftsområde 4, s. 93) bekräftat denna avsikt och därvid uttalat att den avser att under våren 2001 lägga fram en proposition med nödvändiga lagförslag i syfte att förändringarna såvitt avser företagsinteckningsärenden skall kunna träda i kraft den 1 juli 2001 och beträffande sjöfartsregisterärenden den 1 december 2001. Riksdagen har härefter godkänt regeringens förslag (bet. 2000/01:JuU1 s. 73, rskr. 2000/01:78).

Domstolverkets rapporter innehöll förslag till en del av de författningsändringar som är nödvändiga. Det fanns emellertid ett behov av ytterligare följdändringar. Remissbehandlingen av rapporterna gav vid handen att det fanns anledning att i vissa fall överväga andra lösningar än dem som Domstolsverket hade föreslagit. Det fanns slutligen behov av att göra en mer genomgripande bearbetning av vissa frågor än vad som hittills hade skett.

Mot denna bakgrund utarbetades i Justitiedepartementet en promemoria vilken var avsedd att utgöra ett komplement till de rapporter som Domstolsverket tidigare hade redovisat. Promemorian innehöll dels förslag till delvis andra lösningar än dem som Domstolsverket hade presenterat, dels ytterligare förslag utöver vad verkets rapporter innehöll. För att ge en klar och tydlig presentation av de frågor som behandlades i promemorian redovisades samtliga förslag till författningsändringar. Således innehöll promemorian en del författningsförslag som redan hade varit föremål för remissbehandling.

Eftersom det kan förekomma personuppgifter i de register som berörs av de förestående organisatoriska förändringarna framstod det som ändamålsenligt att göra erforderliga anpassningar till personuppgiftslagen i samband med de övriga ändringar som är nödvändiga inför den organisatoriska överflyttningen av myndigheterna. I promemorian behandlades därför även dessa frågor.

En sammanfattning av promemorian samt dess lagförslag finns i *bilagorna 7 och 8*.

Promemorian har remissbehandlats. Remissinstanserna är förtecknade i *bilaga 9*. En remissammanställning finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (dnr Ju2000/5973/DOM). Flertalet remissinstanser har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot förslagen.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 8 februari 2001 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 10*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 11*. Lagrådet har föreslagit vissa justeringar i lagtexten. Regeringen har följt Lagrådets förslag med någon redaktionell ändring. Dessutom har ytterligare några redaktionella ändringar gjorts i lagtexten. Regeringen återkommer till Lagrådets synpunkter i författningskommentaren.

4 Bakgrund och gällande rätt

4.1 Allmänt

Företagshypotek utgör en säkerhetsrätt enligt lagen (1984:649) om företagshypotek. En näringsidkare som vill upplåta företagshypotek i sin näringsverksamhet kan under vissa förutsättningar få inskrivning i verksamheten av ett visst penningbelopp. Inskrivning sker i företagsintektningsregistret. Bevis om inskrivningen benämns företags-

hypoteksbrev. Sedan år 1986 handläggs ärenden om företagsinteckning eller annan inskrivning i företagsinteckningsregistret av en för hela landet gemensam myndighet, inskrivningsmyndigheten i Malmö domsaga.

Ärenden som avser registrering och inteckning av fartyg handläggs sedan år 1976 gemensamt för hela landet vid sjöfartsregistret vid Stockholms tingsrätt. Registreringen grundar sig på bestämmelser i sjölagen (1994:1009) och lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. (båtregistreringslagen). Sjöfartsregistret handlägger ärenden om registrering eller avregistrering av skepp, skeppsbygge eller båt, inskrivning eller anteckning av förvärv, inteckning i skepp eller skeppsbygge (skeppshypotek), inskrivning av förbehåll om skeppsnamn samt annan införelse som görs på grund av föreskrift i lag eller annan författning.

4.2 Berörda register och informationssystem

Av 4 kap. 1 § lagen om företagshypotek framgår att inskrivning enligt den lagen sker i ett särskilt inskrivningsregister, *företagsinteckningsregistret*. Registret förs med hjälp av automatisk databehandling. Registeransvarig för företagsinteckningsregistret är inskrivningsmyndigheten i Malmö domsaga (se 4 kap. 2 § lagen om företagshypotek och 1 § andra stycket förordningen (1985:804) om företagshypotek). Förordningen om företagshypotek innehåller bl.a. bestämmelser om hur den automatiska databehandlingen skall anordnas och hur företagsinteckningsregistret skall vara disponerat. Av bestämmelserna följer att registret skall vara indelat i registerposter och att varje registerpost skall avse inskrivningsförhållandena för en näringsidkare. Verksamhet som utövas gemensamt av flera näringsidkare skall redovisas som en egen registerpost (se 9 § förordningen). Inom en registerpost skall uppgifterna redovisas i fyra avdelningar (se 10 § förordningen). De olika avdelningarna skall innehålla uppgift om

1. näringsidkare,
2. intecknad verksamhet,
3. anteckningar, och
4. inteckningar m.m.

I 1 kap. 2 § sjölagen (1994:1009) redovisas de olika fartygsregister som förs. Över svenska skepp förs ett *skeppsregister*. Över vissa båtar förs ett *båtregister* enligt lagen om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. (båtregistreringslagen). Över skepp under byggnad i Sverige förs ett *skeppsbyggnadsregister*. Närmare bestämmelser om registerärenden rörande *skepp* och *skeppsbygge* finns i 2 kap. sjölagen. De närmare bestämmelserna om *båtregistreringen* finns i den nyss nämnda båtregistreringslagen. Registren förs av sjöfartsregistret som är registermyndighet. Sjöfartsregistret utgörs av en särskild enhet vid Stockholms tingsrätt (se 1 § fartygsregisterförordningen). För att lagra uppgifter som skall föras i de olika registren samt för att lämna uppgifter om registrens innehåll eller annat som faller inom registermyndighetens verksamhetsområde skall det finnas ett informationssystem grundat på automatisk databehandling. Informationssystemet ingår i rättsväsendets

informationssystem (se 2 § fartygsregisterförordningen). Fartygsregisterförordningen innehåller även bestämmelser om de olika registrens innehåll liksom på vilket sätt införingar i registren skall redovisas.

Prop. 2000/01:88

4.3 EG:s dataskyddsdirektiv

Allmänt

År 1995 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skyddet för enskilda personer med avseende på behandlingen av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, det s.k. dataskyddsdirektivet (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31, celexnr:311995L0046). Detta innebär att medlemsstaterna är skyldiga att inom tre år från det att direktivet antogs införa den nationella författningsreglering som är nödvändig för att direktivet skall kunna följas. Den tidpunkten inföll således den 24 oktober 1998. Vid samma tidpunkt trädde den nya personuppgiftslagen (1998:204) i kraft, vilken innebar ett genomförande av direktivet. För register med en "*behandling som pågår*" när direktivet genomförs genom nationell lagstiftning har man ytterligare tre år på sig att se till att dessa stämmer överens med direktivet. Således måste sådana register ses över och anpassas till dataskyddsdirektivet senast den 24 oktober 2001.

Dataskyddsdirektivet, som finns återgivet i sin helhet i propositionen med förslag till personuppgiftslag (prop. 1997/98:44, bilaga 1), har två syften. Det ena syftet är att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till privatliv, i samband med behandling av personuppgifter. Det andra syftet är att skapa förutsättningar för ett fritt flöde av personuppgifter mellan medlemsstaterna (se artikel 1 och 1 § personuppgiftslagen).

Med *personuppgifter* avses varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. En person är identifierbar om han eller hon kan identifieras direkt eller indirekt, framför allt genom hänvisning till ett identifikationsnummer eller till en eller flera faktorer som är specifika för hans eller hennes fysiska, fysiologiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet (se artikel 2 a och 3 § 4 och 8 personuppgiftslagen).

Registerbegreppet används för att beteckna "varje strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt "särskilda kriterier" (se artikel 2). Begreppet är således inte lika centralt i direktivet som i t.ex. den tidigare svenska datalagen (1973:289). Som huvudregel är direktivet enbart tillämpligt på behandling av personuppgifter som företas på automatisk väg. Med "*behandling*" avses varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas beträffande personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, t.ex. insamling, registrering, bearbetning, utlämnande eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning m.m. (se artikel 2 b och 3 § 1 personuppgiftslagen).

Registeransvarig är som huvudregel den fysiska eller juridiska person, den myndighet, institution eller andra organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter (se artikel 2 d och 3 § 5 personuppgiftslagen. (När

medlen eller ändamålen för behandlingen bestäms av nationella lagar eller andra författningar eller av gemenskapsrätten, kan emellertid den registeransvarige, eller de särskilda kriterierna för att utse denne, anges i nationell rätt eller i gemenskapsrätten.)

Principerna för hur *behandling av personuppgifter* skall ske återfinns i direktivets artikel 6 (se 9 § personuppgiftslagen): Personuppgifter skall behandlas på ett korrekt och lagligt sätt. De skall samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Senare behandling får inte ske på ett sätt som är oförenligt med detta ändamål. Om den senare behandlingen sker för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål blir dock förhållandet annorlunda på så vis att behandlingen inte skall anses oförenlig med det ursprungliga ändamålet även om det ändamålet var ett annat. Dock måste lämpliga skyddsåtgärder beslutas. Slutligen måste personuppgifterna vara adekvata och relevanta. Uppgifterna får således inte omfatta mer än vad som är nödvändigt med hänsyn till det aktuella ändamålet.

I artikel 6 (jfr. 9 § personuppgiftslagen) behandlas även *förvaring av personuppgifter*. Direktivet föreskriver att personuppgifter skall förvaras på ett sätt som förhindrar identifiering av den registrerade under än längre tid än vad som är nödvändigt för ändamålet.

Behandling av personuppgifter är tillåten endast under vissa angivna förutsättningar (se artikel 7 och 10 § personuppgiftslagen). Behandling är alltid tillåten om den registrerade otvetydigt har lämnat sitt samtycke till det. Behandling är också tillåten i fall där den är nödvändig för att fullgöra ett avtal eller en rättslig förpliktelse eller för att skydda intressen som är av grundläggande betydelse för den registrerade. Behandling kan vidare vara tillåten i allmän respektive privat verksamhet under vissa andra i artikel 7 angivna förutsättningar. Slutligen framgår av artikel 8 (se 13 § personuppgiftslagen) att möjligheterna till behandling av s.k. känsliga personuppgifter som t.ex. rör politiska åsikter eller sexualliv är snävare.

Artiklarna 10 och 11 innehåller bestämmelser om *information till den registrerade*. Artiklarna motsvaras av bestämmelserna i 23–25 §§ personuppgiftslagen. Av Artikel 11 följer att om uppgifterna inte har samlats in från den registrerade måste den registeransvarige eller hans företrädare lämna viss information till den registrerade. Sådan information skall lämnas då uppgifterna registreras eller, om utlämnade till tredje man kan förutses, senast när uppgifterna lämnas ut. Undantag från informationsplikten kan föreligga *dels* när den enskilda känner till utlämnandet, *dels* om det visar sig omöjligt eller skulle innebära oproportionerligt stor ansträngning att lämna information *och dels* om registrering eller utlämnande uttryckligen föreskrivs i författning.

Dataskyddsdirektivets betydelse för registren

De register som berörs av de förestående organisatoriska förändringarna är företagsinteckningsregistret, skeppsregistret, båtregistret och skeppsbyggnadsregistret. Eftersom det kan förekomma personuppgifter i dessa register berörs de av dataskyddsdirektivet.

4.4 Regler för handläggningen av inskrivnings- och registerärenden

Prop. 2000/01:88

Allmänt

Lagen om företagshypotek innehåller en del bestämmelser för handläggningen av ärenden om inskrivning av företagshypotek. Lagens bestämmelser är emellertid inte uttömmande. I den mån det saknas handläggningsregler i lagen föreskrivs att bestämmelserna om tvistemål i rättegångsbalken skall gälla i tillämpliga delar (se 4 kap. 3 § första stycket lagen om företagshypotek).

Samma modell tillämpas för handläggningen av registerärenden enligt sjölagen. I sjölagen återfinns sålunda en motsvarande bestämmelse om att rättegångsbalkens civilprocessuella regler skall gälla i tillämpliga delar, i den mån inte något annat följer av lagen (se 2 kap. 15 § tredje stycket sjölagen). Slutligen gäller samma ordning för behandlingen av båtregisterärenden enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. (se 10 § första stycket nämnda lag).

Vite och sammanträde för komplettering av utredning enligt sjölagen

Möjligheten för inskrivningsmyndigheten respektive registermyndigheten att förelägga vite samt döma ut ett förelagt vite återfinns på flera ställen i aktuell lagstiftning (se 4 kap. 23 § lagen om företagshypotek, 6 och 11 §§ lagen om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m., 2 kap. 20 och 21 §§ sjölagen jämfört med 2 kap. 16 § samma lag samt 6 kap. 6 § fartygsregisterförordningen jämfört med 7 kap. 5 § samma förordning). Bestämmelserna reglerar fullgörande av anmälningsskyldighet, komplettering av ärenden, skyldighet att efter rättelse ge in tidigare utfärdad handling samt kallelse att personligen infinna sig vid sammanträde.

Enligt 2 kap. 21 § andra stycket sjölagen får, om ärendet skjuts upp, sökanden föreläggas att ge in den utredning som krävs eller att infinna sig personligen eller genom ombud hos registermyndigheten. Av samma lagrum följer att även någon annan än sökanden får höras och kan föreläggas sådan inställelse. I föreläggandet får vite sättas ut. Följer inte sökanden föreläggandet kan hans anmälan eller ansökan förklaras förfallen. Detta skall sökanden upplysas om i föreläggandet.

4.5 Regler för överklagande

Överklagande av slutliga beslut

Av 4 kap. 24 § lagen om företagshypotek respektive 2 kap. 19 § sjölagen och 14 § båtregistreringslagen följer att beslut i inskrivnings- och registerärenden samt båtregisterärenden vid inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar och sjöfartsregistret kan överklagas till hovrätt. Av samma bestämmelser framgår vidare att klagotiden i fråga om *slutliga beslut* är fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet fattades (beträffande båtregisterärenden tre veckor från den dag beslutet

meddelades) och att i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut är tillämpliga.

Enligt en särskild övergångsregel i 1 a § lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek träder bestämmelsen om fyra veckors överklagandetid i kraft först den dag som regeringen bestämmer. Fram till dess gäller en överklagandetid om två veckor från den dag expeditionen i ärendet tillhandahölls sökanden, dock minst fyra veckor från den inskrivningsdag till vilket beslutet hänför sig. Anledningen till att man införde denna övergångsbestämmelse var att handläggningen drogs med långa expeditionstider p.g.a. oförutsedda tekniska problem och att man i de fall där expeditionstiden översteg två veckor ville garantera klaganden en tid om minst två veckor för att överklaga beslutet (prop. 1985/86:77 s. 3 f.). Av förarbetena till övergångsbestämmelsen framgår att motsvarande bestämmelse i 58 a § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken användes som förebild. Att en frist om just två veckor ansågs tillfredställande hängde samman med att denna tid motsvarade den tid som då gällde enligt rättegångsbalken för överklagande av underrätts beslut (se prop. 1979:20 del B, s 536). Eftersom fyraveckorsfristen ännu inte har satts i kraft är det fortfarande övergångsregeln som gäller. Motsvarande övergångsbestämmelse saknas för beslut av sjöfartsregistret.

Överklagande av övriga beslut

Vid överklagande av icke slutliga beslut gäller i dag bestämmelserna i rättegångsbalken (se 4 kap. 24 § andra stycket lagen om företagshypotek och 2 kap. 19 § andra stycket sjölagen). Detta innebär att sådana beslut får överklagas endast under vissa i rättegångsbalken angivna förutsättningar och att tiden för överklagande är tre veckor från dagen för beslutet eller i vissa fall den dag då klaganden fick del av beslutet (se bl.a. 49 kap. 5 § och 52 kap. 1 § rättegångsbalken). För beslut om uppskov enligt 4 kap. 6 § lagen om företagshypotek respektive 2 kap. 21 § sjölagen finns enligt nu gällande regler överhuvudtaget inte någon tidsbegränsning beträffande rätten till överklagande (jfr 49 kap. 7 § och 52 kap. 1 § rättegångsbalken).

Rättelse av beslut om införelse i registren

I 4 kap. 22 § lagen om företagshypotek och 2 kap. 29 § sjölagen föreskrivs att om inskrivningsmyndigheten eller registermyndigheten finner att en införelse i respektive register innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införelsen *rättas*. Motsvarande bestämmelse saknas i båtregistreringslagen.

Någon möjlighet till *omprövning* av beslut på det sätt som är möjligt för vanliga förvaltningsärenden och domstolsärenden finns inte (jfr 27 § förvaltningslagen [1986:223] och 34 § lagen [1996:242] om domstolsärenden). Således har berörda myndigheter tämligen små möjligheter att ändra ett felaktigt beslut.

Dataskyddsdirektivet

I direktivets artikel 12 b föreskrivs att den registrerade skall ha rätt att få uppgifter som inte har behandlats i enlighet med direktivet ”rättade, utplånade eller blockerade” Detta gäller särskilt om uppgifterna är ofullständiga eller felaktiga. Det finns dock en möjlighet att genom nationell lagstiftning begränsa denna rätt till *rättelse* om begränsningen är nödvändig med hänsyn till vissa angivna omständigheter, bl.a. statens eller allmän säkerhet eller skyddet av den registrerades eller andras fri- och rättigheter (artikel 13 första stycket).

Den registeransvarige är skyldig att utge *skadestånd* till var och en som har lidit skada till följd av en otillåten behandling eller någon annan åtgärd som är oförenlig med de nationella bestämmelser som har antagits till följd av direktivet (artikel 23). Den registeransvarige skall dock helt eller delvis kunna undgå skadeståndsansvar, om han visar att han inte är ansvarig för den händelse som orsakade skadan. I direktivets ingress har det angetts att möjligheten att befrias från skadeståndsskyldighet skall gälla särskilt då den registeransvarige kan påvisa att ett fel har begåtts av den registrerade eller i vart fall force majeure.

Personuppgiftslagen

Bestämmelsen om *rättelse* har i personuppgiftslagen utformats i allt väsentligt med de krav som ställs upp i dataskyddsdirektivet. Den personuppgiftsansvarige är skyldig att på begäran av den registrerade snarast rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som inte har behandlats i enlighet med den nya lagen eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den (se 28 § personuppgiftslagen). Den personuppgiftsansvarige skall också underrätta en tredje man som uppgifterna har lämnats ut till om åtgärden, om den registrerade begär det eller om mera betydande skada eller olägenhet för den registrerade skulle kunna undvikas genom en underrättelse. Någon sådan underrättelse behöver dock inte lämnas om detta visar sig vara omöjligt eller skulle kräva en oproportionerligt stor arbetsinsats.

Även bestämmelsen om *skadestånd* är anpassad till direktivet. Enligt 48 § första stycket personuppgiftslagen skall den personuppgiftsansvarige ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med lagen har orsakat. Om den personuppgiftsansvarige visar att felet inte berodde på honom kan ersättningsskyldigheten i den utsträckning det är skäligt sättas ned eller helt falla bort (48 § andra stycket personuppgiftslagen).

Personuppgiftslagens betydelse i förhållande till andra lagar

En av utgångspunkterna för personuppgiftslagen är att särskilda bestämmelser i en registerförfattning gäller före den allmänna lagen och att denna fyller ut endast när särskilda bestämmelser i annan lag saknas (se prop. 1997/98:44 s. 39 f.). Det är således förutsatt att olika registerförfattningar kan innehålla preciserade regler som gäller i stället för de

generella bestämmelserna i personuppgiftslagen. Detta gäller dock under förutsättning att de särskilda bestämmelserna inte står i strid med dataskyddsdirektivet.

Prop. 2000/01:88

Lagen om företagshypotek och sjölagen

Som nämnts ovan under avsnitt 3.5 föreskrivs i 4 kap. 22 § lagen om företagshypotek och 2 kap. 29 § sjölagen att om inskrivningsmyndigheten eller registermyndigheten finner att en införing i respektive register innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen *rättas*. Detsamma gäller i fråga om en uppenbar oriktighet till följd av tekniskt fel. Bestämmelserna reglerar även fall där rättelse leder till förfång för en ägare eller innehavare av företagshypoteks- respektive pantbrev. I sådant fall skall det inbördes företrädet mellan de inteckningar som berörs bestämmas efter vad som är skäligt. De parter som berörs av åtgärden skall, om de är kända, ges tillfälle att yttra sig innan rättelsebeslut fattas.

Särskilda bestämmelser om *skadestånd* finns i 5 kap. 1 och 2 §§ lagen om företagshypotek och i 22 kap. 4 och 5 §§ sjölagen. Bestämmelserna reglerar dels rätten till ersättning från staten till följd av beslut om rättelse, dels ersättning för förlust till följd av tekniskt fel. Ersättningsmöjligheten kan i båda situationerna efter vad som är skäligt sättas ned eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller på annat sätt medverkat till förlusten genom eget vållande.

I fråga om båtar som registreras enligt båtregistreringslagen finns ingen motsvarighet till de nu nämnda bestämmelserna om rättelse och skadestånd. Förklaringen härtill torde vara att registreringsåtgärder enligt den lagen inte har sådan betydelse för den enskilde och den allmänna omsättningen att det har ansetts motiverat med särskilda rättelse- och skadeståndsbestämmelser.

5 Överväganden och förslag

5.1 Register- och integritetsfrågor

5.1.1 Företagsintecknings- och fartygsregistren

Regeringens förslag: Det särskilda inskrivningsregistret enligt lagen om företagshypotek skall även fortsättningsvis benämnas *företagsinteckningsregistret*.

Motsvarigheten till det nuvarande informationssystemet för fartygsregistren skall från rättslig synpunkt utgöra ett enda register. Registret skall benämnas *fartygsregistret*.

Fartygsregistret skall bestå av olika delar; *skeppsdelen, båtdelen och skeppsbyggnadsdelen*.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Av de remissinstanser som har yttrat sig har samtliga tillstyrkt eller inte haft något att erinra mot promemorians förslag.

Bakgrund: Som redovisats ovan under avsnitt 4.2 innehåller sjölagen en uppräkningslista av de olika fartygsregister som förs. Över svenska skepp förs ett *skeppsregister*, över vissa båtar förs ett *båtregister* enligt lagen om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. och över skepp under byggnad i Sverige förs ett *skeppsbyggnadsregister*. Vad gäller inskrivning av ärenden enligt lagen om företagshypotek sker detta i ett särskilt inskrivningsregister, benämnt *företagsinteckningsregistret*.

Benämningen register är inte entydigt definierad i gällande rätt. Däremot innehöll den tidigare gällande datalagen (1973:289) regler om personregister, vilket avsåg register, förteckningar eller andra anteckningar som förs med hjälp av automatisk databehandling och som innehåller personuppgifter som kan hänföras till den som avses med uppgiften. I datalagens förarbeten (prop. 1973:33 s. 118) angavs att, förutom register i vanlig mening, även förteckningar och andra anteckningar omfattades av lagen. Vidare angavs att, för att ett register skulle anses föreligga, det måste vara fråga om behandling från informations-synpunkt av faktiska uppgifter.

I EG:s dataskyddsdirektiv får begreppet ”register” betydelse enbart för viss manuell hantering av personuppgifter eftersom registerbegreppet inte längre är ändamålsenligt med hänsyn till den avancerade datatekniken. Begreppet har således inte någon central betydelse. Om registerbegreppet behålls uppkommer framförallt frågan om de uppgifter som ingår i skepps-, båt- och skeppsbyggnadsregistren i rättsligt hänseende bör anses utgöra ett enda eller flera register.

Skälen för regeringens förslag: Som nämnts ovan har registerbegreppet inte någon central betydelse i dataskyddsdirektivet. Uttrycket används inte heller i personuppgiftslagen (1998:204) och det tidigare begreppet registeransvarig har bytts ut mot personuppgiftsansvarig. Det finns alltså skäl som talar för att registerbegreppet överges.

Å andra sidan har i förevarande fall de skilda samlingarna av uppgifter en påtaglig registerkaraktär eftersom de innehåller en väl strukturerad mängd uppgifter som är ägnad för sökning. Det finns även en mängd författningsreglerade register för vilka termen register under en överskådlig tid kan förväntas bli kvar, t.ex. polisens register (se prop. 1997/98:44 s. 39). Härtill kommer att förevarande register även i dataskyddsdirektivets mening är att uppfatta som just ett sådant, d.v.s. en för sökning tillgänglig samling uppgifter. I förarbetena till lagen (2000:224) om fastighetsregister (prop. 1999/2000:39 s. 75 f.) förde regeringen motsvarande resonemang för de skilda samlingar av uppgifter som ingick i det tidigare fastighetsdatasystemet och konstaterade att uttrycket register även fortsättningsvis borde användas.

Det sagda leder till att uttrycket register bör användas även på förevarande samlingar av uppgifter.

Nästa fråga att ta ställning till är, främst såvitt avser de samlingar av uppgifter som förs av sjöfartsregistret, om informationen bör ingå i ett enda register eller om den bör, såsom nu är fallet, vara uppdelad på flera register. Det bör i sammanhanget betonas att med register avses det rättsliga begreppet och att det således inte är ett tekniskt begrepp som nu

diskuteras. Regeringen förde ett utvecklat resonemang beträffande de olika register som ingick i fastighetsdatasystemet (a. prop. s. 77 f.). Bl.a. konstaterades att en uppdelning på flera register kombinerad med olika begränsningar i möjligheterna för sambearbetning av uppgifter från olika register i och för sig lättare skulle kunna förhindra från integritetssynpunkt oönskade sammanställningar av information. Dessa fördelar bedömdes dock vara tämligen begränsade samtidigt som en uppdelning på flera register bedömdes i mycket hög grad motverka en ändamålsenlig användning av informationen. Sammanfattningsvis uttalade regeringen att den framtida motsvarigheten till fastighetsdatasystemet i rättslig mening borde utformas som ett enda register och att de integritetsaspekter som talade för en uppdelning på flera register i stället borde tillgodoses genom vissa generella begränsningar i möjligheterna att behandla de uppgifter som ingår i registret.

De skäl som regeringen anförde till stöd för att samla den fastighetsrättsliga informationen i ett enda register gör sig även gällande på skepps-, båt- och skeppsbyggnadsregistren. De skilda samlingar av information som förs i dessa register bör därför i fortsättningen ingå i ett enda register. Eftersom sjölagen använder "fartygsregister" som samlingsbegrepp för de olika register som idag förs vid sjöfartsregistret (se rubriken till 1 kap. 2 § sjölagen) bör det nya registret lämpligen benämnas *fartygsregistret*.

Eftersom all information som förs vid sjöfartsregistret i fortsättningen bör anses som ett enda register, som alltså skall benämnas *fartygsregistret*, framstår det inte längre som lämpligt att beteckna de skilda samlingarna av uppgifter i de nuvarande skeppsregistret, båtregistret och skeppsbyggnadsregistret som "register". I stället bör man tillämpa samma modell som för det nya fastighetsregistret, nämligen att benämna de skilda informationssamlingarna för "delar" (a. prop. s. 77 f.). Således bör det föreslagna *fartygsregistret* bestå av tre olika delar, vilka bör benämnas *skeppsdelen*, *båtdelen* och *skeppsbyggnadsdelen*.

En sista fråga i sammanhanget är om *företagsinteckningsregistrets* benämning och disposition stämmer överens med dataskyddsdirektivet och de resonemang som förts ovan. Som tidigare har redovisats (se ovan avsnitt 4.2) skall företagsinteckningsregistret vara indelat i registerposter och uppgifterna inom en registerpost redovisas i olika avdelningar. Då det inte är fråga om skilda samlingar av information utan enbart om sättet att disponera och redovisa informationen bör företagsinteckningsregistret även fortsättningsvis utgöra ett enda register, vilket inte behöver delas upp i skilda delar.

5.1.2 Dispositionen av det nya regelverket

Regeringens förslag: Förekomsten av nu aktuella register, fartygsregistrets uppdelning i skilda delar samt registrens grundläggande ändamål skall regleras i lag. Övriga frågor med anledning av dataskyddsdirektivet regleras i fartygsregisterförordningen respektive förordningen om företagshypotek.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot promemorians förslag. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* har dock beträffande företagsinteckningsregistret förordnat att de från integritetssynpunkt viktiga ramarna slås fast i lagen om företagshypotek samt att frågor som inte är centrala i nämnda hänseende regleras i förordningen om företagshypotek. *Sveriges advokatsamfund* har anfört att övervägande skäl torde tala för att reglera samtliga frågor med anledning av dataskyddsdirektivet i lag.

Skälen för regeringens förslag:

Bör regleringen ske i form av lag ?

Den nuvarande regleringen av de ovan nämnda registren återfinns i allt väsentligt i förordningen (1985:804) om företagshypotek och i fartygsregisterförordningen (1975:927). Frågan är då om erforderliga justeringar och kompletteringar för en anpassning av dataskyddsdirektivet kan ske i dessa förordningar eller om regleringen bör ske i form av lag.

Svensk rätt kräver inte att regler av nu aktuellt slag måste ges i form av lag (jfr. 8 kap. 2 och 3 §§ regeringsformen samt prop. 1997/98:44 s. 58 f.). Regeringen har emellertid i ett tidigare sammanhang uttalat att en målsättning bör vara att, i det fall register med ett stort antal registrerade och ett särskilt känsligt innehåll inrättas, bestämmelser skall meddelas i lag (prop. 1990/91:61 s. 58). Regeringen tillade därvid att detta gäller särskilt i de fall uppgifterna i registret sprids externt i en icke obetydlig omfattning. Regeringen upprepade sitt uttalande i förarbetena till personuppgiftslagen (prop. 1997/98:44 s. 41).

I propositionen till bl.a. ny lag om fastighetsregister (prop. 1999/2000:39 s. 78) ansåg regeringen mot denna bakgrund att de från integritetssynpunkt viktiga ramarna för det nya registret borde slås fast i lag. Samtidigt konstaterade emellertid regeringen att om alla frågor skulle regleras i lag skulle detta medföra betydande svårigheter. Dels skulle en sådan lag bli mycket omfattande och svåröverskådlig, dels måste man räkna med att justeringar successivt måste göras beträffande registrets närmare innehåll. Lagstiftningsproceduren lämpar sig mindre bra för detta. Regeringen anförde därför sammanfattningsvis att det mest ändamålsenliga skulle vara att frågor som inte är centrala från integritetssynpunkt regleras i förordning. Riksdagen ställde sig bakom denna bedömning (bet. 1999/2000:BoU8, rskr. 1999/2000:185).

Själva förekomsten av nu aktuella register följer i dag av lag (se 4 kap. 1 § lagen [1984:649] om företagshypotek och 1 kap. 2 § sjölagen [1994:1009]). Så bör vara fallet även i framtiden. Följaktligen bör det nya fartygsregistrets uppdelning i olika delar också framgå av lag (se avsnitt 5.1.1). Som framgår av avsnitt 5.1.4. bör enligt regeringens uppfattning även bestämmelserna om det grundläggande ändamålet för registren meddelas i lag.

Den fråga som nu måste övervägas är om de ytterligare frågor som är centrala från integritetssynpunkt bör regleras i lag eller om det kan anses tillräckligt att låta dessa regleras i förordning. *Hovrätten över Skåne och*

Blekinge har pekat på att företagsinteckningsregistret, även om det är av mindre omfattning än fastighetsregistret, är ett stort register med ett stort antal personuppgifter som kan komma att spridas externt i stor omfattning. Hovrätten har sammanfattningsvis anført att skillnaderna mellan fastighetsregistret och företagsinteckningsregistret inte är så stora att det finns anledning att göra annan bedömning än den som gjorts beträffande fastighetsregistret.

Som nämnts ovan har regeringen tidigare vid ett par tillfällen uttalat målsättningen att bestämmelser bör meddelas i lag i de fall register med ett stort antal personuppgifter och ett särskilt känsligt innehåll inrättas.

Först och främst bör påpekas att det inte är fråga om inrättande av helt nya register (se avsnitt 5.1.1.).

Registren är visserligen tämligen omfattande och innehåller följaktligen ett ganska stort antal uppgifter. Omfattningen av uppgifter om skilda förhållanden kan dock inte jämföras med fastighetsregistret. Det registret innehåller en mängd information av betydelse för hela samhället och spänner således över ett brett fält. Fastighetsregistret redovisar inte bara uppgifter av civilrättslig betydelse utan innehåller också t.ex. digitala registerkartor och koordinatuppgifter för landets alla fastigheter. Av betydelse är vidare att uppgifterna i företagsintecknings- och fartygsregistren, till skillnad från fastighetsregistret, till en mindre del utgörs av personuppgifter i personuppgiftslagens mening (se 3 § personuppgiftslagen). Det är däremot möjligt att det kan komma att ske en extern spridning i en inte obetydlig omfattning, men det är svårt att göra någon säker bedömning i detta avseende. Det är dock inte sannolikt att denna omfattning skulle ligga i nivå med den som gäller beträffande extern spridning av uppgifter ur fastighetsregistret.

När det sedan gäller registrens beskaffenhet vill regeringen framhålla följande. Med känsliga personuppgifter avses enligt personuppgiftslagen t.ex. uppgifter om ras eller etniskt ursprung eller politiska åsikter (3 § jämfört med 13 § personuppgiftslagen). De personuppgifter som förekommer i nu aktuella register är inte av sådant slag. Frågan är då om registren i övrigt kan anses ha ett särskilt känsligt innehåll. Härvid måste beaktas att uppgifter i företagsinteckningsregistret och i det föreslagna fartygsregistret redovisas till övervägande del till följd av att den registrerade bedriver viss näringsverksamhet. Det är alltså inte i samma omfattning som i fastighetsregistret fråga om registrering oberoende av samtycke av enskilda privata förhållanden.

Sammanfattningsvis kan konstateras att de skäl som talade för att låta vissa fastighetsregisterfrågor regleras i lag inte på samma sätt gör sig gällande beträffande nu aktuella register. Mot denna bakgrund och då nu gällande bestämmelser om bl.a. vem som är registeransvarig och vad registren skall innehålla regleras i förordning talar starka skäl för att denna disposition behålls även i fortsättningen. Regeringen föreslår därför att de ytterligare frågor med anledning av dataskyddsdirektivet som är centrala från integritetssynpunkt regleras i förordning.

Regeringens förslag: Patent- och registreringsverket och Sjöfartsverket skall vara personuppgiftsansvariga för respektive register.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot promemorians förslag.

Bakgrund: Enligt datalagen (1973:289) gällde att det för varje register skulle finnas en registeransvarig. Som framgår ovan (avsnitt 4.3) åvilar enligt dataskyddsdirektivet registeransvaret den fysiska eller juridiska person, den myndighet, institution eller organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Huvudregeln i direktivet är således att den som bestämmer ändamålen och medlen också är registeransvarig. Enligt direktivet kan emellertid den ansvarige anges i nationell rätt, om ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter bestäms av nationella lagar och andra författningar. I personuppgiftslagen används begreppet *personuppgiftsansvarig* i stället för registeransvarig.

Att vara personuppgiftsansvarig innebär att man har ett långtgående ansvar för att all behandling av personuppgifter sker i överensstämmelse med personuppgiftslagen. Detta innebär t.ex. att se till att behandlingen av personuppgifter sker på ett korrekt och säkert sätt, att rätta till oriktiga uppgifter och att ersätta den registrerade för skada och kränkning som en behandling av personuppgifter i strid med direktivet har förorsakat.

Av särskilt intresse för den enskilde är de rättigheter som finns gentemot den personuppgiftsansvarige, såsom t.ex. rätten att få insyn i och underrättelse om förekomsten av personuppgifter samt att få ersättning för skada som tillfogats genom felaktigheter i registret.

Skälen för regeringens förslag: Den förestående omorganisationen innebär att ansvaret för företagsinteckningsregistret tas över av Patent- och registreringsverket och att ansvaret för fartygsregistret (dvs. de tidigare skepps- båt- och skeppsbyggnadsregistren) läggs på Sjöfartsverket. Med hänsyn till att det i fortsättningen kommer att vara dessa myndigheter som prövar om en behandling är förenlig med registrens ändamål och om medlen för behandlingen av personuppgifter i registren bör personuppgiftsansvaret läggas på dem.

5.1.4 Registrens ändamål

Regeringens förslag: Registren skall ha som ändamål att ge offentlighet åt den information som ingår i registren. Detta grundläggande ändamål bör anges i lag. Registren skall vidare tillhandahålla uppgifter för vissa verksamheter som regeringen meddelar föreskrifter om.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som har yttrat sig har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot promemorians förslag. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* samt *Malmö tingsrätt* har dock ansett

att företagsinteckningsregistrets ändamål bör anges i lagen om företagshypotek.

Prop. 2000/01:88

Skälen för regeringens förslag: Som tidigare har nämnts måste registrens ändamål vara särskilda, uttryckligt angivna och berättigade. Personuppgifterna får inte omfatta mer än vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål för vilka de har samlats in och för vilka de senare har behandlats (se artiklarna 6 och 6 c och 9 § personuppgiftslagen). Vidare är behandling av personuppgifter tillåten endast under vissa angivna omständigheter (artikel 7 och 10 § personuppgiftslagen). Slutligen får senare behandling inte ske på ett sätt som är oförenligt med de ändamål som har slagits fast (artikel 6 b och 9 § första stycket d) personuppgiftslagen).

Dataskyddsdirektivet innebär således ett krav på viss precisering av ändamålen. Detta kan ske antingen genom att viss användning förbjuds eller att den tillåts. Det första alternativet innebär att uppräknings av förbjudna ändamål måste vara heltäckande; om ett visst ändamål inte finns uppräknat blir användningen tillåten. Det andra alternativet innebär att personuppgifterna endast får användas för uppräknade ändamål. Denna modell, vilken valdes beträffande fastighetsregistret (prop. 1999/2000:39 s. 82 f.) gör det enklare att utforma en reglering i överensstämmelse med dataskyddsdirektivet. Modellen är också mer integritetsvänlig än det förstnämnda alternativet eftersom den ger bättre kontroll över användningen av uppgifterna. Mot bakgrund härav och då modellen även tillämpas på fastighetsregistret bör en lösning av detta slag väljas.

Vid utformningen av ändamålen måste man göra en rimlig avvägning mellan användarintressena och integritetssynpunkter. Samtidigt måste ändamålen motsvara dataskyddsdirektivets krav.

För vilka närmare ändamål bör då personuppgifter i registren få användas? Beträffande fastighetsregistret uttalade regeringen att registrets grundläggande syfte bör vara att ge offentlighet åt den information som ingår i registret (prop. 1999/2000:39 s. 84). Då de nu aktuella registrens grundläggande funktion är densamma som för fastighetsregistret bör samma utgångspunkt gälla även beträffande dessa register. Detta grundläggande syfte bör enligt regeringens mening anges i lag (se förslagen till 4 kap. 1 § lagen om företagshypotek respektive 1 kap. 2 § sjölagen). I övrigt bör det kunna ankomma på regeringen att föreskriva närmare om för vilka ändamål registren i fråga om personuppgifter bör kunna användas. Regeringen anser att ett första sådant legitimt ändamål måste vara tillhandahållande av uppgifter som behövs för att staten skall kunna fullgöra verksamhet som den enligt lag eller annan författning ansvarar för. Under denna punkt faller myndigheternas registrerande verksamhet. Detsamma måste gälla omsättning av företagsverksamhet i vilken inteckning har beviljats respektive omsättning av fartyg. Det måste således vara möjligt att inför en transaktion av en näringsverksamhet eller ett fartyg få information om huruvida dessa objekt är intecknade. Det står även klart att registren bör få användas i samband med kreditgivning där företagshypotek eller fartyg utgör säkerhet eller underlag för kreditprövningen. Även vid försäkringsgivning bör registren få användas.

Om riksdagen godtar regeringens övergripande förslag avser regeringen att i förordningen om företagshypotek respektive fartygsregisterförordningen föreskriva om bl.a. dessa ändamål.

Prop. 2000/01:88

5.1.5 Registrens innehåll

Regeringens förslag: Det överlämnas åt regeringen att bestämma registrens innehåll. Som en allmän utgångspunkt skall gälla att registren skall innehålla i allt väsentligt samma uppgifter som hittills. Även tilläggsinformation av det slag som i dag redovisas i förteckningen över konkurser skall få föras in i företagsinteckningsregistret. Som tilläggsinformation skall även viss historisk information få redovisas.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Av de remissinstanser som har yttrat sig har inte någon haft någon invändning mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag:

Innehåll

I förordningen om företagshypotek respektive fartygsregisterförordningen finns idag förhållandevis tydliga bestämmelser om registrens innehåll. Då de uppgifter som registren nu innehåller framstår som relevanta i förhållande till registrens syfte och då omfattningen av informationen utgör en rimlig avvägning mellan användaraspekter och integritets- och säkerhetsintressena, synes det inte finnas något behov av att vare sig begränsa eller utvidga innehållsbestämmelserna. För att möjliggöra en flexibel ordning bör, liksom hittills, det överlämnas åt regeringen att närmare bestämma om registrens innehåll.

Tilläggsinformation

Med tilläggsinformation brukar avses sådan information som inte finns redovisad i ett register men som har anknytning till användningen av uppgifterna i registren (jfr. 3 § andra stycket lagen om fastighetsregister). Även i fråga om de nu aktuella registren bör viss tilläggsinformation kunna tillföras. Det bör ankomma på regeringen att närmare bestämma om sådan information.

Som exempel på uppgifter som enligt regeringens uppfattning bör utgöra tilläggsinformation kan anges uppgifterna i den förteckning över konkurser som enligt förordningen om företagshypotek förs av inskrivningsmyndigheten. Dessa uppgifter ligger till grund för bedömningen av om en ansökan om företagsinteckning skall avslås enligt 4 kap. 11 § lagen om företagshypotek (se 17–18 §§ förordningen om företagshypotek). Ett ytterligare exempel är det historikregister som anges i 16 § förordningen om företagshypotek och den arkivförteckning som redovisas i 5 kap. 15 § fartygsregisterförordningen. Uppgifterna i t.ex. konkursförteckningen har således ett starkt samband med den information som redovisas i företagsinteckningsregistret eftersom de kan ha en

5.1.6 Begränsningar för användningen av personuppgifter i registren

Regeringens förslag: Det bör inte införas särskilt angivna begränsningar för användningen av personuppgifter i registret. Däremot bör det införas bestämmelser som ger Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket möjlighet att i enskilda fall ställa upp särskilda villkor för att motverka uppkomst av otillbörligt intrång i registrerads integritet eller risker från säkerhetssynpunkt. Sådana bestämmelser bör ges i förordning.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som har yttrat sig har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot promemorians förslag. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* har dock ansett att användarnas tillgång till personuppgifter i företagsinteckningsregistret bör begränsas på motsvarande sätt som gäller enligt lagen om fastighetsregister och att begränsningarna bör anges i lagen om företagshypotek. *Sveriges advokatsamfund* har ansett att särskilt angivna begränsningsregler bör övervägas då det inte är tillräckligt att bedömningen av om en begärd användning bör tillåtas överlämnas åt berörda myndigheter.

Skälen för regeringens förslag: Även om det primära syftet med registren måste vara att ge offentlighet åt information kan vissa slag av bearbetningar få icke önskvärda effekter med hänsyn till enskildas personliga integritet. Risken för det ökar om många personuppgifter samlas i ett enda register. Som tidigare har framgått (se avsnitt 5.1.1) föreslås att den information som ingår i de olika fartygsregister som anges i sjölagen rättsligt sett skall utgöra ett enda register, *fartygsregistret*, och att uppgifterna i företagsinteckningsregistret även fortsättningsvis skall ingå i detta enda register. De risker från integritetssynpunkt som den föreslagna lösningen innebär kan typiskt sett minskas genom att vissa begränsningar ställs upp för användandet av personuppgifter. Så har skett i den nya lagen om fastighetsregister där särskilda begränsningsregler har införts i fråga om direktåtkomst samt urval och bearbetningar (prop. 1999/2000:39 s. 93 f.) Frågan är då om det finns behov av en liknande reglering för nu aktuella register.

Inledningsvis kan det konstateras, vilket tidigare har nämnts under avsnitt 5.1.2., att det inte kan förväntas förekomma det stora antal personuppgifter som finns i fastighetsregistret. När det sedan gäller karaktären av de uppgifter som förekommer bör följande beaktas.

Vad först gäller företagsinteckningsregistret bör man ha i åtanke att införing av personuppgifter i registret sker inom ramen för en kommersiell verksamhet. Det är alltså även när det rör sig om en fysisk person fråga om en näringsidkare som har valt att låta inteckna sin näringsverksamhet. Skyddsintresset för dennes personuppgifter måste i ett sådant fall vara mindre än när t.ex. en fastighetsägare som är en enskild person får finna sig i att få uppgifter om honom eller henne

registrerade för att kunna beviljas lagfart på en fastighet som utgör t.ex. bostad. Prop. 2000/01:88

Även uppgifterna i de olika fartygsregistren är till övervägande del av kommersiell natur, varför också de bör anses vara av mindre integritetskänslig karaktär.

Det kan alltså konstateras att de risker från integritetssynpunkt som den föreslagna lösningen innebär inte är lika stora beträffande nu aktuella register som för fastighetsregistret. Det sagda leder till att de skäl som på fastighetsområdet talade för en särskild reglering av olika användarbegränsningar inte i lika stor utsträckning gör sig gällande på nu aktuella register. Regeringens mening är således att någon särreglering inte bör införas. I stället bör det vara tillräckligt att bedömningen av om en begärd användning bör tillåtas överlämnas åt Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket att avgöras i deras egenskap av personuppgiftsansvariga.

Regeringen avser att i förordningen om företagshypotek respektive fartygsregisterförordningen ge myndigheterna möjlighet att i enskilda fall ställa upp särskilda villkor för att på så sätt motverka uppkomst av otillbörligt intrång i registrerads integritet eller risker från säkerhetssynpunkt. Denna möjlighet innebär inte någon generell föreskriftsrätt för verken utan är ett bemyndigande att fatta beslut om ytterligare villkor i enskilda fall. Detta kan aktualiseras t.ex. när myndigheterna skall medge direktåtkomst till uppgifter i registren eller då fråga är om utlämnande av ADB-upptagning av större uppgiftssamlingar i registren.

5.2 Allmänna förfaranderegler

Regeringens förslag: Förvaltningslagens förfaranderegler skall tillämpas på handläggningen av ärenden om inskrivning respektive registrering vid Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket.

Om ett sammanträde måste hållas för att klarlägga utredningen av ett registerärende enligt sjölagen skall sådant sammanträde äga rum vid Sjöfartsverket.

Regeringens bedömning: Förelagt vite skall även i fortsättningen få dömas ut av inskrivnings- respektive registermyndigheten.

Domstolsverkets förslag: Domstolsverket föreslog beträffande behandlingen av båtregisterärenden enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. att bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971:291) skulle gälla i tillämpliga delar. Verket lämnade beträffande register- och inskrivningsärenden enligt lagen om företagshypotek och sjölagen inte något förslag i detta avseende.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans yttrade sig särskilt över förslaget.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot promemorians förslag. *Patent- och registreringsverket*, som i och för sig inte har något att invända mot förslaget, har dock påpekat att förvaltningslagens generella bestämmelser

inte är tillräckliga för att tillgodose de krav som ställs på verkets handläggning av inskrivningsärenden. *Sveriges advokatsamfund* har ansett att frågor om utdömande av viten bör prövas av domstol på ansökan av den myndighet som har utfärdat föreläggandet.

Bakgrund: Som redovisats ovan under avsnitt 4.4 har hittills rättegångsbalkens bestämmelser om tvistemål varit tillämpliga på behandlingen av ärenden vid inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar och vid sjöfartsregistret. I Domstolsverkets förslag till lag om ändring i lagen om företagshypotek och sjölagen har dessa bestämmelser upphävts utan att det har gjorts några överväganden om vad som i stället bör gälla.

Skälen för regeringens förslag och bedömning:

Allmänt

Eftersom respektive verksamhet föreslås bli överflyttad till en förvaltningsmyndighet står olika alternativ till buds när det gäller utformningen av de regler som skall gälla för handläggningen av inskrivnings- och registerärenden. En möjlighet är att låta lagen om företagshypotek och sjölagen innehålla en fullständig reglering för behandlingen av ärendena. En sådan ordning avviker emellertid från vad som hittills har gällt och skulle innebära att de båda lagarna skulle behöva byggas ut med ett stort antal bestämmelser. Detta framstår inte som ändamålsenligt. Utgångspunkten bör därför även i fortsättningen vara att lagarna fylls ut av andra regler. En möjlighet är att det föreskrivs att förvaltningslagen skall gälla i tillämpliga delar. Fördelen med en sådan modell är att den blivande centralmyndigheten själv är bekant med de förfaranderegler som finns intagna i förvaltningslagen. Detta kan minska risken för övergångsproblem i samband med den organisatoriska överflyttningen.

Ärendehantering vid inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar uppvisar emellertid stora likheter med handläggningen av ärenden avseende inteckning i fastighet. Mot bakgrund härav bör man i sammanhanget titta närmare på de regler som gäller för fastighetsinskrivningen. På det området har – såsom tidigare har framgått – nyligen en reform genomförts som har inneburit moderniserade regler för det hittillsvarande fastighetsdatasystemet och för handläggningen av fastighetsinskrivningsärenden (se prop. 1999/2000:39, bet. 1999/2000:BoU8, rskr. 1999/2000:185, SFS 2000:224 och 226). Lagändringarna, som trädde i kraft den 1 juli 2000, innebär bl.a. att regelverket anpassas till lagen om domstolsärenden liksom till de krav som EG:s dataskyddsdirektiv och den nya personuppgiftslagen kräver. De likheter som de skilda ärendehanteringarna uppvisar kan därför tala för att hanteringen av nu aktuella ärendetyper i möjligaste mån bör följa samma regler och ha samma struktur som fastighetsinskrivningen. Ett alternativ till att tillämpa bestämmelserna i förvaltningslagen är således att i stället hänvisa till handläggningsreglerna i domstolsärendelagen.

Vid en sammanvägning av de skäl som talar för respektive emot de ovan presenterade alternativa modellerna – alltså antingen en tillämpning av handläggningsreglerna i förvaltningslagen eller domstolsärendelagen – anser regeringen att den mest ändamålsenliga lösningen är att

förvaltningslagens förfaranderegler tillämpas på handläggningen av ärendena. En sådan lösning framstår som foljdriktig inte minst mot bakgrund av att det här – till skillnad från i fastighetsinskrivningsverksamheten – är fråga om handläggning av ärenden vid fristående förvaltningsmyndigheter. Det förhållandet att myndigheternas beslut bör överklagas till allmän domstol (se avsnitt 5.3) bör inte föranleda någon annan bedömning, särskilt som en sådan modell redan tillämpas exempelvis på kronofogdemyndigheternas handläggning av ärenden enligt skuldsaneringslagen (1994:334).

Sammanfattningsvis föreslås att förvaltningslagen skall gälla i tillämpliga delar på Patent- och registreringsverkets respektive Sjöfartsverkets handläggning av inskrivnings- och registerärenden enligt lagen om företagshypotek och sjölagen. De särskilda handlägningsbestämmelser som redan finns i lagen om företagshypotek (bl.a. 4 kap. 10–13 §§) och sjölagen (bl.a. 2 kap. 23–24 §§) bör bestå. Förvaltningslagens bestämmelser om omprövning av beslut bör inte tillämpas (se avsnitt 5.3).

Vite och sammanträde för komplettering av utredning enligt sjölagen

Vite

Som har redovisats ovan (avsnitt 4.4) finns det ett flertal bestämmelser som ger inskrivnings- respektive registermyndigheten möjlighet att förelägga och döma ut vite. Eftersom ärendehanteringens nu flyttas från domstol till fristående förvaltningsmyndigheter uppkommer frågan om det möter något hinder mot att dessa myndigheter får befogenhet att döma ut förelagda viten. En möjlighet är, som *Sveriges advokatsamfund* har förordat, att frågan om utdömande av vite bör prövas av domstol på ansökan av respektive myndighet. I 6 § andra stycket viteslagen (1985:206) stadgas emellertid att frågor om utdömande av viten som har förelagts part eller någon annan till fullgörande av en skyldighet i en rättegång eller i annat motsvarande förfarande prövas utan särskild ansökan av den myndighet som har utfärdat föreläggandet. Karaktären av de vitesförelägganden som förekommer i inskrivnings- och registerhanteringen är av liknande slag. Regeringen anser därför att det är mest ändamålsenligt att låta Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket pröva frågor om utdömande av dessa viten.

Sammanträde enligt 2 kap. 21 § sjölagen

Ytterligare en fråga att ta ställning till är om det är lämpligt att låta Sjöfartsverket ta över ansvaret för sådan personlig inställelse som 2 kap. 21 § sjölagen reglerar. Bestämmelsen ger registermyndigheten möjlighet att för komplettering av registerärendet genomföra en slags muntlig bevis- eller faktaupptagning, vilket normalt är en funktion som vilar på domstol. Motsvarande bestämmelser finns för inskrivningsärenden rörande fastigheter (se 19 kap. 16 § och 20 kap. 10 § jordabalken). För närvarande är det vid sjöfartsregistret vid Stockholms tingsrätt som sökanden skall inställa sig. Det är också den myndigheten som får döma ut vite. Mot bakgrund av att ärendena nu flyttas från domstol till en självständig förvaltningsmyndighet finns det anledning att överväga om

inte sökanden eller annan som har kallats till sammanträde även fortsättningsvis borde infinna sig vid allmän domstol. Mot en sådan lösning talar dock de praktiska problem den kan befaras ge upphov till. Härtill kommer att man vid en sådan ordning skulle behöva reglera en rad olika frågor, t.ex. på vilket sätt ett sådant sammanträde initieras och vilken partsställning Sjöfartsverket bör inta. Det utgör inte heller en tidigare okänd ordning att förvaltningsmyndigheter i vissa fall kan hålla sammanträden för att komplettera utredningen. Så förekommer t.ex. hos kronofogdemyndighet i utsöknings- och skuldsaneringsärenden.

Regeringen ser därför inga hinder mot att Sjöfartsverket håller sammanträde enligt 2 kap. 21 § sjölagen.

5.3 Regler för överklagande

Regeringens förslag: Ett slutligt beslut i ett register- eller inskrivningsärende skall överklagas till allmän domstol inom tre veckor från det att underrättelse eller bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden eller senast fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

Behörig domstol att överpröva Sjöfartsverkets beslut i nu aktuella ärenden skall vara Stockholms tingsrätt. Patent- och registreringsverkets beslut skall överklagas till Sundsvalls tingsrätt.

I övrigt anpassas reglerna om överklagande till vad som gäller enligt ärendelagen.

En ordning med möjlighet till omprövning av beslut bör inte införas.

Domstolsverkets förslag: Domstolsverket föreslog att beslut i register- och inskrivningsärenden skulle överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Sundsvall*, som i och för sig inte hade någon erinran mot Domstolsverkets förslag, anförde beträffande företagsintektningsärenden att överklagande av beslut till allmän förvaltningsdomstol skulle innebära förändringar jämfört med nuvarande reglering i fråga om t.ex. överklagandetider, krav på delgivning och därmed sammanhängande frågor om laga kraft.

Vad gäller sjöfartsregisterärenden lämnades synpunkter av *Svea hovrätt*, *Stockholms tingsrätt* och *Länsrätten i Östergötlands län*. *Svea hovrätt* anförde att dessa ärenden oftast har en civilrättslig karaktär och att det därför borde övervägas om inte beslutet hellre borde överklagas till sjörättsdomstol som har både civilrättslig kompetens och insikt i sjöfartsangelägenheter. *Stockholms tingsrätt* anförde att om överklagande skulle ske till allmän förvaltningsdomstol borde det tillses att insikter i sjöfartsangelägenheter finns hos fullföljdsinstansen. *Länsrätten i Östergötlands län* förordade att överklagande i stället skall ske till Stockholms tingsrätt för att på så sätt bibehålla nuvarande sakkunskap vid en domstolsprövning. Vidare föreslog *länsrätten* att det borde krävas prövningstillstånd vid överklagande till Svea hovrätt.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot promemorians förslag. *Hovrätten över Skåne och Blekinge*, *Kammarrätten i Sundsvall* samt *Sveriges Domare-*

förbund har dock beträffande företagsinteckningsregistret ansett att överprövningen av inskrivningsmyndighetens beslut bör ske i allmän förvaltningsdomstol. I fråga om sjöfartsregistret har *Stockholms tingsrätt* och *Sjöfartsverket* gett uttryck för samma uppfattning beträffande registermyndighetens beslut i sjöfartsregisterärenden. *Stockholms tingsrätt* har även ansett att möjligheten att överklaga uppskovsbeslut särskilt bör bibehållas. *Sveriges advokatsamfund* har ansett att det bör övervägas om inte *Stockholms tingsrätt* bör vara behörig tingsrätt att även pröva överklagande av inskrivningsmyndighetens beslut i företagsinteckningsärenden.

Skälen för regeringens förslag:

Överklagande av beslut – allmän domstol eller förvaltningsdomstol?

Av redovisningen ovan har framgått att beslut i inskrivnings- och registerärenden för närvarande överklagas till hovrätten. Då nu verksamheterna skall flyttas över till förvaltningsmyndigheter kan det framstå som naturligt att alla beslut i fortsättningen överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det finns emellertid – såsom påtalades av några remissinstanser i samband med det första remissförfarandet – skäl som talar för att överprövningen av inskrivningsmyndigheternas beslut bör ligga kvar på allmän domstol. Beträffande sjöfartsregisterärenden pekades särskilt på att ärendena oftast har en civilrättslig karaktär samt att det borde tillses att det hos fullföljdsinstansen finns civilrättslig kompetens och insikter i sjöfartsangelägenheter.

I den senare remitterade promemorian angavs bl.a. att inskrivnings- och registerärendenas allmänna karaktär är av särskild betydelse vid ställningstagandet till lämplig överprövningsinstans och att det då framstår som lämpligast att även i fortsättningen låta besluten överklagas till allmän domstol. *Stockholms tingsrätt* har härvid invänt att ärendenas allmänna karaktär inte har ansetts utgöra något hinder mot att själva ärendehanteringen förläggs till en förvaltningsmyndighet och att detta talar för att överklagande bör ske till allmän förvaltningsdomstol på samma sätt som gäller för övriga beslut av *Sjöfartsverket*. *Sjöfartsverket* har anfört att då andra ärendetyper som verket i dag prövar, t.ex. dispensärenden enligt sjölagen, överklagas till allmän förvaltningsdomstol det mest ändamålsenliga skulle vara att låta samtliga ärenden överklagas till denna instans. I fråga om företagsinteckningsregistret har *Hovrätten över Skåne och Blekinge* i huvudsak anfört att även om det är fråga om förhållanden som är av betydelse för den allmänna omsättningen och kreditväsendet så är det lika fullt fråga om registreringsärenden som inte har med tvistlösning i vedertagen mening att göra. *Kammarrätten i Sundsvall* har bl.a. anfört att det inom förvaltningsdomstolarna redan förekommer ett stort antal måltyper avseende associationsrättsliga och näringsekonomiska frågor. *Sveriges domareförbund* har ansett att beslut meddelade av förvaltningsmyndighet bör överklagas till allmän förvaltningsdomstol om inte särskilda skäl av betydande tyngd talar för allmän domstol. Enligt förbundets mening föreligger inte några sådana skäl.

Regeringen konstaterar inledningsvis att såväl Domstolsverkets förslag att besluten skall överklagas till allmän förvaltningsdomstol som promemorians förslag att låta allmän domstol vara fullföljdsinstans är fullt tänkbara alternativ till lösning. Båda förslagen har sina för- respektive nackdelar och vilket alternativ som förordas kan till stor del bero på vilken tyngd som läggs vid olika synsätt. Domstolsverkets förslag får till följd att en ny ordning för överklagande införs medan promemorians förslag innebär att besluten även i fortsättningen kommer att överprövas av allmän domstol. Som framhölls i promemorian kan det framstå som naturligt att beslut meddelade av förvaltningsmyndigheter i fortsättningen överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Enligt regeringens mening är det emellertid av avgörande betydelse vilken instans som med hänsyn till ärendenas karaktär framstår som bäst lämpad att överpröva ifrågavarande beslut. Som har redovisats ovan har några remissinstanser påtalat ärendenas civilrättsliga karaktär medan t.ex. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* har framhållit att registerärenden som sådana inte har med tvistlösning i vedertagen mening att göra. Regeringen delar uppfattningen att register- och inskrivningsärenden i vissa avseenden innefattar moment av mera förvaltningsrättslig karaktär. Det är emellertid också så att besluten har stor betydelse för pantsättningsinstitutet och, såsom har påtalats av bl.a. *Svenska Bankföreningen*, att de frågor som kan komma att innefattas i överprövningen har typiska civilrättsliga inslag. Detta talar enligt regeringens mening med styrka för att låta nu aktuella beslut även fortsättningsvis överklagas till allmän domstol.

Vidare uppvisar nu aktuella ärenden betydande likheter med ärenden angående inskrivning i fastigheter. Såväl fastighetsinskrivningen som den inskrivnings- och registerverksamhet som nu diskuteras omfattas av regeringens reformarbete med att renodla och koncentrera den dömande verksamheten. För fastighetsinskrivningens del har detta inneburit att verksamheten skall koncentreras till sju inskrivningsmyndigheter. Fastighetsinskrivningsärendena skall, liksom tidigare, överklagas till allmän domstol. Likheter med fastighetsinskrivningen talar enligt regeringens mening för att hålla samman överprövningen av dessa ärenden och därmed låta nu aktuella beslut även fortsättningsvis överklagas till allmän domstol.

Sammantaget anser regeringen att den mest tilltalande lösningen är att låta allmän domstol vara fullföljdsinstans.

För att tillse att överprövningen sker enligt den vid allmän domstol gällande instansordningen bör förvaltningsmyndigheternas beslut i fortsättningen överklagas till tingsrätt och därefter till hovrätt. Prövningen i hovrätt bör ske under förutsättning att prövningstillstånd meddelas. Detta utgör visserligen en avvikelse i förhållande till fastighetsinskrivningen men överensstämmer med den ordning som gäller för t.ex. skuldsaneringsinstitutet där förvaltningsmyndighets beslut överklagas till tingsrätt och sedermera till hovrätt.

Vilka tingsrätter är bäst lämpade för överklaganden?

När det gäller Sjöfartsverkets beslut i ärenden som rör fartygsregistret har några remissinstanser framhållit att ärendena är av sådan

beskaffenhet att särskild insikt i sjöfartsangelägenheter är av betydelse för en effektiv och rättssäker hantering. De särskilda insikter som är av betydelse avser särskilda sakrättsliga frågor i registreringsförhållanden, vilka har sjörättslig anknytning. Mot denna bakgrund kan en lämplig lösning vara att låta ärendena överklagas till Stockholms tingsrätt dels på grund av att tingsrätten är sjörättsdomstol, dels då tingsrätten nu svarar för sjöfartsregistret och därmed är den domstol som har bäst kännedom om de särskilda frågor som kan uppkomma. *Stockholms tingsrätt* har emellertid i sitt remissyttrande framhållit att de särskilda insikter som behövs inte varaktigt kommer att finnas kvar vid tingsrätten efter det att registreringsärendena har flyttats till Sjöfartsverket. Tingsrätten har vidare pekat på att den föreslagna ordningen kan komma att medföra att tingsrätten under en övergångstid kan komma att pröva överklaganden av beslut som handlagts vid en tidigare enhet vid tingsrätten. Tingsrätten har därför ansett att besluten bör överklagas till allmän förvaltningsdomstol och att den domstolen förses med erforderlig kompetens.

Som nyss har framgått är det regeringens uppfattning att överklagandena bör göras till allmän domstol. Det är i och för sig riktigt att de särskilda insikter i sakrättsliga frågor i registreringsförhållanden som nu finns vid Stockholms tingsrätt kommer att tunnas ut i och med att registreringsverksamheten flyttas över till Sjöfartsverket. Nuvarande kompetens kommer emellertid inte att helt försvinna om tingsrätten får till uppgift att i framtiden överpröva nämnda ärenden. I detta sammanhang bör även vägas in att Norrköpings tingsrätt, vilken annars skulle komma att bli fullföljdsinstans, varken är sjörättsdomstol eller för närvarande besitter erforderlig kompetens. Vid en samlad bedömning finner regeringen att övervägande skäl talar för att Stockholms tingsrätt är bäst lämpad att överpröva Sjöfartsverkets beslut i registreringsärenden. Regeringen föreslår därför att Stockholms tingsrätt blir fullföljdsinstans.

Behörig tingsrätt att pröva överklaganden av beslut av inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar bör enligt regeringens uppfattning vara den tingsrätt inom vars domkrets inskrivningsmyndigheten verkar, således Sundsvalls tingsrätt.

Klagotidens längd m.m.

I fråga om klagotidens längd bör återigen en jämförelse göras med vad som gäller för fastighetsinskrivningen. Den särskilda övergångsregeln i 1a § lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek är identisk med den övergångsbestämmelse som tidigare fanns intagen i 58 a § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken. På motsvarande sätt som i den förstnämnda lagen har inte heller fyraveckorsfristen i jordabalken satts i kraft utan det är alltså övergångsregeln som är tillämplig. I förarbetena till förslaget om bl.a. en ny lag om fastighetsregister (a. prop. s. 115) uttalade regeringen att bestämmelserna för överklagande av slutliga beslut borde omprövas och att utgångspunkten därvid borde vara att den som vill överklaga inskrivningsmyndighetens beslut tillförsäkras en tid som minst motsvarar vad som numera gäller enligt rättegångsbalken och den nya ärendelagen. Denna tid uppgår till tre veckor. Samma utgångspunkt bör gälla även beträffande överklagande av beslut av inskrivningsmyndigheten för

företagsinteckningar respektive sjöfartsregistret. Den nu gällande fristen om fyra veckor från inskrivningsdagen skulle i och för sig uppfylla detta krav under förutsättning att besluten expedieras inom en vecka. Eftersom detta inte alltid kan garanteras bör därför denna fyraveckorsfrist utmönstras. I stället bör, såsom skett beträffande fastighetsinskrivningen, en bestämmelse med samma lydelse som i övergångsregeln införas i lagen om företagshypotek respektive sjölagen, dock med den ändringen att fristen bestäms till tre veckor i stället för som hittills två veckor från tillhandahållandet av expeditionen. Att sjölagen saknar den speciella övergångsregleringen hindrar inte att motsvarande lydelse tillämpas även på beslut av registermyndigheten. På samma sätt som vid fastighetsinskrivningen bör, såvitt gäller andra frågor om överklagande än överklagandefristens längd, hänvisningar göras till relevanta lagrum i ärendelagen.

Överklagande av icke slutliga beslut

De bestämmelser i rättegångsbalken som idag är tillämpliga och som redovisats ovan (se avsnitt 4.5) stämmer i huvudsak överens med vad som föreskrivs enligt ärendelagen. Därför behövs ingen annan ändring än att reglerna knyts närmare till ärendelagens bestämmelser.

I ett inskrivnings- eller registreringsärende kan det ibland bli aktuellt att meddela ett beslut om uppskov i avvaktan på viss komplettering. Sådana uppskovsbeslut blir främst aktuella när bristerna i en ansökan synes möjliga att avhjälpa och då det alltså finns anledning att tro att ansökan så småningom kan komma att bifallas. För närvarande gäller att uppskovsbeslut kan överklagas särskilt och utan inskränkning till viss tid (se 49 kap. 7 § rättegångsbalken). En hänvisning till lagen om domstolsärenden i stället för rättegångsbalken får, om inte ett särskilt undantag görs, som effekt att uppskovsbeslut inte kan överklagas *särskilt* utan först i samband med ett slutligt avgörande av ärendet, t.ex. efter att ansökan har avslagits. Beträffande skälen till att denna ordning har valts för domstolsärenden, se prop. 1995/96:115 s. 175.

Stockholms tingsrätt har ansett att det för ärenden om inskrivning enligt sjölagen ändå bör vara möjligt att överklaga beslut om uppskov särskilt. Som skäl härför har tingsrätten angett att avsaknad av en sådan möjlighet till överklagande leder till ett ökat antal avslagsbeslut eller beslut om komplettering vid äventyr av vite, vilket skulle innebära en onödig omgång.

Enligt regeringens uppfattning bör överklagande i princip bara kunna ske då handläggningen vid registermyndigheten är definitivt avslutad. I sammanhanget är det även av betydelse att det för fastighetsinskrivningen numera inte finns någon möjlighet att särskilt överklaga uppskovsbeslut. Kraven på likformighet i lagstiftningen talar alltså också emot en sådan ordning som har föreslagits av tingsrätten.

En samlad bedömning leder alltså till att uppskovsbeslut inte bör kunna överklagas särskilt.

I 27 § förvaltningslagen och 34 § ärendelagen finns bestämmelser om skyldighet för beslutsmyndigheten att i vissa fall ompröva sitt beslut. I ärendelagen sägs att när en tingsrätt i ett ärende som inletts på annat sätt än genom överklagande finner att ett beslut som den har meddelat är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, skall domstolen ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part. Skyldigheten föreligger i princip även om beslutet överklagas till högre instans.

Någon motsvarighet till reglerna om omprövning finns inte för inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar och sjöfartsregistret. Vad gäller frågan om omprövning av beslut i fastighetsinskrivningsärenden anförde regeringen i förarbetena till ändringarna i jordabalkens inskrivningsregler (a. prop. s. 116) att beslut i inskrivningsärenden, till skillnad från de flesta domstolsärenden, normalt är av stor betydelse för den allmänna omsättningen och att det därför med hänsyn till intresset av trygghet i omsättningen inte borde komma i fråga att låta dessa beslut bli ändrade av inskrivningsmyndigheten i större utsträckning än vad rättelseinstitutet redan medger. Samma skäl gör sig gällande även i nu förevarande fall. Således bör det inte heller beträffande inskrivning av företagshypotek och registerärenden införas några regler om omprövning av beslut.

5.4 Rättelse av registrerad uppgift och skadestånd

Regeringens bedömning: De särskilda reglerna om rättelse i lagen om företagshypotek och sjölagen skall finnas kvar. Reglerna skall vara exklusiva i förhållande till bestämmelsen om rättelse i personuppgiftslagen.

Även bestämmelserna om skadestånd vid skada som beror på tekniskt fel eller på grund av företagen rättelse skall vara kvar.

Bestämmelsen i 48 § personuppgiftslagen om skadestånd skall gälla om personuppgifter i registren har behandlats i strid med lagen om företagshypotek respektive sjölagen.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens bedömning:

Rättelse

Syftet med de nuvarande rättelsebestämmelserna är att skydda ekonomiska intressen. Behovet av sådana rättelsebestämmelser är särskilt stort med hänsyn till de viktiga rättsverkningar som är förenade med flertalet införingar i registren. I förarbetena till lagen om företagshypotek uttalades att de viktiga rättsverkningar som är förenade med flertalet

införingar i företagsinteckningsregistret gör det nödvändigt att både kunna rätta felaktiga införingar och att omge rättelseförfarandet med vissa formkrav (prop. 1983/84:128 s. 82).

I förarbetena till bl.a. lagen om fastighetsregister (prop. 1999/2000:39 s. 120) anförde regeringen att de särskilda rättelsereglerna på det fastighetsrättsliga området – vilka i huvudsak är identiska med de bestämmelser som finns i lagen om företagshypotek och sjölagen – även i fortsättningen bör finnas kvar eftersom de skäl som redogjorts för ovan fortfarande har bärkraft.

Nu aktuella rättelseregler skiljer sig dock från personuppgiftslagens bestämmelser om rättelse, vilket bl.a. beror på att den lagens regler finns där av integritetsskäl. Som exempel kan nämnas att personuppgiftslagen inte föreskriver att part skall beredas tillfälle att yttra sig i ärende om rättelse utan tvärtom anger att rättelse skall ske omedelbart. Detta får till följd att i en rättelsesituation en tillämpning av den lagen vid sidan av de särskilda rättelsereglerna kan innebära stora svårigheter. Detta medför att förevarande särskilda rättelseregler måste göras exklusiva i förhållande till personuppgiftslagen.

En annan betydelsefull skillnad mellan de båda lagen av rättelseregler är att rättelse enligt särregleringen förutsätter att oriktigheten är *uppenbar*. Denna inskränkning i möjligheten att rätta en uppgift är nödvändig för att skydda ägares eller rättighetshavares intressen. Avsikten är att materiella förändringar i registrens innehåll av uppgifter som inte är uppenbart oriktiga skall kunna uppnås endast i en ordning som omgärdas av garantier för den enskildes rättstrygghet. Därför behövs också i detta avseende en särreglering av det slag som finns i lagen om företagshypotek och i sjölagen.

Frågan är då om förevarande särreglering är förenlig med dataskyddsdirektivet. Som redogjorts för ovan (se avsnitt 4.6) föreskriver direktivet att den registrerade skall ha rätt att få uppgifter som inte har behandlats i enlighet med direktivet rättade, blockerade eller utplånade. Detta tar sikte på den personliga integriteten medan specialbestämmelserna i lagen om företagshypotek och sjölagen, som nyss nämnts, har ett annat syfte. De olika lagen av rättelseregler ger dock upphov till i stort sett samma effekt. Visserligen föreskriver förevarande särreglering inte omedelbar rättelse utan, som huvudregel, rättelse först efter att part beretts tillfälle att yttra sig. Vidare förutsätter rättelse enligt dessa regler att oriktigheten är uppenbar. Enligt artikel 13 g i direktivet får omfattningen av rätten till rättelse begränsas med hänsyn till skyddet av den registrerades eller andras fri- och rättigheter. De begränsningar som de särskilda rättelsereglerna i lagen om företagshypotek och sjölagen innefattar avser bl.a. att skydda enskildas äganderätt. Reglerna omfattas därför av det angivna undantaget i direktivet och är följaktligen förenliga med detta.

Sammanfattningsvis finns det därför inte något hinder mot att ha särskilda rättelsebestämmelser som är exklusiva i förhållande till den allmänna datarättsliga regleringen. De nuvarande reglerna bör därför inte ändras på annat sätt än att det tydliggörs att dessa gäller i stället för personuppgiftslagens bestämmelse om rättelse. Dock bör, i likhet med vad som gäller för fastighetsinskrivningen (se 19 kap. 24 § jordabalken), inskrivnings- respektive registermyndighetens skyldighet att kommunicera med den som berörs av korrigeringsåtgärden begränsas något.

Skadestånd

Bestämmelsen om skadestånd i 48 § personuppgiftslagen avser att skydda den registrerades integritet. Det är därför denne som har rätt till ersättning för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med den lagen har orsakat. Nu aktuella särbestämmelser om rätt till skadestånd har till syfte att skydda den allmänna omsättningen.

I förarbetena till lagen om fastighetsregister (prop. 1999/2000:39 s. 121) anförde regeringen att motiven bakom de särskilda fastighetsrättsliga ersättningsbestämmelserna – att trygga den allmänna omsättningen – fortfarande har bärkraft och att det därför vore önskvärt med ett system som även i fortsättningen ger utrymme för en långtgående rätt till ersättning för dem som har förlitat sig på uppgifter i registren vilka senare har visat sig vara felaktiga. Vidare konstaterade regeringen att en sådan särreglering inte skulle vara oförenlig med dataskyddsdirektivet eftersom det knappast kan finnas något hinder mot att ha ytterligare nationella skadeståndsbestämmelser som tar sikte på sådana fall där grunden för ersättningsskyldigheten är någon annan än intrång i den personliga integriteten. Sammanfattningsvis konstaterade regeringen att det därför var möjligt att behålla de särskilda fastighetsrättsliga skadeståndsreglerna utan någon saklig ändring och föreslog därför, såvitt nu är av intresse, att nuvarande regler om skadestånd vid skada som beror på tekniskt fel i registren eller skada på grund av företagen rättelse behålls oförändrade.

Samma skäl som nyss redogjorts för leder till att nu aktuella särbestämmelser (se 5 kap. 1 och 2 §§ lagen om företagshypotek och 22 kap. 4 och 5 §§ sjölagen) om rätt till ersättning vid skada till följd av tekniskt fel eller förlust på grund av en företagen rättelse bör kvarstå i sak oförändrade.

För att 48 § personuppgiftslagen skall vara tillämplig vid skada och kränkning av den registrerades personliga integritet som en behandling av personuppgifter i strid med den lagen om företagshypotek respektive sjölagen har orsakat införts en bestämmelse om detta.

5.5 Stämpelskattefrågor

Regeringens förslag: Beslut av Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket enligt lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter skall överklagas till tingsrätt. För överklagande till hovrätt skall prövningstillstånd krävas. Ärendelagens regler skall tillämpas på handläggningen av ett överklagande.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Hovrätten över Skåne och Blekinge har ansett att stämpelskattebesluten bör överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Kammarkollegiet har ansett att det bör införas en möjlighet att ompröva beslut om stämpelskatt. Övriga remissinstanser har tillstyrkt eller har inte haft något att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 38 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter överklagas beslut enligt denna lag till hovrätten. Bestämmelsen är tillämplig på – utöver de inskrivningsmyndigheter som svarar för inskrivning enligt jordabalken – såväl inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar som på sjöfartsregistret (se 3 § andra stycket samma lag).

Som framgår ovan under avsnitt 5.3 föreslår regeringen att beslut av Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket i inskrivnings- eller registerärenden skall överklagas till allmän domstol. Det bör mot den bakgrunden vara naturligt att även låta beslut om stämpelskatt överklagas till allmän domstol. Av avsnitt 5.3. framgår vidare att regeringen har ansett att överklaganden av inskrivnings- och registreringsärenden skall handläggas av Sundsvalls respektive Stockholms tingsrätt och därefter av hovrätt. Prövningen i hovrätt bör ske under förutsättning att prövningstillstånd meddelas. Fråga är då om denna ordning även bör gälla vid överklagande av beslut av de angivna myndigheterna enligt lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter. Mot en sådan lösning talar att det i sådant fall skulle förekomma olika instansregler för beslut i stämpelskatteärenden i stort. En fördel med sådan ordning är dock att samma överklaganderegler då kommer att gälla för överklagande av stämpelskatteärenden som för överklagande av beslut i själva inskrivnings- och registerärendet. Att låta tingsrätt och sedermera hovrätt pröva överklaganden av stämpelskattebeslut torde inte medföra någon risk för att handläggningen av stämpelskatteärendena skulle påverkas i negativ riktning. Vid en samlad bedömning talar övervägande skäl för att tillämpa samma regler för överklagande av stämpelskattebeslut som för överklagande av beslut i inskrivnings- och registerärenden.

Vad gäller *Kammarkollegiets* förslag att införa en möjlighet att ompröva beslut om stämpelskatt uttalade regeringen i förarbetena till bl.a. lagen om fastighetsregister (prop. 1999/2000:39 s. 116 f.) att fastställandet av stämpelskatt reglerades i en annan lagstiftning än den som då var föremål för översyn och att frågan dessutom behövde övervägas ytterligare innan regeringen kunde ta ställning till den. Av motsvarande skäl bör inte någon ändring övervägas i nu förevarande lagstiftningsärende.

5.6 Avgifter

Regeringens förslag: Det överlämnas till regeringen att bestämma i fråga om expeditionsavgifter för bevis om inskrivning eller registrering samt om avgifter för registrering enligt lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott.

Någon inskränkning i myndigheternas rätt att ta ut avgifter för användningen av registren (försäljning av uppgifter) bör inte göras.

Promemorians förslag: Promemorian behandlar inte frågan om expeditionsavgifter. Däremot föreslås att rätten att ta ut avgifter för användningen av registret (försäljning av uppgifter) regleras i fartygsregisterförordningen respektive förordningen om företagshypotek och att myndigheterna själva bemyndigas i respektive förordning att själva bestämma dessa avgifters storlek.

Remissinstanserna: *Hovrätten över Skåne och Blekinge* och *Sveriges advokatsamfund* har ifrågasatt att Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket bemyndigas att själva bestämma avgifternas storlek. *Patent- och registreringsverket* har anmärkt att förslaget inte medför någon rätt för verket att ta ut ansökningsavgifter vilket bör vara ett villkor för inskrivning i företagsinteckningsregistret, och att en sådan rätt måste kunna härledas ur lag.

Skälen för regeringens förslag: Förordningen (1987:452) om avgifter vid de allmänna domstolarna är tillämplig på ansöknings-, kungörande- och expeditionsavgifter vid allmän domstol. Förordningen gäller även för expeditionsavgifter hos inskrivningsmyndighet och sjöfartsregistret. Avgifter utgår för tillhandahållande av bevis om företagen inskrivnings- eller registreringsåtgärd. Däremot utgår inga ansökningsavgifter som skall erläggas innan ärendet tas upp till prövning.

Motsvarande ordning bör enligt regeringens uppfattning behållas även nu när verksamheterna vid inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar och sjöfartsregistret flyttas från allmän domstol till fristående förvaltningsmyndigheter. Det bör även i fortsättningen ankomma på regeringen att bestämma om expeditionsavgifternas storlek. Som *Patent- och registreringsverket* har påpekat bör denna regeringens befogenhet ges i lag (jfr. 8 kap. 3 § regeringsformen). Regeringen avser att flytta bestämmelserna om expeditionsavgifter från förordningen om avgifter vid de allmänna domstolarna till andra lämpliga förordningar. Vad som nu har föreslagits bör även gälla i fråga om avgifter för registrering enligt lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott.

Nästa fråga att ta ställning till är om det i samma lagbestämmelser bör regleras att *användningen* av respektive register får vara avgiftsbelagd. Med "användning" av registren avses alla former av behandling för tillhandahållande av uppgifter från registren. Avgiftsuttag vid sådant tillhandahållande kan också beskrivas som försäljning av uppgifter. Eftersom användningen av registren kan innefatta de mest skilda former av behandling är det enligt regeringens mening inte möjligt eller ens önskvärt att avgifterna för dessa behandlingar detaljregleras. I stället bör det överlämnas åt Patent och registreringsverket respektive Sjöfartsverket att bestämma avgifternas storlek. Sådan försäljning av uppgifter får med hänsyn till omständigheterna anses förenlig med EG:s dataskyddsdirektiv (se härom prop. 1999/2000:39 s. 102–103). Med hänsyn till direktivets krav är det emellertid lämpligt att det slås fast i författning att försäljning av uppgifter från registren är tillåten. Det är emellertid tillräckligt att så sker i förordning.

6.1 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagförslagen såvitt gäller inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar föreslås träda i kraft den 1 juli 2001 och beträffande sjöfartsregistret den 1 december 2001.

Ansvar för all ärendehantering övergår till Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket vid de tidpunkter då nödvändiga lagändringar träder i kraft. Detta innebär att den fortsatta handläggningen av de ärenden som vid dessa tidpunkter finns anhängiga vid Malmö och Stockholms tingsrätter skall ske vid dessa myndigheter. Beträffande överklagande av beslut införs övergångsregler vilka innebär att äldre bestämmelser skall tillämpas på beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Vid inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar respektive sjöfartsregistret finns idag omfattande arkivmaterial. Beträffande båda verksamheterna kan det finnas behov av att arkivmaterial förs över till arkivmyndighet. I samband med sådant överlämnande till arkivmyndighet skall, enligt 17 § arkivförordningen (1991:446), träffas överenskommelse avseende ersättning till arkivmyndigheten för dels kostnader för att bevara, vårda och tillhandahålla handlingarna, dels engångskostnader i samband med övertagande av materialet.

Vid respektive tidpunkt för ikraftträdande kommer det vid Stockholms och Malmö tingsrätter att finnas allmänna handlingar i ärenden som enligt övergångsbestämmelserna i fortsättningen skall handläggas av Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket. Vidare finns i vart fall beträffande sjöfartsregistret behov av att visst arkivmaterial flyttas över till Sjöfartsverket. Enligt arkivlagen (1990:782) får en statlig myndighet avhända sig allmänna handlingar bl.a. genom ett sådant överlämnande som sker med stöd av lag eller föreskrift som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Enligt arkivförordningen får Riksarkivet meddela föreskrifter bl.a. om överlämnande av statliga myndigheters arkiv till annan myndighet.

6.2 Genomförande och ekonomiska konsekvenser

Genomförande

Regeringen gav den 16 november 2000 Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket i uppdrag att tillsammans med Domstolsverket förbereda överflyttningen av verksamheterna.

Besluten att föra inskrivning av företagshypotek och sjöfartsregistret till Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket innebär att det är fråga om övergång av verksamhet. Enligt 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd förs anställningsavtalen automatiskt över till den nya arbetsgivaren om den anställde inte motsätter sig detta.

Förslagen att organisatoriskt föra inskrivning av företagshypotek och sjöfartsregistret till Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket bedöms redan på kort sikt kunna medföra fördelar genom att de samband som finns mellan inskrivnings- och registerverksamheterna och delar av de föreslagna centralmyndigheternas övriga verksamhet tas till vara. På lång sikt bör en överflyttning bereda mark för utvecklings- och rationaliseringsfördelar. Förslagen bedöms dock medföra vissa övergångskostnader.

Vad först gäller Patent- och registreringsverket har den årliga kostnaden för inskrivningsverksamheten uppskattats till drygt fem miljoner kr. Dessa driftskostnader kommer att finansieras genom expeditionsavgifter och försäljning av bevis. I fråga om övergångskostnader har dessa av Patent- och registreringsverket beräknats till cirka tre miljoner kr. Till dessa kostnader kommer domstolsväsendets kostnader för framförallt personalavveckling om cirka 1,5 miljoner kr samt en bestående årlig kostnad för lokaler som uppskattats till 350 000 kr.

Vad sedan gäller Sjöfartsverkets årliga kostnader till följd av verksamhetsövergången har dessa beräknats till knappt 4,8 miljoner kr. Härtill kommer vissa övergångskostnader vilka av Sjöfartsverket har uppskattats till 1–1,5 miljoner kr. Dessutom tillkommer domstolsväsendets kostnader för personalavveckling om drygt 1 miljon kr.

Regeringen bedömer att kostnaderna till följd av omorganisationen ryms inom anslagsramarna.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i utsökningsbalken

Ändringarna följer av att skepps- och skeppsbyggnadsregistren skall utgöra delar av ett enda register, benämnt fartygsregistret (se nedan under avsnitt 7.7).

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott

Första stycket

Registrering enligt förevarande lag sker inte i skepps-, skeppsbyggnads- eller båtregistren utan har tidigare förts in i tingsrättens avhandlingsprotokoll. Då registreringen har visst samband med den registreringsverksamhet som nu förs över till Sjöfartsverket har det ansetts lämpligt att överlämna även denna uppgift till verket. Någon saklig ändring är inte avsedd. Uppgifterna skall således inte heller i framtiden föras in i fartygsregistret.

Eftersom personuppgiftslagen är tillämplig också på manuella register och då den här aktuella registreringen torde kunna omfatta också personuppgifter har, efter påpekande av *Lagrådet*, en ny bestämmelse förts in som upplyser att regeringen meddelar särskilda föreskrifter om registret. Sådana särskilda föreskrifter kan bl.a. avse personuppgiftsansvar, ändamål med registreringen och tredje mans rätt att ta del av uppgifter.

Tredje stycket

Med hänsyn till innehållet i 8 kap. 3 § regeringsformen har regeringen bemyndigats att meddela föreskrifter om avgifter för registrering enligt denna lag.

Fjärde stycket

Lagrådet har väckt frågan om det inte kan anses vara motiverat med särskilda bestämmelser angående överklagande av ett beslut att vägra registrering av båtbyggnadsförskott. *Lagrådet* har i anslutning här till pekat på att om inga särskilda föreskrifter meddelas torde den allmänna överklagandebestämmelsen i 22 a § förvaltningslagen (1986:223) bli tillämplig, vilket skulle innebära en avvikelse från de bestämmelser om överklagande i regeringens övriga lagförslag som anger allmän domstol som överinstans. För att undvika avvikelser av detta slag har det införts en bestämmelse som föreskriver att vid överklagande av beslut enligt denna lag skall bestämmelserna i 14 och 14 a §§ lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. tillämpas. Det innebär bl.a. att beslut kan överklagas till Stockholms tingsrätt och därefter till Svea hovrätt.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

1 §

Av kommentaren till 1 kap. 2 och 2 a §§ sjölagen (se nedan under avsnitt 7.7) framgår att motsvarigheten till det nuvarande informationssystemet för fartygsregistren (skeppsregistret, båtregistret och skeppsbyggnadsregistret) skall från rättslig synpunkt utgöra ett enda register, benämnt fartygsregistret. Detta register skall bestå av olika delar; skeppsdelen, båtdelen och skeppsbyggnadsdelen. Skälen för detta har behandlats i avsnitt 5.1.1. Ändringarna i *första stycket* och *andra stycket tredje punkten* utgör en konsekvensändring till följd av detta.

6 §

Ändringarna i *första* och *andra styckena* är redaktionella ändringar till följd av att båtregistret numera utgör fartygsregistrets båtdel. Vid den

lagtekniska utformningen av första stycket har regeringen följt *Lagrådets* förslag. *Tredje stycket* innehåller enbart en anpassning till modernare språkbruk. Prop. 2000/01:88

10 §

I det hittillsvarande första stycket av 10 § har föreskrivits att bestämmelserna om tvistemål – dvs. rättegångsbalkens civilprocessregler – i tillämpliga delar gäller i den mån inte annat följer av lagen. Eftersom ärendehanteringens nu flyttas till en förvaltningsmyndighet kommer i stället förvaltningslagen (1986:223) att gälla. Skälen för detta har behandlats i avsnitt 5.2. Av 3 § förvaltningslagen följer att den lagen inte gäller i de fall särreglering förekommer. Således kommer de särskilda handläggningsregler som finns i 11 § andra stycket att gälla i stället. Vidare har möjligheten enligt förvaltningslagen att ompröva beslut exkluderats. Skälen för detta har behandlats i avsnitt 5.3.

14 §

Första stycket

Bestämmelsen reglerar vem som har att pröva ett överklagande av ett beslut av registermyndigheten. Hittills har gällt att sådana beslut prövas av hovrätten. Enligt förslaget skall besluten i fortsättningen prövas av Stockholms tingsrätt. Lydelsen i första stycket har därför ändrats så att den beskriver denna ordning. Skälen för den valda modellen har behandlats i avsnitt 5.3. Efter mönster från 36 § ärendelagen har det i första stycket även tillagts att ett beslut i ett båtregistreringsärende får överklagas enbart av den som beslutet rör och om det har gått honom eller henne emot. För beslut som inte är slutliga gäller emellertid som huvudregel att de får överklagas först i samband med överklagande av beslut som innebär att ärendet avgörs. I några praktiskt viktiga fall får dock också beslut som inte är slutliga överklagas särskilt, t.ex. beslut om föreläggande och utdömande av vite. Detta framgår av 37 § ärendelagen, till vilken en hänvisning har gjorts.

Andra stycket

Innehåller en hänvisning till ärendelagens bestämmelser om överklagande.

Tredje stycket

I bestämmelsen föreskrivs att det krävs prövningstillstånd vid överklagande till hovrätten.

Paragrafen är ny och reglerar närmare vad som gäller för överklagande.

Första stycket

Efter mönster från 4 § ärendelagen har det klargjorts att den som vill överklaga registermyndighetens beslut skall göra detta skriftligen.

Andra stycket

Här behandlas överklagande av slutliga beslut, dvs. beslut om bifall eller avslag på ansökan samt avvisningsbeslut.

Tredje stycket

I fråga om klagotid för andra icke slutliga beslut som kan överklagas enligt 37 § ärendelagen tillämpas de bestämmelser som finns i 38 § första och andra styckena samma lag. Det innebär att klagotiden är tre veckor.

14 b §

Denna paragraf är också ny. Bestämmelsen överensstämmer i sak med den bestämmelse som hittills har funnits i 14 § andra stycket.

15 §

Eftersom Sjöfartsverket föreslås utgöra registermyndighet har paragrafen justerats så att det framgår att det är Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna som biträder registermyndigheten. Någon ändring i Sjöfartsverkets befogenhet att kräva tillträde till båt är emellertid inte åsyftad. För att undvika att tvekan uppstår när det gäller denna verkets befogenhet har därför paragrafens andra mening formulerats enligt ett förslag från *Lagrådet*.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

38 §

Bestämmelsen reglerar vad som gäller för överklagande av beslut om stämpelskatt. För att tydliggöra de avvikelser som skall gälla för stämpelskattebeslut i registerärenden meddelade av Sjöfartsverket respektive sådana beslut meddelade av Patent- och registreringsverket i inskrivningsärenden har, på förslag av *Lagrådet*, förevarande paragraf ändrats till att endast omfatta beslut av inskrivningsmyndighet enligt jordabalken.

På förslag av *Lagrådet* har det införts en ny paragraf som innehåller de särskilda bestämmelser som skall gälla beträffande överklagande av beslut om stämpelskatt i inskrivningsärenden meddelade av Patent- och registreringsverket. Besluten skall överklagas till tingsrätt och därefter till hovrätt. Prövningen i hovrätt skall ske under förutsättning att prövningstillstånd meddelas. Skälen för detta har behandlats i avsnitt 5.5. Vidare görs i paragrafen hänvisning till ärendelagens handläggningsbestämmelser. Härigenom kommer samma instansordning och handläggningsregler som för överklagande av beslut i inskrivningsärenden att tillämpas vid överklagande av stämpelskattebeslut.

38 b §

Denna paragraf är också ny och reglerar, efter förslag från *Lagrådet*, vad som skall gälla beträffande överklagande av Sjöfartsverkets beslut om stämpelskatt. Bestämmelsen motsvarar de ändringar som anges i 38 a §

39 §

Bestämmelsen behandlar vad som skall gälla vid överklagande av en fråga om fastställande eller återvinning av skatt. På samma skäl som beträffande 38 § har, på förslag av *Lagrådet*, paragrafen ändrats till att endast omfatta beslut av inskrivningsmyndighet enligt jordabalken.

39 a §

På förslag av *Lagrådet* har det införts en ny paragraf som innehåller de särskilda bestämmelser som skall gälla vid överklagande av Patent- och registreringsverkets beslut som innefattar en fråga om fastställande eller återvinning av skatt. Eftersom överklagande sker till tingsrätt har det framstått som naturligt att låta tingsrätten vidta de åtgärder som hovrätten hittills svarat för.

39 b §

Också denna paragraf är ny och har, på förslag av *Lagrådet*, tillkommit i samma syfte som föregående bestämmelse. Paragrafen behandlar vad som skall gälla vid överklagande av Sjöfartsverkets beslut som innefattar prövning av en fråga om fastställande eller återvinning av skatt. Bestämmelsen motsvarar de ändringar som anges i 39 a §.

4 kap. 1 §

Första stycket

Bestämmelsen föreskriver inledningsvis att det för inskrivning enligt denna lag skall finnas ett företagsinteckningsregister (se ovan under avsnitt 5.1.1.). Bestämmelsen beskriver härefter syftet med det registret, nämligen att ge offentlighet åt den information som ingår i registret. Detta utgör registrets grundläggande ändamål. Skälen för detta har behandlats i avsnitt 5.1.4. När det gäller de personuppgifter som ingår i registret framgår det av andra stycket att regeringen anger de närmare preciserade ändamål för vilka personuppgifterna får behandlas.

Andra stycket

Enligt bestämmelsen meddelar regeringen föreskrifter om företagsinteckningsregistrets innehåll, närmare ändamål (jfr första stycket) och behandling av uppgifter samt om personuppgiftsansvar enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Tredje stycket

Med hänsyn till innehållet i 8 kap. 3 § regeringsformen har regeringen bemyndigats att meddela föreskrifter om expeditionsavgifter för tillhandahållande av bevis om en företagen inskrivningsåtgärd.

4 kap. 2 §

Eftersom inskrivningsmyndigheten för företagsinteckningar flyttas över från allmän domstol till en fristående förvaltningsmyndighet har andra stycket, som föreskriver att inskrivningsmyndigheten skall förestås av en lagfaren inskrivningsdomare, utmönstrats.

4 kap. 3 §

Ändringen i *första stycket* motsvarar den som har gjorts i 10 § båtregistreringslagen (se avsnitt 7.3). Härutöver har, med hänsyn till intresset av att inskrivningsmyndigheten utan särskilda undersökningar skall kunna avsluta pågående inskrivningsdag, även reglerna i 10 § andra stycket förvaltningslagen om betydelsen av att en handling har avskiljts för myndigheten på ett postkontor exkluderats.

4 kap. 9 §

Eftersom inskrivningsmyndigheten inte längre är knuten till allmän domstol och då dess beslut skall överklagas till tingsrätt i stället för hovrätt har uttrycket ”högre rätt” bytts ut mot ”domstol”.

Enligt den hittillsvarande lydelsen av paragrafens andra stycke har det ålegat sökanden att styrka sin uppgift om namn och person- eller organisationsnummer. Domstolsverket föreslog i sin rapport att skyldigheten att styrka uppgift helt skulle tas bort. Patent- och registreringsverket framförde dock att nödvändiga kontroller endast kan utföras beträffande de näringsidkare som verket registrerar och föreslog därför att skyldigheten att styrka sin uppgift alltjämt skall föreligga för de näringsidkare som inte finns registrerade hos verket. Mot bakgrund härav har bestämmelsen utformats så att i de fall Patent- och registreringsverket redan har tillgång till uppgifterna behöver sökanden inte längre styrka dessa. Vidare innehåller paragrafen en ändring av redaktionell karaktär.

4 kap. 22 §

I avsnitt 4.5. och 4.6 har det lämnats en redogörelse för den särskilda rättelsebestämmelse som finns i lagen om företagshypotek. Som framgår av avsnitt 5.4. görs bedömningen att denna särreglering skall finnas kvar. Lagtexten har därför utformats så att bestämmelsen är exklusiv i förhållande till bestämmelsen om rättelse i 28 § personuppgiftslagen och har givits den lydelse som *Lagrådet* föreslagit. Inskrivningsmyndighetens skyldighet att kommunicera med den som berörs av korrigeringsåtgärden har dock begränsats något; yttrande behöver inte inhämtas om det är uppenbart obehövligt.

4 kap. 24 §

Första stycket

Bestämmelsen reglerar vem som har att pröva ett överklagande av ett beslut av inskrivningsmyndigheten. Hittills har gällt att sådana beslut prövas av hovrätten. Enligt förslaget skall besluten i fortsättningen prövas av den tingsrätt inom vars domkrets inskrivningsmyndigheten är belägen. Lydelsen i första stycket har därför ändrats så att den beskriver denna ordning. Skälen för den valda modellen har behandlats i avsnitt 5.3. Efter mönster från 36 § ärendelagen har det i första stycket även tillagts att ett beslut i ett inskrivningsärende får överklagas enbart av den som beslutet rör och om det har gått honom eller henne emot. För beslut som inte är slutliga gäller emellertid som huvudregel att de får överklagas först i samband med överklagande av beslut som innebär att ärendet avgörs. Det innebär bl.a. att beslut om uppskov, som hittills har kunnat överklagas särskilt och utan någon begränsning till viss tid (jfr 49 kap. 7 § rättegångsbalken), överhuvudtaget inte kan överklagas särskilt längre. Skälen för denna ordning redovisas i avsnitt 5.3 och förarbetena till ärendelagen, se prop. 1995/96:115 s. 175. I några praktiskt viktiga fall får dock också beslut som inte är slutliga överklagas särskilt, t.ex. beslut om föreläggande och utdömande av vite. Detta framgår av 37 § ärendelagen, till vilken en hänvisning har gjorts.

Bestämmelsen innehåller en hänvisning till ärendelagens bestämmelser om överklagande.

Tredje stycket

I bestämmelsen föreskrivs att det krävs prövningstillstånd vid överklagande till hovrätten.

4 kap. 24 a §

Paragrafen är ny och reglerar vad som gäller vid överklagande.

Första stycket

Efter mönster från 4 § ärendelagen har det klargjorts att den som vill överklaga inskrivningsmyndighetens beslut skall göra detta skriftligen.

Andra stycket

Här behandlas överklagande av slutliga beslut, dvs. beslut om bifall eller avslag på ansökan samt avvisningsbeslut. Bestämmelserna ersätter reglerna i det hittillsvarande andra stycket i 4 kap. 24 § lagen om företagshypotek samt den särskilda överklagandebestämmelsen i 1 a § lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek. Skälen för ändringen har behandlats i avsnitt 5.3.

Tredje stycket

Eftersom lagen inte längre hänvisar till vad som gäller för tvistemål, finns det inte längre i något fall krav på missnöjesanmälan för att ett beslut skall få överklagas. I fråga om klagotid för andra icke slutliga beslut som kan överklagas enligt 37 § ärendelagen gäller de bestämmelser som finns i 38 § första och andra styckena samma lag. Det innebär att klagotiden är tre veckor.

4 kap. 24 b §

Paragrafen är ny. Den överensstämmer i sak med den bestämmelse som hittills har funnits i 24 § tredje stycket.

5 kap. 1 §

Skadeståndsbestämmelserna i *första* och *andra* styckena har till syfte att skydda den allmänna omsättningen. För att 48 § personuppgiftslagen skall vara tillämplig vid skada och kränkning av den registrerades personliga integritet som en behandling av personuppgifter i strid med

denna lag eller andra föreskrifter om registret har orsakat, har det lagts till en bestämmelse om detta. Prop. 2000/01:88

7.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek

1 a §

Förslaget innebär att paragrafen upphävs eftersom den särskilda överklagandebestämmelsen har ersatts av den bestämmelse som numera återfinns i 4 kap. 24 a § andra stycket lagen om företagshypotek. Skälen för detta har angetts i avsnitt 5.3. Paragrafen skall dock alltjämt tillämpas på beslut som har meddelats före den 1 juli 2001.

7.7 Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Ingressen

Efter påpekande från *Lagrådet* har ingressen utformats så att det inte ska uppstå någon tvekan om vad som i fortsättningen menas med "register".

1 kap. 2 §

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Eftersom registermyndigheten flyttas över från allmän domstol till en fristående förvaltningsmyndighet har den sista meningen i nuvarande *andra stycket*, som föreskriver att inskrivningsmyndigheten skall förestås av en lagfaren inskrivningsdomare, utmönstrats. Vidare innebär ändringen att de nuvarande skepps-, båt- och skeppsbyggnadsregistren skall utgöra ett enda register, benämnt fartygsregistret, vilket skall bestå av en båt-del, en skeppsdel och en skeppsbyggnadsdel. Skälen för detta har angetts i avsnitt 5.1.1.

1 kap 2 a §

Denna paragraf är ny och har utformats enligt förslag från *Lagrådet*.

Första stycket

Bestämmelsen beskriver syftet med fartygsregistret, nämligen att ge offentlighet åt den information som ingår i registret. Detta utgör registrets grundläggande ändamål. Skälen för detta har behandlats i avsnitt 5.1.4.

Andra stycket

Enligt bestämmelsen är det regeringen som meddelar föreskrifter om fartygsregistrets innehåll, närmare ändamål (jfr första stycket) och

behandling av uppgifter samt om personuppgiftsansvar enligt Prop. 2000/01:88 personuppgiftslagen (1998:204).

Tredje stycket

Med hänsyn till innehållet i 8 kap. 3 § regeringsformen har regeringen bemyndigats att meddela föreskrifter om expeditionsavgifter för bevis om en registrerings- eller inskrivningsåtgärd.

2 kap. 15 §

Paragrafen har utformats enligt förslag från *Lagrådet*. I *första stycket* har gjorts en redaktionell ändring. Eftersom förvaltningslagens handläggningsregler skall gälla vid registermyndighetens behandling av registerärende (se kommentaren till 2 kap. 15 a §) har hänvisningen i *tredje stycket* till bestämmelserna om tvistemål – dvs. rättegångsbalkens civilprocessregler – utmönstrats.

2 kap. 15 a §

Denna paragraf är ny och har utformats enligt förslag från *Lagrådet*. Paragrafen överensstämmer med den ändring som har gjorts i 4 kap. 3 § lagen om företagshypotek (se avsnitt 7.5).

2 kap. 19, 19 a och 19 b §§

Samtliga ändringar stämmer överens med vad som har gjorts i 14, 14 a och 14 b §§ båtregistreringslagen. Hänvisning görs därför till kommentaren ovan under avsnitt 7.3. Skälen för de valda lösningarna har behandlats i avsnitt 5.3.

2 kap. 29 §

Ändringen motsvarar den som har gjorts i 4 kap. 22 § lagen om företagshypotek (se avsnitt 7.5) och har utformats enligt förslag från *Lagrådet* med en redaktionell ändring.

22 kap. 4 §

Skadeståndsbestämmelserna i *andra* och *tredje* styckena har till syfte att skydda den allmänna omsättningen. De avser fartygsregistrets skepps- och skeppsbyggnadsdel, men inte registrets båtdel. För att 48 § personuppgiftslagen skall vara tillämplig vid skada och kränkning av den registrerades personliga integritet som en behandling av personuppgifter i strid med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag orsakar, har det i ett nytt *fjärde stycke* lagts till en bestämmelse om detta. Bestämmelsen omfattar fartygsregistrets samtliga delar, således även registrets båtdel.

Ändringen motsvarar den som har gjorts i 15 § båtregistreringslagen varför hänvisning görs till kommentaren under den paragrafen (se avsnitt 7.3).

Sammanfattning av Domstolsverkets rapport Inskrivning av företagsinteckningar – förslag till framtida organisation, DV rapport 1997:7

Prop. 2000/01:88
Bilaga 1

Enligt regeringens direktiv är en utgångspunkt för fullgörandet av detta uppdrag att företagsinteckningsverksamheten organisatoriskt skall föras bort från domstol.

Mot denna bakgrund har tänkbara organisatoriska alternativ studerats. Arbetet har utmynnat i att DV i denna rapport såsom den lämpligaste lösningen föreslår att företagsinteckningsverksamheten organisatoriskt överflyttas till Patent- och registreringsverket (PRV).

Förslaget innebär att verksamheten lokaliseras till PRV:s bolagsavdelning i Sundsvall. Ärendehandläggningen kommer i huvudsak att ske på motsvarande sätt som sker beträffande PRV:s övriga registreringsärenden.

Det är inte sannolikt att någon anställd vid Inskrivningsmyndigheten för företagsinteckning (FIM) följer med till den nya organisationen. Trots det torde kompetensen för och kvaliteten i verksamheten kunna säkras. Såväl jurist- som handläggarpersonal vid Bolagsavdelningen bedöms väl svara upp mot de kompetenskrav som kan ställas och tiden för upplärning av personalen torde kunna begränsas till några få månader.

Förslaget till organisatorisk lösning bedöms redan på kort sikt kunna medföra fördelar genom att de samband som finns mellan företagsinteckningsverksamheten och delar av PRV:s övriga verksamhet tas till vara samtidigt som det skulle tillgodose de krav som kan ställas på företagsinteckningsverksamheten. På lång sikt bereder en verksamhetsövergång mark för tillvaratagande av utvecklings- och rationaliseringsfördelar.

Reformen medför vissa övergångskostnader. De besparingar som kan göras är på kort sikt förhållandevis blygsamma. I ett något längre tidsperspektiv kan emellertid besparingarna bli betydande. Det är angeläget att beslut om verksamhetsövergången fattas så snart som möjligt. Ett snabbt beslut skulle nämligen innebära att förestående investeringar i datorutrustning vid FIM kan undvikas och att anpassningen till PRV:s nya system kan göras redan under ett pågående utvecklingsskede och därmed bli väsentligt billigare.

FÖRSLAG TILL FÖRFATTNINGSÄNDRINGAR

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:649) om företagshypotek

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2–3, 9–10 och 23–24 §§ lagen (1984:649) om företagshypotek skall ha följande lydelse.

4 kap. 2§

Ärenden om företagsinteckning eller annan införel i företagsinteckningsregistret på grund av föreskrift i denna lag eller annan författning (inskrivningsärenden) handläggs av en för landet gemensam inskrivningsmyndighet. Regeringen bestämmer vilken myndighet som skall vara inskrivningsmyndighet.

Nuvarande lydelse

Inskrivningsmyndigheten förestås av en inskrivningsdomare som skall vara lagfaren.

Föreslagen lydelse

3§

Nuvarande lydelse

För behandlingen av inskrivningsärenden gäller bestämmelserna om tvistemål i rättegångsbalken i tillämpliga delar, i den mån inte något annat följer av denna lag. Ansökningar och anmälningar i inskrivningsärenden skall vara skriftliga.

Föreslagen lydelse

Ansökningar och anmälningar i inskrivningsärenden skall vara skriftliga.

9§

Nuvarande lydelse

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *högre rätt* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

Föreslagen lydelse

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *domstol* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. Ansökan skall innehålla uppgift om det belopp i svenskt mynt på vilket inteckningen skall lyda. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i ansökan.

Nuvarande lydelse

Sökanden skall lämna *styrkt* uppgift om namn och person- eller organisationsnummer. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

Föreslagen lydelse

Sökanden skall lämna uppgift om namn och person- eller organisationsnummer. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

23 §

Beslut i ärenden om rättelse meddelas genom införing i registret. Skälen för beslutet antecknas i akten eller i dagboken. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införingen skall en ny sådan handling utfärdas.

Nuvarande lydelse

Den tidigare handlingen skall fordras in, göras obrukbar och behållas av inskrivningsmyndigheten. Den som innehar handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut. *Vitet döms ut av inskrivningsmyndigheten.*

Föreslagen lydelse

Den tidigare handlingen skall fordras in, göras obrukbar och behållas av inskrivningsmyndigheten. Den som innehar handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

24 §

Nuvarande lydelse

Ett beslut i inskrivningsärende får överklagas hos *hovrätten*. *Skrivel-*
sen skall ges in till inskrivnings-
myndigheten.

Föreslagen lydelse

Ett beslut i inskrivningsärende får överklagas hos *allmän förvaltningsdomstol*. *Prövningstillstånd*
krävs vid överklagande till kam-
marrätten.

Klagotiden i fråga om slutligt beslut är fyra veckor från den inskrivningsdag till vilken beslutet är att hänföra. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Ett överklagande av ett beslut som har förts in i företagsinteckningsregistret, skall antecknas där. När det slutliga beslutet med anledning av överklagandet har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den

Sammanfattning av Domstolsverkets rapport Sjöfartsregistret – förslag till framtida organisation, DV rapport 1998:1

Prop. 2000/01:88
Bilaga 3

Enligt regeringens direktiv är en utgångspunkt för fullgörandet av detta uppdrag att verksamheten vid Sjöfartsregistret organisatoriskt skall föras bort från domstol.

Mot denna bakgrund har tänkbara organisatoriska alternativ övervägts. Arbetet har utmynnat i att Domstolsverket i denna rapport föreslår att Sjöfartsregistret organisatoriskt integreras i Sjöfartsverket.

Förslaget innebär att verksamheten lokaliseras till Sjöfartsverkets huvudkontor i Norrköping. För att inskrivningsverksamheten skall fungera väl krävs att den kompetens som i dag finns vid Sjöfartsregistret på något sätt förs över till Sjöfartsverket. En omlokalisering från Stockholm till Norrköping leder sannolikt till att flertalet anställda vid Sjöfartsregistret väljer att inte följa med till den nya organisationen. Detta innebär dels att viss nyrekrytering måste ske, dels att kompetensöverföringen måste lösas på annat sätt, t.ex. genom att personal från Sjöfartsverket under en övergångstid arbetar vid Sjöfartsregistret i Stockholm eller vice versa.

Förslaget till organisatorisk lösning bedöms redan på kort sikt kunna medföra fördelar genom att de samband som finns mellan verksamheten vid Sjöfartsregistret och Sjöfartsverkets verksamhet tas till vara samtidigt som det skulle tillgodose de krav som kan ställas på inskrivningsverksamheten. På lång sikt bereder en verksamhetsövergång mark för tillvaratagande av rationaliseringsfördelar.

Verksamhetsövergången bör ske tidigast den 1 september 2000. Reformen medför vissa övergångskostnader. I övrigt torde förslaget på kort sikt vara kostnadsneutralt. I ett något längre tidsperspektiv och då Sjöfartsverket tagit tillvara de rationaliserings- och samordningsfördelar som är förknippade med reformen kan emellertid kostnaderna förväntas minska.

Lagförslaget i Domstolsverkets rapport
Sjöfartsregistret – förslag till framtida organisation,
DV rapport 1998:1

Prop. 2000/01:88
Bilaga 4

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. att 10, 14 och 15 §§ skall ha följande lydelse.

10§

Nuvarande lydelse

För behandlingen av båtregisterärenden gäller bestämmelserna *om tvistemål* i tillämpliga delar i den mån ej annat följer av denna lag. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om förfarandet i båtregisterärenden och får därvid föreskriva skyldighet för enskild att till registermyndigheten anmäla förhållande som myndigheten behöver känna till för ändamålsenlig registerföring.

Föreslagen lydelse

För behandlingen av båtregisterärenden gäller bestämmelserna *i förvaltningsprocesslagen (1971:291)* i tillämpliga delar i den mån ej annat följer av denna lag. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om förfarandet i båtregisterärenden och får därvid föreskriva skyldighet för enskild att till registermyndigheten anmäla förhållande som myndigheten behöver känna till för ändamålsenlig registerföring.

14§

Nuvarande lydelse

Talan mot beslut i båtregisterärendet förs *i hovrätten. Besvärstiden är tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Besvärsinlagan* skall inges till registermyndigheten.

När slutligt beslut med anledning av *besvären* vunnit laga kraft, görs anteckning i registret om beslutets innehåll.

Föreslagen lydelse

Talan mot beslut i båtregisterärendet förs *hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet* skall inges till registermyndigheten. *Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.*

När slutligt beslut med anledning av *överklagandet* vunnit laga kraft, görs anteckning i registret om beslutets innehåll.

15§

Nuvarande lydelse

Sjöfartsverket, kustbevakningen, tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag

Föreslagen lydelse

Kustbevakningen, tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller

eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. *De* har för detta ändamål tillträde till båt. *De* skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. *Kustbevakningen, tullverket, polismyndighet och registermyndigheten* har för detta ändamål tillträde till båt. *Kustbevakningen, tullverket och polismyndighet* skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009) att 2 kap. 19 § skall ha följande lydelse.

2 kap. 19 §

Nuvarande lydelse

Beslut i registerärenden får överklagas hos *hovrätten*. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Ett slutligt beslut skall överklagas inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet fattades. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i *rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut*.

Ett överklagande av ett beslut som finns infört i registret skall antecknas där. När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Om ett registerärende enligt beslut av högre rätt skall tas upp till ny handläggning av registermyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet kommit till myndigheten.

Föreslagen lydelse

Beslut i registerärenden får överklagas hos *allmän förvaltningsdomstol*. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten. *Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.*

Ett slutligt beslut skall överklagas inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet fattades. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i *förvaltningsprocesslagen (1971:291)*.

När allmän förvaltningsdomstol meddelat beslut i registerärende skall registermyndigheten utan dröjsmål efter det att beslutet kommit myndigheten till handa vidta de åtgärder som föranleds av domstolens beslut.

Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig
över Domstolsverkets rapport Inskrivning av
företagsinteckningar – förslag till framtida
organisation, DV rapport 1997:7

Prop. 2000/01:88
Bilaga 5

Efter remiss har yttranden över rapporten avgetts av Hovrätten över Skåne och Blekinge, Malmö tingsrätt, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Västernorrlands län, Kammarkollegiet, Statskontoret, Finansinspektionen, Juridiska fakulteten vid Lunds universitet, Patent- och registreringsverket, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Industriförbund, Företagarnas Riksorganisation, Statstjänstemannaförbundet, Svenska Bankföreningen, Sveriges Domareförbund och Svensk Industriförening.

ALMI Företagspartner AB, JUSEK och Sveriges Hantverks- och Småföretag har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Yttrande har dessutom avgetts av Lantmäteriverket.

Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över Domstolsverkets rapport Sjöfartsregistret – förslag till framtida organisation, DV rapport 1998:1

Prop. 2000/01:88
Bilaga 6

Efter remiss har yttranden över rapporten avgetts av Svea hovrätt, Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Östergötlands län, Försvarmakten, Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Kammarkollegiet, Generaltullstyrelsen, Fiskeriverket, Patent- och registreringsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, JUSEK, Sveriges Redareförening, Svenska Bankföreningen och Institutet för sjörätt och annan transporträtt.

Statstjänstemannaförbundet och Sveriges Redareförening för mindre passagerarfartyg (SWEREF) har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Sammanfattning av Promemoria angående inskrivning enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och sjöfartsregisterärenden

Prop. 2000/01:88
Bilaga 7

Promemorian innehåller förslag till de författningsändringar som är nödvändiga dels för att ansvaret för handläggning av ärenden om inskrivning av företagshypotek skall kunna flyttas från inskrivningsmyndigheten i Malmö domsaga till Patent- och registreringsverket, dels för att ansvaret för sjöfartsregistret skall kunna flyttas över från Stockholms tingsrätt till Sjöfartsverket.

Förslaget innebär vidare en anpassning av regelverket till EG:s dataskyddsdirektiv och personuppgiftslagen (1998:204).

Förslagen innebär i huvudsak följande. Motsvarigheten till det nuvarande informationssystemet för fartygsregistren skall från rättslig synpunkt utgöra ett enda register. Det skall benämnas *fartygsregistret*. Registret skall bestå av olika delar; *skeppsdelen*, *båtdelen* och *skeppsbyggnadsdelen*. Det särskilda inskrivningsregistret enligt lagen om företagshypotek skall även fortsättningsvis benämnas företagsinteckningsregistret. Registren skall ha som ändamål att ge offentlighet åt den information som ingår i registren. Registren skall vidare tillhandahålla uppgifter för vissa i författning uppräknade verksamheter. Patent- och registreringsverket och Sjöfartsverket skall vara personuppgiftsansvariga för respektive register. Förvaltningslagens förfaranderegler skall tillämpas på handläggningen av ärenden om inskrivning respektive registrering vid Patent- och registreringsverket respektive Sjöfartsverket. Ett slutligt beslut i ett register- eller inskrivningsärende skall överklagas till allmän domstol inom tre veckor från det att underrättelse eller bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Ett överklagande får dock alltid ske fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades. I övrigt anpassas reglerna om överklagande till vad som gäller enligt ärendelagen.

Lagförslagen i Promemoria angående inskrivning enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och sjöfartsregisterärenden

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

Förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

dels att 1, 6, 10, 14 och 15 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 14 a och 14 b §§, av följande lydelse,

dels att i rubriken före 10 § samt i 12 och 13 §§ ordet "båtregisterärende" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "registerärende" i motsvarande form,

dels att i 3–5 a, 7 och 11 §§ ordet "båtregistret" skall bytas ut mot "fartygsregistrets båtdel".

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Registrering enligt denna lag sker i det *båtregister* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket sjölagen (1994:1009).

Båtregisterärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av båt,
2. anteckning av båtförvärv,
3. annan införing i *båtregistret*, som sker på grund av föreskrift i lag eller annan författning.

Registrering enligt denna lag sker i *båtdelen* i det *fartygsregister* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket sjölagen (1994:1009).

Båtregisterärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av båt,
2. anteckning av båtförvärv,
3. annan införing i *fartygsregistrets båtdel*, som sker på grund av föreskrift i lag eller annan författning.

6 §

Ägare av båt, som är registreringspliktig, men *ej* införd i *båtregistret*, skall skriftligen inom en månad från det båten blev registreringspliktig i hans hand anmäla båten för registrering.

Den som har förvärvat registrerad båt skall skriftligen inom en månad från förvärvet anmäla detta för anteckning i *båtregistret*. Den som anmäler båt för registrering anses därmed också anmäla sitt förvärv för anteckning i registret.

Ägare av *en* båt, som är registreringspliktig, men *som inte är* införd i *fartygsregistrets båtdel*, skall skriftligen inom en månad från det båten blev registreringspliktig i hans hand anmäla båten för registrering.

Den som har förvärvat registrerad båt skall skriftligen inom en månad från förvärvet anmäla detta för anteckning i *fartygsregistrets båtdel*. Den som anmäler båt för registrering anses därmed också anmäla sitt förvärv för anteckning i

Dödsbo är inte skyldigt att anmäla förvärv av båt från den avlidne.

Fullgörs ej skyldighet att anmäla båt för registrering eller att anmäla båtförvärv för anteckning i båtregistret får registermyndigheten förelägga den försumlige att fullgöra skyldigheten. I föreläggande får vite sättas ut. Fråga om utdömande av vitet prövas av registermyndigheten.

registret. Dödsbo är inte skyldigt att anmäla förvärv av båt från den avlidne.

Den som inte fullgör sin anmälningsskyldighet enligt första eller andra stycket får föreläggas av registermyndigheten att fullgöra skyldigheten. I föreläggande får vite sättas ut. Fråga om utdömande av vitet prövas av registermyndigheten.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

10 §

För behandlingen av båtregisterärenden *gäller* bestämmelserna om tvistemål i tillämpliga delar i den mån ej annat följer av denna lag.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om förfarandet i båtregisterärenden och får därvid föreskriva skyldighet för enskild att till registermyndigheten anmäla förhållande som myndigheten behöver känna till för ändamålsenlig registerföring.

För behandlingen av båtregisterärenden *tillämpas* bestämmelserna i 1–26 §§ och 29–33 §§ förvaltningslagen (1986:223) om inte något annat följer av denna lag.

14 §

Talan mot beslut i båtregisterärende förs i hovrätten. Besvärstiden är tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Besvärslagen skall inges till registermyndigheten.

När slutligt beslut med anledning av besvären har vunnit laga kraft, görs anteckning i registret om beslutets innehåll.

Ett beslut av registermyndigheten i ett båtregisterärende får överklagas till Stockholms tingsrätt av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får dock överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

14 a §

Den som vill överklaga ett beslut av registermyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till registermyndigheten inom tre veckor från den dag en

underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelserna i 38 § andra stycket samma lag.

14 b §

Jfr 14 § 2 st

När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har fått laga kraft, skall beslutets innehåll föras in i fartygsregistrets båtdel.

15 §

Sjöfartsverket, kustbevakningen, tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Kustbevakningen, Tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering följs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.
 2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt
dels att det skall införas två nya paragrafer, 38 a och 39 a §§, av
följande lydelse,

dels att i 21, 25 och 33 §§ ordet ”skeppsregistret” skall bytas ut mot
”fartygsregistrets skeppsdel” samt ordet ”skeppsbyggnadsregistret” skall
bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 a §

*I fråga om överklagande av
beslut enligt denna lag som har
fattats av den registermyndighet
som avses i 3 § andra stycket eller
den i 4 kap. 2 § lagen (1984:649)
om företagshypotek angivna in-
skrivningsmyndigheten tillämpas
38 § med följande avvikelser.*

*Registermyndighetens beslut
skall överklagas hos Stockholms
tingsrätt. Inskrivningsmyndig-
hetens beslut skall överklagas hos
den tingsrätt inom vars domkrets
myndigheten har fattat beslutet.
Prövningstillstånd krävs vid över-
klagande till hovrätten.*

*Vid överklagande tillämpas den
klagotid som anges i 2 kap. 19 a §
sjölagen (1994:1009) respektive 4
kap. 24 a § lagen om företagshy-
potek. Tingsrätten skall i övrigt vid
handläggningen av ett överklagan-
de tillämpa lagen (1996:242) om
domstolsärenden.*

39 a §

*I fråga om överklagande av
beslut enligt denna lag som har
fattats av de myndigheter som
anges i 38 a § första stycket
tillämpas 39 § med följande av-
vikelser.*

*Behörig domstol vid prövning
av överklagande av beslut enligt
39 § är de tingsrätter som anges i
38 a § andra stycket. Prövnings-
tillstånd krävs vid överklagande
till hovrätten.*

Åtgärd som skall vidtas av hovrätt skall i stället fullgöras av tingsrätten. Tingsrätten skall i övrigt vid handläggningen av ett överklagande tillämpa lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

-
1. I fråga om överklagande av beslut av den i 4 kap. 2 § lagen (1984:649) om företagshypotek angivna inskrivningsmyndigheten träder denna lag i kraft den 1 juli 2001.
 2. I fråga om 21, 25 och 33 §§ och i fråga om överklagande av beslut av den i 3 § andra stycket angivna registermyndigheten träder denna lag i kraft den 1 december 2001.
 3. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:649) om företagshypotek
dels att 4 kap. 1–3, 9, 10, 22 och 24 §§ samt 5 kap. 1 § skall ha
följande lydelse,

dels att det i samma lag skall införas två nya paragrafer, 24 a och
24 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §

Inskrivning enligt denna lag *sker*
i ett särskilt inskrivningsregister
(företagsinteckningsregistret).
Detta förs med hjälp av automatisk
databehandling.

För inskrivning enligt denna lag
skall ett register föras med hjälp av
automatiserad behandling (före-
tagsinteckningsregistret). Detta
skall ge offentlighet åt den
information som ingår i registret.

Regeringen får meddela före-
skrifter om företagsintecknings-
registrets innehåll, närmare ända-
mål och användning samt om
personuppgiftsansvaret för regist-
ret.

2 §

Ärenden om företagsinteckning
eller annan införing i företags-
inteckningsregistret på grund av
föreskrift i denna lag eller annan
författning (inskrivningsärenden)
handläggs av en för landet gemen-
sam inskrivningsmyndighet. Rege-
ringen bestämmer vilken myndig-
het som skall vara inskrivnings-
myndighet.

Inskrivningsmyndigheten före-
står av en inskrivningsdomare som
skall vara lagfaren.

Ärenden om företagsinteckning
eller annan införing i företags-
inteckningsregistret på grund av
föreskrift i denna lag eller annan
författning (inskrivningsärenden)
handläggs av en för landet gemen-
sam inskrivningsmyndighet. Rege-
ringen bestämmer vilken myndig-
het som skall vara inskrivnings-
myndighet.

3 §

För behandlingen av inskriv-
ningsärenden *gäller* bestämmelser-
na *om tvistemål i rättegångsbalken*
i tillämpliga delar, i den mån inte
något annat följer av denna lag.

För behandlingen av inskriv-
ningsärenden *tillämpas* bestäm-
melserna *i 1–26 §§ och 29–33 §§*
förvaltningslagen (1986:223) om
inte något annat följer av denna
lag.

Ansökningar och anmälningar
i inskrivningsärenden skall vara
skriftliga.

9 §

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *högre rätt* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *domstol* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

10 §

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. Ansökningen skall innehålla uppgift om det belopp i *svenskt mynt* på vilket inteckningen skall *lyda*. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i ansökningen.

Sökanden skall lämna styrkt uppgift om namn och person- eller organisationsnummer. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. Ansökningen skall innehålla uppgift om det belopp i *svenska kronor* på vilket inteckningen skall *gälla*. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i ansökningen.

Ansökan skall också innehålla styrkt uppgift om *sökandens* namn eller *firma* och person- eller organisationsnummer. Om uppgifterna redan finns registrerade hos inskrivningsmyndigheten, behöver sökanden inte styrka dessa. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

22 §

I fråga om rättelse av personuppgifter i företagsinteckningsregistret skall i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204) gälla följande.

En införelse i företagsinteckningsregistret skall rättas, om införelsen innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av inskrivningsmyndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel. Det inbördes företrädet mellan inteckningar som berörs av en rättelse skall bestämmas efter vad som är skäligt, om rättelsen kan skada näringsidkaren eller någon innehavare av företagshypoteksbeve.

Tillfälle att yttra sig skall lämnas den vars rätt berörs, om han är känd, samt den myndighet som avses i 5 kap. 3 §.

En anteckning om ärendet skall göras i registret, om inte beslut meddelas samma dag som ärendet har tagits upp.

24 §

Ett beslut i inskrivningsärende får överklagas hos hovrätten.

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten i ett inskrivnings-

Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten.

Klagotiden i fråga om slutligt beslut är fyra veckor från den inskrivningsdag till vilken beslutet är att hänföra. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Ett överklagande av ett beslut som har förts in i företagsintekningsregistret, skall antecknas där. När det slutliga beslutet med anledning av överklagandet har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Ärende får överklagas till tingsrätten av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får dock överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Behörig domstol är den tingsrätt inom vars domkrets inskrivningsmyndigheten har fattat beslutet.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

24 a §

Den som vill överklaga ett beslut av inskrivningsmyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till inskrivningsmyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelsen i 38 § andra stycket samma lag.

24 b §

Om det överklagande beslutet har förts in i företagsinteknings-

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

registret, skall uppgift om överklagandet föras in i registret. När det finns ett lagakraftvunnet beslut med anledning av överklagandet, skall beslutets innehåll antecknas i registret.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

5 kap.

1 §

Om någon lider skada till följd av tekniskt fel i företagsinteckningsregistret eller i någon anordning som hos inskrivningsmyndigheten eller annan statlig myndighet är ansluten tillregistret, har han rätt till ersättning av staten.

Ersättningen skall efter skälighet sättas ned eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärd för att bevara sin rätt eller genomeget vållande på annat sätt.

Om personuppgifter i företagsinteckningsregistret har behandlats i strid med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, tillämpas 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
 2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

Härigenom föreskrivs att 1 a § lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek skall upphöra att gälla vid utgången av juni 2001.

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 15, 19 och 29 §§ samt 22 kap. 4 och 10 §§ skall ha följande lydelse,

dels att i 1 kap. 1 a, 6 och 8 §§, 2 kap. 1–3, 5–7, 13, 24, 25 och 28 §§, 3 kap. 6, 14, 24 och 33–35 §§, 4 kap. 1 § samt 22 kap. 4 och 9 §§ ordet ”skeppsregistret” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsdel” i motsvarande form,

dels att i 1 kap. 1 a och 8 §§ ordet ”båtregister” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets båtdel” i motsvarande form,

dels att i 2 kap. 1, 3, 13, 25 och 28 §§, 3 kap. 24, 33 och 35 §§ samt 22 kap. 4 och 9 §§ ordet ”skeppsbyggnadsregister” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel” i motsvarande form,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 2 a, 15 a och 19 a–19 b §§, av följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Fartyg, vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter, betecknas skepp. Annat fartyg kallas båt.

Över svenska skepp förs ett skeppsregister. Över vissa båtar förs ett båtregister enligt bestämmelserna i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. Över skepp under byggnad i Sverige förs ett skeppsbyggnadsregister.

Skeppsregistret, båtregistret och skeppsbyggnadsregistret förs av den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten). Registermyndigheten förestås av en lagfaren inskrivningsdomare.

För att ge offentlighet åt den information som framgår av 2 a § skall ett register föras med hjälp av automatiserad behandling (fartygsregistret).

Fartygsregistret förs av den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten).

Regeringen får meddela föreskrifter om fartygsregistrets innehåll, närmare ändamål och användning samt om personuppgiftsansvaret för registret.

2 a §

Informationen i fartygsregistret skall vara uppdelad i

1. en skeppsdel,
2. en båtdel och
3. en skeppsbyggnadsdel.

Skeppsdelen innehåller uppgifter om svenska skepp. Båtdelen innehåller uppgifter om vissa båtar enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.. Skeppsbyggnadsdelen innehåller uppgifter om skepp under byggnad i Sverige.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

2 kap.

15 §

Registerärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av skepp eller skeppsbygge,
2. inskrivning av förvärv av skepp eller skeppsbygge,
3. inteckning i skepp eller skeppsbygge,
4. inskrivning av förbehåll om skeppsnamn, och
5. annan införelse i skepps- eller skeppsbyggnadsregistret som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.

Registerärenden tas upp på inskrivningsdag. Sådan hålls till klockan tolv varje måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag, som inte är helgdag. Som helgdag anses även midsommarafton, julafton och nyårsafton. En anmälan eller ansökan som kommer in efter klockan tolv anses gjord följande inskrivningsdag.

För behandlingen av ett registerärende gäller bestämmelserna om tvistemål om inte annat följer av denna lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får därvid föreskriva skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring

De åtgärder som avses i första stycket förs in i fartygsregistret.

15 a §

Jfr 15 § tredje stycket

För behandlingen av ett registerärende tillämpas bestämmelserna i 1–26 §§ och 29–33 §§ förvaltningslagen (1986:223) om inte annat följer av denna lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får då föreskriva

skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

19 §

Beslut i registerärenden får överklagas hos hovrätten. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Ett slutligt beslut skall överklagas inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet fattades. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Ett överklagande av ett beslut som finns infört i registret skall antecknas där. När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Om ett registerärende enligt beslut av högre rätt skall tas upp till ny handläggning av registermyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet kommit till myndigheten.

Ett beslut av registermyndigheten i ett registerärende får överklagas till Stockholms tingsrätt av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får dock överklagas endast i de fall som avses i 37 § stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten

19 a §

Den som vill överklaga ett beslut av registermyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till registermyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelserna i 38 § första och andra styckena i samma lag.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

Jfr 19 § 3 st

19 b §

Om det överklagande beslutet har förts in i fartygsregistret, skall uppgift om överklagandet föras in i registret. När det finns ett laga-kraftvunnet beslut med anledning av överklagandet, skall beslutets innehåll antecknas i registret.

29 §

I fråga om rättelse av personuppgifter i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel skall i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204) gälla följande.

Om registermyndigheten finner att en införing i *skepps- eller skeppsbyggnadsregistret* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen rättas. Detta gäller också i fråga om en uppenbar oriktighet i *registret* till följd av tekniskt fel. Kan rättelse bli till förfång för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av inteckning, skall det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. Tillfälle att yttra sig skall lämnas de parter som berörs, om de är kända, samt den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

Beslut om rättelse skall meddelas genom införing i *registret*. Skälen för beslutet skall antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införingen, skall en ny sådan handling utfärdas. Den tidigare handlingen skall återkrä-

Om registermyndigheten finner att en införing i *nämnda registerdelar* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen rättas. Detta gäller också i fråga om en uppenbar oriktighet i *registerdelarna* till följd av tekniskt fel. Kan rättelse bli till förfång för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av inteckning, skall det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. Tillfälle att yttra sig skall lämnas de parter som berörs, om de är kända, samt den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

Beslut om rättelse skall meddelas genom införing i *fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel*. Skälen för beslutet skall antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införingen, skall en ny sådan

vas, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

handling utfärdas. Den tidigare handlingen skall återkrävas, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 8

Ett beslut om rättelse får överklagas även av den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

22 kap.

4 §

Kommer till följd av 2 kap. 10 § eller 3 kap. 9 § ett förvärv eller en panträttsupplåtelse som avses där att gälla mot den rätte ägaren eller mot någon till vars förmån rådighetsinskränkning gäller enligt de paragraferna, har denne rätt till ersättning av staten för sin förlust på grund av förvärvet eller upplåtelsen.

Om någon lider förlust till följd av ett tekniskt fel i skepps- eller skeppsbyggnadsregistret vid användning av automatisk databehandling eller i en anordning som hos registermyndigheten eller någon annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt till ersättning av staten.

Har den skadelidande medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller har han på annat sätt medverkat till förlusten genom eget vållande, skall ersättningen efter vad som är skäligt sättas ned eller helt falla bort.

Om personuppgifter i fartygsregistret har behandlats i strid med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, tillämpas 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

10 §

Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna skall biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom efterlevs. De har för detta ändamål rätt till tillträde till ett skepp. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna skall biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom efterlevs. De har för detta ändamål rätt till tillträde till ett skepp. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Lagförslagen i Promemoria angående inskrivning enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och sjöfartsregisterärenden

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

Förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

dels att 1, 6, 10, 14 och 15 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 14 a och 14 b §§, av följande lydelse,

dels att i rubriken före 10 § samt i 12 och 13 §§ ordet "båtregisterärende" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "registerärende" i motsvarande form,

dels att i 3–5 a, 7 och 11 §§ ordet "båtregistret" skall bytas ut mot "fartygsregistrets båtdel".

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Registrering enligt denna lag sker i det *båtregister* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket sjölagen (1994:1009).

Båtregisterärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av båt,
2. anteckning av båtförvärv,
3. annan införing i *båtregistret*, som sker på grund av föreskrift i lag eller annan författning.

Registrering enligt denna lag sker i *båtdelen* i det *fartygsregister* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket sjölagen (1994:1009).

Båtregisterärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av båt,
2. anteckning av båtförvärv,
3. annan införing i *fartygsregistrets båtdel*, som sker på grund av föreskrift i lag eller annan författning.

6 §

Ägare av båt, som är registreringspliktig, men *ej* införd i *båtregistret*, skall skriftligen inom en månad från det båten blev registreringspliktig i hans hand anmäla båten för registrering.

Den som har förvärvat registrerad båt skall skriftligen inom en månad från förvärvet anmäla detta för anteckning i *båtregistret*. Den som anmäler båt för registrering anses därmed också anmäla sitt förvärv för anteckning i

Ägare av *en* båt, som är registreringspliktig, men *som inte är* införd i *fartygsregistrets båtdel*, skall skriftligen inom en månad från det båten blev registreringspliktig i hans hand anmäla båten för registrering.

Den som har förvärvat registrerad båt skall skriftligen inom en månad från förvärvet anmäla detta för anteckning i *fartygsregistrets båtdel*. Den som anmäler båt för registrering anses därmed också anmäla sitt förvärv

registret. Dödsbo är inte skyldigt att anmäla förvärv av båt från den avlidne.

Fullgörs ej skyldighet att anmäla båt för registrering eller att anmäla båtförvärv för anteckning i båtregistret får registermyndigheten förelägga den försumlige att fullgöra skyldigheten. I föreläggande får vite sättas ut. Fråga om utdömande av vitet prövas av registermyndigheten.

för anteckning i registret. Dödsbo är inte skyldigt att anmäla förvärv av båt från den avlidne.

Den som inte fullgör sin anmälningsskyldighet enligt första eller andra stycket får föreläggas av registermyndigheten att fullgöra skyldigheten. I föreläggande får vite sättas ut. Fråga om utdömande av vitet prövas av registermyndigheten.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

10 §

För behandlingen av båtregisterärenden *gäller* bestämmelserna om tvistemål i tillämpliga delar i den mån ej annat följer av denna lag.

För behandlingen av båtregisterärenden *tillämpas* bestämmelserna i 1–26 §§ och 29–33 §§ förvaltningslagen (1986:223) om inte något annat följer av denna lag.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om förfarandet i båtregisterärenden och får därvid föreskriva skyldighet för enskild att till registermyndigheten anmäla förhållande som myndigheten behöver känna till för ändamålsenlig registerföring.

14 §

Talan mot beslut i båtregisterärende förs i hovrätten. Besvärstiden är tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Besvärslagan skall inges till registermyndigheten.

Ett beslut av registermyndigheten i ett båtregisterärende får överklagas till Stockholms tingsrätt av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får dock överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden.

När slutligt beslut med anledning av besvären har vunnit laga kraft, görs anteckning i registret om beslutets innehåll.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

14 a §

Den som vill överklaga ett beslut av registermyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till registermyndigheten

inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelserna i 38 § andra stycket samma lag.

Jfr 14 § 2 st

14 b §

När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har fått laga kraft, skall beslutets innehåll föras in i fartygsregistrets båtdel.

15 §

Sjöfartsverket, kustbevakningen, tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Kustbevakningen, Tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering följs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

4. Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.

5. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt
dels att det skall införas två nya paragrafer, 38 a och 39 a §§, av
följande lydelse,

dels att i 21, 25 och 33 §§ ordet ”skeppsregistret” skall bytas ut mot
”fartygsregistrets skeppsdel” samt ordet ”skeppsbyggnadsregistret” skall
bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 a §

*I fråga om överklagande av
beslut enligt denna lag som har
fattats av den registermyndighet
som avses i 3 § andra stycket eller
den i 4 kap. 2 § lagen (1984:649)
om företagshypotek angivna in-
skrivningsmyndigheten tillämpas
38 § med följande avvikelser.*

*Registermyndighetens beslut
skall överklagas hos Stockholms
tingsrätt. Inskrivningsmyndig-
hetens beslut skall överklagas hos
den tingsrätt inom vars domkrets
myndigheten har fattat beslutet.
Prövningstillstånd krävs vid över-
klagande till hovrätten.*

*Vid överklagande tillämpas den
klagotid som anges i 2 kap. 19 a §
sjölagen (1994:1009) respektive 4
kap. 24 a § lagen om företagshy-
potek. Tingsrätten skall i övrigt vid
handläggningen av ett överklagan-
de tillämpa lagen (1996:242) om
domstolsärenden.*

39 a §

*I fråga om överklagande av
beslut enligt denna lag som har
fattats av de myndigheter som
anges i 38 a § första stycket
tillämpas 39 § med följande av-
vikelser.*

*Behörig domstol vid prövning
av överklagande av beslut enligt
39 § är de tingsrätter som anges i
38 a § andra stycket.
Prövningstillstånd krävs vid
överklagande till hovrätten.*

Åtgärd som skall vidtas av hovrätt skall i stället fullgöras av tingsrätten. Tingsrätten skall i övrigt vid handläggningen av ett överklagande tillämpa lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

-
3. I fråga om överklagande av beslut av den i 4 kap. 2 § lagen (1984:649) om företagshypotek angivna inskrivningsmyndigheten träder denna lag i kraft den 1 juli 2001.
 4. I fråga om 21, 25 och 33 §§ och i fråga om överklagande av beslut av den i 3 § andra stycket angivna registermyndigheten träder denna lag i kraft den 1 december 2001.
 6. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:649) om företagshypotek
dels att 4 kap. 1–3, 9, 10, 22 och 24 §§ samt 5 kap. 1 § skall ha
följande lydelse,

dels att det i samma lag skall införas två nya paragrafer, 24 a och
24 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §

Inskrivning enligt denna lag *sker*
i ett särskilt inskrivningsregister
(företagsinteckningsregistret).
Detta förs med hjälp av automatisk
databehandling.

För inskrivning enligt denna lag
skall ett register föras med hjälp av
automatiserad behandling (före-
tagsinteckningsregistret). Detta
skall ge offentlighet åt den
information som ingår i registret.

Regeringen får meddela före-
skrifter om företagsintecknings-
registrets innehåll, närmare ända-
mål och användning samt om
personuppgiftsansvaret för regist-
ret.

2 §

Ärenden om företagsinteckning
eller annan införing i företags-
inteckningsregistret på grund av
föreskrift i denna lag eller annan
författning (inskrivningsärenden)
handläggs av en för landet
gemensam inskrivningsmyndighet.
Regeringen bestämmer vilken
myndighet som skall vara inskriv-
ningsmyndighet.

Inskrivningsmyndigheten före-
står av en inskrivningsdomare som
skall vara lagfaren.

Ärenden om företagsinteckning
eller annan införing i företags-
inteckningsregistret på grund av
föreskrift i denna lag eller annan
författning (inskrivningsärenden)
handläggs av en för landet
gemensam inskrivningsmyndighet.
Regeringen bestämmer vilken
myndighet som skall vara inskriv-
ningsmyndighet.

3 §

För behandlingen av inskriv-
ningsärenden *gäller* bestämmelser-
na om tvistemål i rättegångsbalken
i tillämpliga delar, i den mån inte
något annat följer av denna lag.

För behandlingen av inskriv-
ningsärenden *tillämpas* bestäm-
melserna i 1–26 §§ och 29–33 §§
förvaltningslagen (1986:223) om
inte något annat följer av denna
lag.

Ansökningar och anmälningar
i inskrivningsärenden skall vara
skriftliga.

9 §

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *högre rätt* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *domstol* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

10 §

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. Ansökningen skall innehålla uppgift om det belopp i *svenskt mynt* på vilket inteckningen skall *lyda*. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i ansökningen.

Sökanden skall lämna styrkt uppgift om namn och person- eller organisationsnummer. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. Ansökningen skall innehålla uppgift om det belopp i *svenska kronor* på vilket inteckningen skall *gälla*. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i ansökningen.

Ansökan skall också innehålla styrkt uppgift om sökandens namn eller firma och person- eller organisationsnummer. Om uppgifterna redan finns registrerade hos inskrivningsmyndigheten, behöver sökanden inte styrka dessa. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

22 §

I fråga om rättelse av personuppgifter i företagsinteckningsregistret skall i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204) gälla följande.

En införelse i företagsinteckningsregistret skall rättas, om införelsen innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av inskrivningsmyndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel. Det inbördes företrädet mellan inteckningar som berörs av en rättelse skall bestämmas efter vad som är skäligt, om rättelsen kan skada näringsidkaren eller någon innehavare av företagshypoteksbeve.

Tillfälle att yttra sig skall lämnas den vars rätt berörs, om han är känd, samt den myndighet som avses i 5 kap. 3 §.

En anteckning om ärendet skall göras i registret, om inte beslut meddelas samma dag som ärendet har tagits upp.

24 §

Ett beslut i inskrivningsärende får överklagas hos hovrätten.

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten i ett inskrivnings-

Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten.

Klagotiden i fråga om slutligt beslut är fyra veckor från den inskrivningsdag till vilken beslutet är att hänföra. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Ett överklagande av ett beslut som har förts in i företagsintekningsregistret, skall antecknas där. När det slutliga beslutet med anledning av överklagandet har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Ärende får överklagas till tingsrätten av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får dock överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Behörig domstol är den tingsrätt inom vars domkrets inskrivningsmyndigheten har fattat beslutet.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

24 a §

Den som vill överklaga ett beslut av inskrivningsmyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till inskrivningsmyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelsen i 38 § andra stycket samma lag.

24 b §

Om det överklagande beslutet har förts in i företagsinteknings-

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

registret, skall uppgift om överklagandet föras in i registret. När det finns ett lagakraftvunnet beslut med anledning av överklagandet, skall beslutets innehåll antecknas i registret.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

5 kap.

1 §

Om någon lider skada till följd av tekniskt fel i företagsinteckningsregistret eller i någon anordning som hos inskrivningsmyndigheten eller annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt till ersättning av staten.

Ersättningen skall efter skälighet sättas ned eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärd för att bevara sin rätt eller genomeget vållande på annat sätt.

Om personuppgifter i företagsinteckningsregistret har behandlats i strid med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, tillämpas 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

-
3. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
 4. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

Härigenom föreskrivs att 1 a § lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek skall upphöra att gälla vid utgången av juni 2001.

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 15, 19 och 29 §§ samt 22 kap. 4 och 10 §§ skall ha följande lydelse,

dels att i 1 kap. 1 a, 6 och 8 §§, 2 kap. 1–3, 5–7, 13, 24, 25 och 28 §§, 3 kap. 6, 14, 24 och 33–35 §§, 4 kap. 1 § samt 22 kap. 4 och 9 §§ ordet ”skeppsregistret” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsdel” i motsvarande form,

dels att i 1 kap. 1 a och 8 §§ ordet ”båtregister” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets båtdel” i motsvarande form,

dels att i 2 kap. 1, 3, 13, 25 och 28 §§, 3 kap. 24, 33 och 35 §§ samt 22 kap. 4 och 9 §§ ordet ”skeppsbyggnadsregister” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel” i motsvarande form,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 2 a, 15 a och 19 a–19 b §§, av följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Fartyg, vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter, betecknas skepp. Annat fartyg kallas båt.

Över svenska skepp förs ett skeppsregister. Över vissa båtar förs ett båtregister enligt bestämmelserna i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. Över skepp under byggnad i Sverige förs ett skeppsbyggnadsregister.

Skeppsregistret, båtregistret och skeppsbyggnadsregistret förs av den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten). Registermyndigheten förestås av en lagfaren inskrivningsdomare.

För att ge offentlighet åt den information som framgår av 2 a § skall ett register föras med hjälp av automatiserad behandling (fartygsregistret).

Fartygsregistret förs av den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten).

Regeringen får meddela föreskrifter om fartygsregistrets innehåll, närmare ändamål och användning samt om personuppgiftsansvaret för registret.

2 a §

Informationen i fartygsregistret skall vara uppdelad i

- 1. en skeppsdel,*
- 2. en båtdel och*
- 3. en skeppsbyggnadsdel.*

Skeppsdelen innehåller uppgifter om svenska skepp. Båtdelen innehåller uppgifter om vissa båtar enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.. Skeppsbyggnadsdelen innehåller uppgifter om skepp under byggnad i Sverige.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

2 kap.

15 §

Registerärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av skepp eller skeppsbygge,
2. inskrivning av förvärv av skepp eller skeppsbygge,
3. inteckning i skepp eller skeppsbygge,
4. inskrivning av förbehåll om skeppsnamn, och
5. annan införelse i skepps- eller skeppsbyggnadsregistret som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.

Registerärenden tas upp på inskrivningsdag. Sådan hålls till klockan tolv varje måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag, som inte är helgdag. Som helgdag anses även midsommarafton, julafton och nyårsafton. En anmälan eller ansökan som kommer in efter klockan tolv anses gjord följande inskrivningsdag.

För behandlingen av ett registerärende gäller bestämmelserna om tvistemål om inte annat följer av denna lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får därvid föreskriva skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring

De åtgärder som avses i första stycket förs in i fartygsregistret.

15 a §

Jfr 15 § tredje stycket

För behandlingen av ett registerärende tillämpas bestämmelserna i 1–26 §§ och 29–33 §§ förvaltningslagen (1986:223) om inte annat följer av denna lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får då föreskriva

skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

19 §

Beslut i registerärenden får överklagas hos hovrätten. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Ett slutligt beslut skall överklagas inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet fattades. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Ett överklagande av ett beslut som finns infört i registret skall antecknas där. När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Om ett registerärende enligt beslut av högre rätt skall tas upp till ny handläggning av registermyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet kommit till myndigheten.

Ett beslut av registermyndigheten i ett registerärende får överklagas till Stockholms tingsrätt av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får dock överklagas endast i de fall som avses i 37 § stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten

19 a §

Den som vill överklaga ett beslut av registermyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till registermyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelserna i 38 § första och andra styckena i samma lag.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

Jfr 19 § 3 st

19 b §

Om det överklagande beslutet har förts in i fartygsregistret, skall uppgift om överklagandet föras in i registret. När det finns ett laga-kraftvunnet beslut med anledning av överklagandet, skall beslutets innehåll antecknas i registret.

29 §

I fråga om rättelse av personuppgifter i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel skall i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204) gälla följande.

Om registermyndigheten finner att en införing i *skepps- eller skeppsbyggnadsregistret* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen rättas. Detta gäller också i fråga om en uppenbar oriktighet i *registret* till följd av tekniskt fel. Kan rättelse bli till förfång för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av inteckning, skall det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. Tillfälle att yttra sig skall lämnas de parter som berörs, om de är kända, samt den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

Beslut om rättelse skall meddelas genom införing i *registret*. Skälen för beslutet skall antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införingen, skall en ny sådan handling utfärdas. Den tidigare handlingen skall återkrä-

Om registermyndigheten finner att en införing i *nämnda registerdelar* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen rättas. Detta gäller också i fråga om en uppenbar oriktighet i *registerdelarna* till följd av tekniskt fel. Kan rättelse bli till förfång för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av inteckning, skall det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. Tillfälle att yttra sig skall lämnas de parter som berörs, om de är kända, samt den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

Beslut om rättelse skall meddelas genom införing i *fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel*. Skälen för beslutet skall antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införingen, skall en ny sådan

vas, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

handling utfärdas. Den tidigare handlingen skall återkrävas, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 9

Ett beslut om rättelse får överklagas även av den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

22 kap.

4 §

Kommer till följd av 2 kap. 10 § eller 3 kap. 9 § ett förvärv eller en panträttsupplåtelse som avses där att gälla mot den rätte ägaren eller mot någon till vars förmån rådighetsinskränkning gäller enligt de paragraferna, har denne rätt till ersättning av staten för sin förlust på grund av förvärvet eller upplåtelsen.

Om någon lider förlust till följd av ett tekniskt fel i skepps- eller skeppsbyggnadsregistret vid användning av automatisk databehandling eller i en anordning som hos registermyndigheten eller någon annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt till ersättning av staten.

Har den skadelidande medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller har han på annat sätt medverkat till förlusten genom eget vållande, skall ersättningen efter vad som är skäligt sättas ned eller helt falla bort.

Om personuppgifter i fartygsregistret har behandlats i strid med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, tillämpas 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

10 §

Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna skall biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom efterlevs. De har för detta ändamål rätt till tillträde till ett skepp. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna skall biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom efterlevs. De har för detta ändamål rätt till tillträde till ett skepp. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

1 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att i 10 kap. 1 § utsökningsbalken ordet ”skeppsregistret” skall bytas ut mot ordet ”fartygsregistrets skeppsdel”.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1975:605) om
 registrering av båtbyggnadsförskott

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

Härigenom föreskrivs att lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som har beställt båt och lämnat eller utfäst sig att lämna tillverkaren förskott av pengar eller byggnadsämnen får låta registrera ett därom upprättat skriftligt avtal hos *Stockholms tingsrätt*. Därefter har han förmånsrätt enligt 4 § förmånsrättslagen (1970:979) i byggnadsämnena och vad som för hans räkning tillverkats med förskottet.

Föreslagen lydelse

Den som har beställt båt och lämnat eller utfäst sig att lämna tillverkaren förskott av pengar eller byggnadsämnen får låta registrera ett därom upprättat skriftligt avtal hos *Sjöfartsverket*. Därefter har han förmånsrätt enligt 4 § förmånsrättslagen (1970:979) i byggnadsämnena och vad som för hans räkning tillverkats med förskottet.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för registrering enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.

¹ Senaste lydelse 1996:255.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.²

dels att i rubriken före 10 § samt i 12 och 13 §§ ordet "båtregister- ärende" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "båtregistreringsären- de" i motsvarande form,

dels att i 3–5 a, 7 och 11 §§ ordet "båtregistret" skall bytas ut mot "fartygsregistrets båtdel",

dels att 1, 6, 10, 14 och 15 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 14 a och 14 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §³

Registrering enligt denna lag sker i det *båtregister* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket sjölagen (1994:1009).

Båtregisterärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistre- ring av båt,
2. anteckning av båtförvärv,
3. annan införing i *båtregistret*, som sker på grund av föreskrift i lag eller annan författning.

Registrering enligt denna lag sker i *båtdelen* i det *fartygsregister* som avses i 1 kap. 2 § andra stycket sjölagen (1994:1009).

Båtregistreringsärenden är ären- den om

1. registrering eller avregistre- ring av båt,
2. anteckning av båtförvärv,
3. annan införing i *fartygsregist- rets båtdel*, som sker på grund av föreskrift i lag eller annan författ- ning.

6 §

Ägare av båt, som är registre- ringspliktig men *ej* införd i *båtregistret*, skall skriftligen inom en månad från det båten blev registreringspliktig *i hans hand* anmäla båten för registrering.

Den som har förvärvat regist- rerad båt skall skriftligen inom en månad från förvärvet anmäla detta för anteckning i *båtregistret*. Den som anmäler båt för registrering

Ägare av *en* båt som är registre- ringspliktig men *inte* införd i *fartygsregistrets båtdel*, skall skriftligen inom en månad från det att båten blev registreringspliktig *för honom eller henne* anmäla båten för registrering.

Den som har förvärvat regist- rerad båt skall skriftligen inom en månad från förvärvet anmäla detta för anteckning i *fartygsregistrets båtdel*. Den som anmäler båt för

² Senaste lydelse av

3 § 1994:1021

4 § 1997:267

5 § 1997:267

5a § 1997:267

7 § 1997:267.

³ Senaste lydelse 1994:1021.

anses därmed också anmäla sitt förvärv för anteckning i registret. Dödsbo är inte skyldigt att anmäla förvärv av båt från den avlidne.

Fullgörs ej skyldighet att anmäla båt för registrering eller att anmäla båtförvärv för anteckning i båtregistret får registermyndigheten förelägga den försumlige att fullgöra skyldigheten. I föreläggande får vite sättas ut. Fråga om utdömande av vitet prövas av registermyndigheten.

registrering anses därmed också anmäla sitt förvärv för anteckning i registret. Dödsbo är inte skyldigt att anmäla förvärv av båt från den avlidne.

Registermyndigheten får förelägga den som har försummat sin anmälningsskyldighet enligt första eller andra stycket att fullgöra denna skyldighet. I ett föreläggande får vite sättas ut. Fråga om utdömande av vitet prövas av registermyndigheten.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

10 §

För behandlingen av *båtregisterärenden* gäller bestämmelserna om *tvistemål i tillämpliga delar i den mån ej annat följer av denna lag. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om förfarandet i båtregisterärenden och får därvid föreskriva skyldighet för enskild att till registermyndigheten anmäla förhållande som myndigheten behöver känna till för ändamålsenlig registerföring.*

För behandlingen *hos registermyndigheten* av *båtregistreringsärenden* tillämpas inte bestämmelserna i 27–28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om förfarandet i båtregistreringsärenden och får därvid föreskriva skyldighet för enskild att till registermyndigheten anmäla förhållande som myndigheten behöver känna till för ändamålsenlig registerföring.

14 §⁴

Talan mot beslut i båtregisterärende förs i hovrätten. Besvärstiden är tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Besvärinlagan skall inges till registermyndigheten.

Ett beslut av registermyndigheten i ett båtregistreringsärende får överklagas till Stockholms tingsrätt av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden.

När slutligt beslut med anled-

Vid överklagande tillämpas

⁴ Senaste lydelse 1990:1074.

ning av besvären har vunnit laga kraft, görs anteckning i registret om beslutets innehåll.

lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

14 a §

Den som vill överklaga ett beslut av registermyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till registermyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelserna i 38 § första och andra styckena samma lag.

Jfr 14 § 2 st

14 b §

När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll föras in i fartygsregistrets båtdel.

15 §⁵

Sjöfartsverket, kustbevakningen, tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering följs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att följa bestämmelserna.

⁵ Senaste lydelse 1988:442.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.
2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraft-
trädandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Prop. 2000/01:88

Bilaga 10

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter⁶

dels att i 21, 25 och 33 §§ ordet "skeppsregistret" skall bytas ut mot "fartygsregistrets skeppsdel" samt ordet "skeppsbyggnadsregistret" skall bytas ut mot "fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel",

dels att det skall införas fyra nya paragrafer, 38 a, 38 b, 39 a och 39 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 a §

I fråga om överklagande av beslut enligt denna lag som har fattats av den registermyndighet som avses i 3 § andra stycket tillämpas 38 § första stycket med följande avvikelser.

Registermyndighetens beslut får överklagas till Stockholms tingsrätt. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Vid överklagande tillämpas den klagotid som anges i 2 kap. 19 a § sjölagen (1994:1009) Vid handläggningen i övrigt av ett överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden.

38 b §

I fråga om överklagande av beslut enligt denna lag som har fattats av den inskrivningsmyndighet som anges i 4 kap. 2 § lagen (1984:649) om företagshypotek tillämpas 38 § första stycket med följande avvikelser.

Inskrivningsmyndighetens beslut får överklagas till den tingsrätt inom vars domkrets myndigheten som har fattat beslutet är belägen. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

⁶ Senaste lydelse av
25 § 1990:598
33 § 1998:1610.

Vid överklagande tillämpas den klagotid som anges i 4 kap. 24 a § lagen om företagshypotek. Vid handläggningen i övrigt av ett överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

39 a §

I fråga om överklagande av beslut enligt denna lag som har fattats av den registermyndighet som avses i 3 § andra stycket tillämpas 39 § med följande avvikelser.

Behörig domstol vid prövning av överklagande av beslut enligt 39 § är den tingsrätt som anges i 38 a § andra stycket. Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Åtgärder som skall vidtas av hovrätt skall i stället fullgöras av tingsrätten. Tingsrätten skall i övrigt vid handläggningen av ett överklagande tillämpa lagen (1996:242) om domstolsärenden.

39 b §

I fråga om överklagande av beslut enligt denna lag som har fattats av den inskrivningsmyndighet som anges i 4 kap. 2 § lagen (1984:649) om företagshypotek tillämpas 39 § med följande avvikelser.

Behörig domstol vid prövning av överklagande av beslut enligt 39 § är den tingsrätt som anges i 38 b § andra stycket. Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Åtgärder som skall vidtas av hovrätt skall i stället fullgöras av tingsrätten. Tingsrätten skall i övrigt vid handläggningen av ett överklagande tillämpa lagen (1996:242) om domstolsärenden

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001 i fråga om 38 b och 39 b §§ och i övrigt den 1 december 2001.

2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:649) om företagshypotek
dels att 4 kap. 1–3, 9, 10, 22 och 24 §§ samt 5 kap. 1 § skall ha
följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 24 a och 24 b §§, av
följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §

Inskrivning enligt denna lag *sker*
i ett särskilt inskrivningsregister
(företagsinteckningsregistret).
Detta förs med hjälp av automatisk
databehandling.

För inskrivning enligt denna lag
skall ett register föras med hjälp av
automatiserad behandling (före-
tagsinteckningsregistret). Detta
skall ge offentlighet åt den infor-
mation som ingår i registret.

Regeringen meddelar föreskrifter
om företagsinteckningsregistrets
innehåll, närmare ändamål och
användning samt om personupp-
giftsansvaret för registret.
Regeringen får också meddela
föreskrifter om expeditionsavgifter
för bevis om inskrivningsåtgärd.

2 §

Ärenden om företagsinteckning
eller annan införing i företags-
inteckningsregistret på grund av
föreskrift i denna lag eller annan
författning (inskrivningsärenden)
handläggs av en för landet
gemensam inskrivningsmyndighet.
Regeringen bestämmer vilken
myndighet som skall vara inskriv-
ningsmyndighet.

*Inskrivningsmyndigheten före-
står av en inskrivningsdomare som
skall vara lagfaren.*

Ärenden om företagsinteckning
eller annan införing i företags-
inteckningsregistret på grund av
föreskrift i denna lag eller annan
författning (inskrivningsärenden)
handläggs av en för landet
gemensam inskrivningsmyndighet.
Regeringen bestämmer vilken
myndighet som skall vara inskriv-
ningsmyndighet.

3 §

För behandlingen av inskriv-
ningsärenden gäller bestämmelser-
na om tvistemål i rättegångsbalken
i tillämpliga delar, i den mån inte
något annat följer av denna lag.

För behandlingen hos inskriv-
ningsmyndigheten av inskriv-
ningsärenden tillämpas inte be-
stämmelserna i 10 § andra stycket
samt 27–28 §§ förvaltningslagen
(1986:223).

9 §

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *högre rätt* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *domstol* skall tas upp till ny handläggning av inskrivningsmyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet har kommit myndigheten till handa.

10 §

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. *Ansökningen* skall innehålla uppgift om det belopp i *svenskt mynt* på vilket inteckningen skall *lyda*. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i *ansökningen*.

Sökanden skall lämna styrkt uppgift om namn och person- eller organisationsnummer. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

En ansökan om företagsinteckning skall göras av näringsidkaren. *Ansökan* skall innehålla uppgift om det belopp i *svenska kronor* på vilket inteckningen skall *gälla*. Om inteckningen skall begränsas enligt 3 kap. 1 § andra stycket, skall den avsedda begränsningen anges i *ansökan*.

Ansökan skall också innehålla styrkt uppgift om sökandens namn eller *firma* och person- eller organisationsnummer. Om uppgifterna redan finns registrerade hos inskrivningsmyndigheten, behöver sökanden inte styrka dessa. Är sökanden ett dödsbo skall den avlidnes personnummer anges.

22 §⁷

I fråga om rättelse av personuppgifter i företagsinteckningsregistret skall i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204) följande gälla.

En införing i företagsinteckningsregistret skall rättas, om införingen innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av inskrivningsmyndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel. Det inbördes företrädet mellan inteckningar som berörs av en rättelse skall bestämmas efter vad som är skäligt, om rättelsen kan skada näringsidkaren eller någon innehavare av företagshypoteksbrev.

Tillfälle att yttra sig skall lämnas den vars rätt berörs, om han är känd, samt den myndighet

Innan rättelse sker, skall inskrivningsmyndigheten ge den som berörs av åtgärden, om han

⁷ Senaste lydelse 1990:455.

som avses i 5 kap. 3 §.

eller hon är känd, tillfälle att yttra sig. Även den myndighet som avses i 5 kap. 3 § skall ges tillfälle att yttra sig. Något yttrande behöver dock inte inhämtas, om det är uppenbart obehövligt.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

En anteckning om ärendet skall göras i registret, om inte beslut meddelas samma dag som ärendet har tagits upp.

24 §⁸

Ett beslut i inskrivningsärende får överklagas hos hovrätten. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten.

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten i ett inskrivningsärende får överklagas till tingsrätten av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Behörig domstol är den tingsrätt inom vars domkrets inskrivningsmyndigheten som har fattat beslutet är belägen.

Klagotiden i fråga om slutligt beslut är fyra veckor från den inskrivningsdag till vilken beslutet är att hänföra. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Ett överklagande av ett beslut som har förts in i företagsintektningsregistret, skall antecknas där. När det slutliga beslutet med anledning av överklagandet har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

24 a §

Den som vill överklaga ett beslut av inskrivningsmyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till inskrivningsmyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till inskrivningsmyndigheten inom tre veckor från den dag

⁸ Senaste lydelse 1994:1049.

en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelserna i 38 § första och andra styckena samma lag.

Jfr 24 § 3 st

24 b §

Om det överklagade beslutet har förts in i företagsinteckningsregistret, skall uppgift om överklagandet föras in i registret. När det finns ett lagakraftvunnet beslut med anledning av överklagandet, skall beslutets innehåll antecknas i registret.

5 kap.

1 §

Om någon lider skada till följd av tekniskt fel i företagsinteckningsregistret eller i någon anordning som hos inskrivningsmyndigheten eller annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt till ersättning av staten.

Ersättningen skall efter skälighet sättas ned eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärd för att bevara sin rätt eller genom eget vållande på annat sätt.

Om personuppgifter i företagsinteckningsregistret har behandlats i strid med denna lag eller anslutande författningar, tillämpas 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:650) om
 införande av lagen (1984:649) om företagshypotek

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

Härigenom föreskrivs att 1 a §⁹ lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek skall upphöra att gälla vid utgången av juni 2001.

I fråga om beslut som har meddelats före den 1 juli 2001 skall äldre bestämmelser tillämpas.

⁹ Senaste lydelse 1986:6.

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)¹⁰

dels att i 1 kap. 1 a, 6 och 8 §§, 2 kap. 1–3, 5–7, 13, 24, 25 och 28 §§, 3 kap. 6, 14, 24 och 33–35 §§, 4 kap. 1 § samt 22 kap. 4 och 9 §§ ordet ”skeppsregistret” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsdel” i motsvarande form,

dels att i 1 kap. 1 a och 8 §§ ordet ”båtregister” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets båtadel” i motsvarande form,

dels att i 2 kap. 1, 3, 13, 25 och 28 §§, 3 kap. 24, 33 och 35 §§ samt 22 kap. 4 och 9 §§ ordet ”skeppsbyggnadsregister” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel” i motsvarande form,

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 15, 19 och 29 §§ samt 22 kap. 4 och 10 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken omedelbart före 1 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 1 kap. 2 a, 2 kap. 15 a och 19 a–19 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Fartygsregistren

Fartygsregistret

2 §

Fartyg, vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter, betecknas skepp. Annat fartyg kallas båt.

Över svenska skepp förs ett skeppsregister. Över vissa båtar förs ett båtregister enligt bestämmelserna i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m. Över skepp under byggnad i Sverige förs ett skeppsbyggnadsregister.

Skeppsregistret, båtregistret och skeppsbyggnadsregistret förs av den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten). Registermyndigheten förestås av en lagfaren inskrivningsdomare. Efter regeringens förordnande får registren föras med användning av

För att ge offentlighet åt den information som framgår av 2 a § skall ett register föras med hjälp av automatiserad behandling (fartygsregistret).

Fartygsregistret förs av den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten).

¹⁰ Senaste lydelse av
1 kap. 1 a § 1997:266
2 kap. 1 § 1997:266
2 kap. 2 § 1997:266
2 kap. 6 § 1997:266
2 kap. 7 § 1997:266
2 kap. 25 § 1997:266.

Regeringen meddelar föreskrifter om fartygsregistrets innehåll, närmare ändamål och användning samt om personuppgiftsansvaret för registret. Regeringen får också meddela föreskrifter om expeditionsavgifter för bevis om registrerings- eller inskrivningsåtgärd.

2 a §

Informationen i fartygsregistret skall vara uppdelad i

- 1. en skeppsdel,*
- 2. en båtdel och*
- 3. en skeppsbyggnadsdel.*

Skeppsdelen innehåller uppgifter om svenska skepp. Båtdelen innehåller uppgifter om vissa båtar enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.. Skeppsbyggnadsdelen innehåller uppgifter om skepp under byggnad i Sverige.

2 kap.

15 §

Registerärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av skepp eller skeppsbygge,
2. inskrivning av förvärv av skepp eller skeppsbygge,
3. inteckning i skepp eller skeppsbygge,
4. inskrivning av förbehåll om skeppsnamn, och
5. annan införing i *skepps- eller skeppsbyggnadsregistret* som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.
5. annan införing i *fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel* som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.

Registerärenden tas upp på inskrivningsdag. Sådan hålls till klockan tolv varje måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag, som inte är helgdag. Som helgdag anses även midsommarafton, julafton och nyårsafton. En anmälan eller ansökan som kommer in efter klockan tolv anses gjord följande inskrivningsdag.

För behandlingen av ett registerärende gäller bestämmelserna om tvistemål om inte annat följer av denna lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får

De åtgärder som avses i första stycket förs in i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel.

därvid föreskriva skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

15 a §

Jfr 15 § tredje stycket

För behandlingen hos registermyndigheten av ett registerärende tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket samt 27–28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet och får då föreskriva skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerat skeppsbygge att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

19 §

Beslut i registerärenden får överklagas hos hovrätten. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Ett beslut av registermyndigheten i ett registerärende får överklagas till Stockholms tingsrätt av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut som inte är slutligt får överklagas endast i de fall som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Ett slutligt beslut skall överklagas inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet fattades. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut.

Vid överklagande tillämpas lagen om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag.

Ett överklagande av ett beslut som finns infört i registret skall antecknas där. När ett slutligt beslut med anledning av ett överklagande har vunnit laga kraft, skall beslutets innehåll antecknas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Om ett registerärende enligt beslut av högre rätt skall tas upp till ny handläggning av registermyndigheten, skall det ske utan dröjsmål efter det att beslutet kommit till myndigheten.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

19 a §

Den som vill överklaga ett beslut av registermyndigheten skall göra det skriftligen. Skrivelsen skall ges in till registermyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut, skall skrivelsen ha kommit in till registermyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

I fråga om klagotid för överklagande av sådant beslut som avses i 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller bestämmelserna i 38 § första och andra styckena samma lag.

Jfr 19 § 3 st

19 b §

Om det överklagade beslutet har förts in i fartygsregistret, skall uppgift om överklagandet föras in i registret. När det finns ett lagakraftvunnet beslut med anledning av överklagandet, skall beslutets innehåll antecknas i registret.

29 §

I fråga om rättelse av personuppgifter i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel skall i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204) följande gälla.

Om registermyndigheten finner att en införing i *skepps- eller skeppsbyggnadsregistret* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen rättas. Detta gäller också i fråga om en

Om registermyndigheten finner att en införing i *nämnda registerdelar* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, skall införingen rättas. Detta gäller också i fråga om en uppenbar

uppenbar oriktighet i *registret* till följd av tekniskt fel. Kan rättelse bli till *förfång* för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av inteckning, skall det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. Tillfälle att yttra sig skall lämnas de parter som berörs, om de är kända, samt den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

Beslut om rättelse skall meddelas genom införing i *registret*. Skälen för beslutet skall antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införingen, skall en ny sådan handling utfärdas. Den tidigare handlingen skall *återkrävas*, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

Ett beslut om rättelse får överklagas även av den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

22 kap.

4 §

Kommer till följd av 2 kap. 10 § eller 3 kap. 9 § ett förvärv eller en panträttsupplåtelse som avses där att gälla mot den rätte ägaren eller mot någon till vars förmån rådighetsinskränkning gäller enligt de paragraferna, har denne rätt till ersättning av staten för sin förlust på grund av förvärvet eller upplåtelsen.

Om någon lider förlust till följd av ett tekniskt fel i *skepps- eller skeppsbyggnadsregistret* vid användning av automatisk data-behandling eller i en anordning som hos registermyndigheten eller någon annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt

oriktighet i *registerdelarna* till följd av tekniskt fel. Kan rättelse bli till *skada* för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av inteckning, skall det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. *Innan rättelse sker, skall registermyndigheten ge den som berörs av åtgärden, om han eller hon är känd, tillfälle att yttra sig. Även den myndighet som avses i 22 kap. 6 § § skall ges tillfälle att yttra sig. Något yttrande behöver dock inte inhämtas, om det är uppenbart obehövligt.*

Beslut om rättelse skall meddelas genom införing i *fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel*. Skälen för beslutet skall antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare införingen, skall en ny sådan handling utfärdas. Den tidigare handlingen skall *krävas tillbaka*, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att ge in den för detta ändamål. I ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får vite sättas ut.

Om någon lider förlust till följd av ett tekniskt fel i *fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel* eller i en anordning som hos registermyndigheten eller någon annan statlig myndighet är ansluten till registret, har han rätt till ersättning av staten.

till ersättning av staten.

Har den skadelidande medverkat till förlusten genom att utan skälig anledning underlåta att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller har han på annat sätt medverkat till förlusten genom eget vållande, skall ersättningen efter vad som är skäligt sättas ned eller helt falla bort.

Om personuppgifter i fartygsregistret har behandlats i strid med denna lag eller anslutande författningar, tillämpas 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

Prop. 2000/01:88
Bilaga 10

10 §

Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna skall biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom *efterlevs*. De har för detta ändamål rätt till tillträde till ett skepp. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att *efterleva* bestämmelserna.

Kustbevakningen, Tullverket och polismyndigheterna skall biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom *följs*. De har för detta ändamål rätt till tillträde till ett skepp. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att *följa* bestämmelserna.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2001.
 2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser tillämpas.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2001-02-22

Närvarande: f.d. justitierådet Lars Å. Beckman, regeringsrådet Susanne Billum, justitierådet Göran Regner.

Enligt en lagrådsremiss den 8 februari 2001 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i utsökningsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1975:605) om registrering av båt byggnadsförskott,
3. lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.,
4. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
5. lag om ändring i lagen (1984:649) om företagshypotek,
6. lag om ändring i lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek,
7. lag om ändring i sjölagen (1994:1009).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Charlotta Arvidsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Allmänt

I lagrådsremissen föreslås bl.a. att skeppsregistret, båtregistret och skeppsbyggnadsregistret slås samman till ett register, fartygsregistret. Det nya registret skall bestå av tre delar; skeppsdelen, båtdelen och skeppsbyggnadsdelen. Den föreslagna regleringen föranleder följdändringar i ett flertal lagrum. I remissen läggs fram förslag till sådana ändringar.

Vid lagrådsgranskningen har konstaterats att ändringar måste göras också i 1 kap. 8 och 9 §§ utsökningsbalken samt i övergångsbestämmelserna till lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig trafik m.m. Lagrådet förordar att under det fortsatta lagstiftningsarbetet erforderliga ändringar görs i nämnda bestämmelser samt att en ny genomgång och kontroll av lagstiftningen görs i syfte att säkerställa att alla nödvändiga följdändringar kommer till stånd.

Förslaget till lag om ändring i lagen om registrering av båtbyggnadsförskott

Förslaget innebär att den registrering som hittills skett hos Stockholms tingsrätt i framtiden skall ske hos Sjöfartsverket. I lagrådsremissen berörs inte närmare hur denna registrering sker, men vid föredragningen inför Lagrådet har upplysts att det är fråga om en manuell hantering och inte om automatiserad behandling. Eftersom personuppgiftslagen är tillämplig också på manuella register (se lagens 5 §) och den här aktuella registreringen torde kunna omfatta också personuppgifter, uppkommer

frågan hur registreringen av båtbyggnadsförskott förhåller sig till nämnda lag. Motsvarande fråga beträffande den övriga registrering som lagrådsremissen avser har ju behandlats i remissen. Som exempel på frågeställningar kan nämnas om det behövs ett särskilt, uttryckligt angivet ändamål för registreringen (se 9 § första stycket c personuppgiftslagen) och om tredje man har rätt att ta del av uppgifter utan den registrerades samtycke (se 10 § samma lag). Det synes ligga nära till hands att det finns i princip samma behov av särskilda föreskrifter om denna registrering som i fråga om de register som enligt remissen skall göras till föremål för nya bestämmelser. Sådana särskilda föreskrifter om registreringen kan i så fall meddelas i den förordning som enligt förslaget skall finnas angående avgiftsskyldighet.

En jämförelse med övriga förslag i remissen väcker också frågan om det inte kan vara motiverat med särskilda bestämmelser angående överklagande av ett beslut att vägra registrering av båtbyggnadsförskott. Meddelas inga andra föreskrifter härom torde den allmänna överklagandebestämmelsen i 22 a § förvaltningslagen bli tillämplig, dvs. att beslut skall överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Det blir i så fall en avvikelse från de bestämmelser om överklagande som upptas i remissen och som anger allmän domstol som överinstans. Lagrådet anser att denna fråga bör övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Förslaget till lag om ändring i lagen om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

6§

I paragrafens första stycke föreslås att orden "i hans hand" byts ut mot orden "för honom eller henne". Ändringen anges vara av redaktionell karaktär. Det är emellertid inte säkert att uttrycken har samma betydelse. Den sjörättsliga regleringen bygger i stor utsträckning på internationella överenskommelser. Ett utbyte av ett sedan länge vedertaget begrepp, i syfte att modernisera lagtexten, bör därför ske med försiktighet. I 2 kap. 2 § sjölagen finns en bestämmelse motsvarande förevarande bestämmelse. Något utbyte av begreppet "i hans hand" i det lagrummet föreslås inte i remissen. Mot bakgrund av det anförda förordar Lagrådet att begreppet "i hans hand" bibehålls även i förevarande paragraf.

15§

I paragrafen finns bestämmelser om att Sjöfartsverket jämte vissa andra myndigheter biträder registermyndigheten med att vaka över att de aktuella reglerna följs och om att dessa myndigheter för detta ändamål har tillträde till båt. Enligt remissförslaget skall Sjöfartsverket, som självt blir registermyndighet, utmönstras ur uppräkningslistan av myndigheter som biträder registermyndigheten. Förslaget medför att tvekan kan uppstå när det gäller Sjöfartsverkets befogenhet att kräva tillträde till båt. Vid lagrådsföredragningen har upplysts att ingen förändring varit åsyftad när det gäller denna verkets befogenhet. För att tydliggöra detta föreslår Lagrådet att den andra meningen i paragrafen i den föreslagna lydelsen formuleras enligt följande.

"De angivna myndigheterna har, liksom registermyndigheten, för detta ändamål rätt till tillträde till båt."

Förslaget till lag om ändring i lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

I de föreslagna nya paragraferna 38 a, 38 b, 39 a och 39 b §§ finns bestämmelser om vissa avvikelser från de regler om överklagande som finns i 38 § respektive 39 §. 38 a och 39 a §§ avser stämpelskatt i registerärenden hos Sjöfartsverket medan 38 b och 39 b §§ avser motsvarande frågor hos Patent- och registreringsverket. Enligt Lagrådets mening är den valda konstruktionen något svårtillgänglig. En viss motsättning uppkommer vidare i förhållande till de nuvarande 38 och 39 §§, vilka om de inte ändras kommer att täcka även de situationer som regleras i de nya paragraferna. Enligt Lagrådets uppfattning skulle reglerna kunna göras betydligt klarare om man lät 38 § respektive 39 § endast omfatta beslut av inskrivningsmyndighet enligt jordabalken varefter särskilda bestämmelser kunde utformas rörande Patent- och registreringsverkets respektive Sjöfartsverkets beslut. Frågan bör behandlas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Förslaget till lag om ändring i lagen om företagshypotek

Enligt det nya första stycket i 4 kap. 22 § skall, i fråga om rättelse av personuppgifter i företagsinteckningsregistret, i stället för 28 § personuppgiftslagen gälla det som föreskrivs i det följande, dvs. i andra–fjärde styckena av förevarande paragraf. Man kan av denna utformning lätt få uppfattningen att andra–fjärde styckena avser enbart rättelse av personuppgifter i registret, medan avsikten är att dessa bestämmelser – liksom hittills – skall gälla rättelse av både personuppgifter och andra uppgifter i registret. Lagrådet föreslår därför att första stycket ersätts av ett nytt sista, fjärde stycke av följande lydelse.

"Denna paragraf gäller i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204)."

Förslaget till lag om ändring i sjölagen

Ingressen

Den föreslagna sammanföringen av tre register till ett register, bestående av tre olika delar, för med sig att ändringar behöver göras i ett stort antal paragrafer. I syfte att minska antalet direkta ändringar i lagtexten föreslås i ingressen att beträffande ett antal angivna paragrafer ordet "skeppsregistret" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "fartygsregistrets skeppsdel" i motsvarande form. På samma sätt föreslås ändringar beträffande båt- och skeppsbyggnadsregistren. Den föreslagna utformningen av ingressen täcker emellertid inte behovet av ändringar. I vissa paragrafer förekommer bl.a. att ordet "register" används ensamt. Ett genomförande av remissförslaget skulle medföra tvekan om vad som i fortsättningen avses med "register". Ingressändringarna synes inte heller

täcka det fallet att det i lagtexten förekommer exempelvis uttrycket ”skepps- eller skeppsbyggnadsregistret”. Lagrådet föreslår därför att i det fortsatta lagstiftningsarbetet lagtexten ses över och att erforderliga ändringar görs i denna och i ingressen.

Prop. 2000/01:88
Bilaga 11

1 kap. 2 och 2 a §§

Enligt det föreslagna andra stycket i 1 kap. 2 § skall fartygsregistret föras för att ge offentlighet åt den information som framgår av 1 kap. 2 a §. Vilken information som avses framgår emellertid knappast av 1 kap. 2 a § som innehåller bestämmelser om fartygsregistrets tre delar. Registrets huvudändamål är knappast heller enbart att ge offentlighet åt informationen. Av 1 kap. 1 a § framgår nämligen att ett fartyg som är infört i registrets skepps- eller båtdel skall anses som svenskt fartyg. Registreringen bestämmer alltså fartygets ”nationalitet”. För att ge regleringen en klarare utformning föreslår Lagrådet att bestämmelserna i 1 kap. 2 och 2 a §§ ges följande avfattning (jfr 4 kap. 1 § lagen om företagshypotek).

”2 §

Fartyg, vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter, betecknas skepp. Annat fartyg kall båt.

Den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten) skall med hjälp av automatiserad behandling föra ett register, benämnt fartygsregistret, där informationen skall vara uppdelad i

1. en skeppsdelen som innehåller uppgifter om svenska skepp,
2. en båtdel som innehåller uppgifter om båtar som registrerats enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.,
3. en skeppsbyggnadsdel som innehåller uppgifter om skepp under byggnad i Sverige.

2 a §

Fartygsregistret skall ge offentlighet åt den information som ingår i registret.

Regeringen meddelar föreskrifter om fartygsregistrets innehåll och närmare ändamål och behandling av uppgifter samt om personuppgiftsansvar enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Regeringen får meddela föreskrifter om expeditionsavgifter för bevis om registrerings- eller inskrivningsåtgärd.”

2 kap. 15 och 15 a §§

I ett nytt tredje stycke i 15 § föreskrivs att de åtgärder som avses i första stycket skall föras in i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel. Av första stycket framgår emellertid redan att ett sådant införande skall ske. Tredje stycket saknar därför mening och bör utgå ur lagtexten. I så fall bör lämpligen den nuvarande andra meningen i tredje stycket behållas i 15 §.

Av skäl som anges i fråga om 4 kap. 22 § lagen om företagshypotek förordar Lagrådet att första stycket i 2 kap. 29 § ersätts av ett nytt, fjärde stycke av följande lydelse.

”Denna paragraf gäller i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204) såvitt angår personuppgifter i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel.”

22 kap. 10 §

Lagrådet hänvisar till vad som anförts under 15 § i förslaget till lag om ändring i lagen om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

**Förslaget till lag om ändring i lagen om införande av lagen
(1984:649) om företagshypotek**

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 2001

Närvarande: statsrådet Hjelm-Wallén, ordförande, och statsråden Thalén, Sahlin, von Sydow, Klingvall, Östros, Messing, Engqvist, Larsson, Bodström

Föredragande: statsrådet Bodström

Regeringen beslutar proposition Inskrivning enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och sjöfartsregisterärenden

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upp- häver eller upprepar ett normgivnings- bemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG- regler
Lag om ändring i lagen (1975:605) om registrering av båtbyggnadsförskott	Tredje stycket	
Lag om ändring i lagen (1984:649) om företagshypotek	4 kap. 1 § tredje stycket	
Lag om ändring i sjölagen	1 kap. 2 a §	